

klimop

Kwartaaltijdschrift van Natuur.koepel vzw
jaargang 29 nummer 1
januari - februari - maart 2019

natuur.koepel
zuid-west-vlaanderen vzw

I N H O U D

OPSTAPJES -----	5	WERKGROEP NATUURFOTOGRAFIE -----	27
BELEID -----	6	<i>tweede werkjaar</i> -----	27
<i>Kanaal Bossuit Kortrijk: een dwaling?</i> -----	6	TRAGE WEGEN -----	29
<i>Een paradijs voor de polderpatrijs?</i> -----	9	<i>Kaster en de Zyptevalei (8 km)</i> -----	29
VROUWENPRAAT -----	12	PADDENSTOELENWERKGROEP -----	32
<i>Aan de veren kent men de vogel</i> -----	12	<i>Zoeken naar paddenstoelen in Heulepark</i> -----	32
MILIEU EN BEDRIJVEN -----	14	AMFIBIEËNWERKGROEP -----	34
<i>Grenzeloze creativiteit</i> -----	14	<i>Herping boy</i> -----	34
SCHEEF BEKEKEN -----	16	STEENUILENWERKGROEP -----	37
<i>Dag merel met de bes op tak met de doorn, doorn, doorn...</i> -----	16	<i>Over roofvogels en babyborrels</i> -----	37
KLIMATERATUUR -----	17	LANDSCHAP IN BEELD -----	38
<i>Onze lucht</i> -----	17	<i>De Scheldevallei tussen Heestert, Kruishoutem en de Kluisberg</i> -----	38
WAT RUIST ER DOOR HET STRUIKGEWAS? -	18	PLANTENWERKGROEP -----	40
<i>De hazelaar</i> -----	18	<i>Twee boeiende winteravonden over planten</i> -----	40
WERKING NATUUR.KOEPEL -----	20	UIT DE VERENIGINGEN -----	41
<i>Bedankt vrijwilligers</i> -----	20	<i>Natuurpunt Waregem</i> -----	41
DE NATUUR IN -----	21	<i>Natuurpunt Avelgem</i> -----	43
MET KINDEREN -----	21	<i>Natuurpunt Krekel Anzegem</i> -----	45
FOTOGRAAF IN BEELD -----	22	<i>Natuurpunt Gaverstreke</i> -----	46
<i>Dirk Vergote</i> -----	22	<i>Natuurpunt De Buizerd</i> -----	48
BIJENWERKGROEP -----	24	<i>Natuurpunt Zwevegem</i> -----	50
<i>De Aziatische hoornaar (Vespa velutina)</i> -----	24	<i>JNM</i> -----	51
VOGELWERKGROEP -----	25	<i>Velt</i> -----	53
<i>Vogels in onze streek</i> -----	25	ACTIVITEITEN -----	56

EVEN VOORSTELLEN / POL WANNYN //

Ken jij Pol Wannyn al? Pol is sinds kort voorzitter van Natuurpunt Avelgem en geboren en getogen in Waarmaarde. Van jongs af was hij al geboeid door de natuur. Samen met fervent vogelliefhebber Gust Schaemelhout trok hij zoveel mogelijk de natuur in. Weer of geen weer. Dit bracht hen tot in de Franse Ardennen waar ze gidsbeurten planden voor de toenmalige Wielewaal vzw (die in 2001 fuseerde met Natuurreservaten vzw tot Natuurpunt). Zo groeide zijn interesse voor natuur en maakte Pol kennis met de pioniers van het natuurbewoud. Een blauwe reiger of een roofvogel was toen immers een zeldzaamheid geworden en het was hard vech-

ten voor de pioniers van die tijd om natuurgebieden te laten beschermen. Het werk dat toen werd opgestart wil Pol nu met veel enthousiasme verder zetten. En dit doet hij steeds op z'n typische manier: door in dialoog te gaan, door veel tijd en energie te steken in overleg én met de nodige achtergrondkennis. Bedankt voor al je inzet Pol! ■

WILGENKATJE IN IJSCORSET

Terwijl de meeste planten nog geen teken van nieuw leven geven, staan de wilgenkatjes al in bloei. Zelfs onder een laagje ijs vormt hun stuifmeel een belangrijke voedselbron voor de eerste bijen.
© Anne Braet

VOORWOORD KLIMOP

Beste Klimoplezer,

Gelukkig nieuwjaar en een goede gezondheid, ik wens het jullie allen van harte toe!

Hier ligt alweer onze Klimop, het regionaal tijdschrift van de natuur en milieubeweging in Zuid-West-Vlaanderen, het eerste nummer van de 29ste jaargang en het werk van veel vrijwilligers. Bedankt voor jullie niet aflatende inzet, jaar in jaar uit!

2018 zal in de boeken staan als het jaar met de langste droogteperiode sinds mensenheugenis. En nu al staat vast dat we dat ook in 2019 zullen merken. Er is een indrukwekkend deficit aan regen opgebouwd dat we deze winter normaal niet meer kunnen inhalen. Dui- men dus voor een heel natte winter, want alles begint met voldoende water dat in de grond kan dringen om de reserves aan te vullen. Natuur en open landschap- pen spelen daarin een cruciale rol. Het geheel van (nat- te) weilanden, bos, kleine landschapselementen zoals bomen, hagen, grachten en beken spelen een rol in de watercyclus. Alleen al met het in stand houden van dit landschap, worden miljoenen euro's verdiend zonder dat daar allerlei technologische snufjes moeten aan te pas komen om water te sparen of te hergebruiken. Maar we zien dagelijks dat ons landschap nog wordt aangetast. Water is een kostbaar goed voor huishou- dens, landbouw en industrie en dit zullen we straks wel voelen in onze portemonnee. Ook dat is één van de redenen voor die fameuze betonstop. En toch: er liggen weeral plannen voor in Menen en Waregem om vele tientallen hectaren open ruimte om te zetten

in nieuwe industriezones met evenveel verlies van waterinfiltratiezones. Het verlies van deze zones kost de maatschappij dan ook geld.

2018 was ook het jaar waar de grootste klimaatbe- toging in België door de straten van Brussel trok. Ik heb er veel (terecht) bezorgde jonge mensen gezien. In 2019 zullen er op nog veel grotere schaal acties worden gevoerd voor een veel beter klimaatbeleid. Er zijn geen redenen te bedenken om daar niet aan mee te doen, ook met Natuurpunt mogen we niet aan de zijlijn blijven staan.

En na de lokale en regionale verkiezingen zijn wij vanuit de natuur- en milieubeweging weer aan zet om politici te inspireren en eisen op tafel te leggen. In tijden van stress, burn-outs, ziektes of te drukke kinderen, speelt de natuur ook de rol van heemeester en vluchtweg. Tijd dus om de grotere groenpolen zoals de provin- ciale domeinen van De Gavers en Bergelen en het Kortrijks stadsbos flink uit te breiden. Maar vergeet vooral de natuur in je eigen omgeving niet: creëer wat extra hoekjes voor padden, kikkers en salamanders, voor egels en mussen, vlinders en bijtjes... Kortom voor al die kleine dingen waar een mens gewoon blij van wordt.

Als afsluiter nodig ik jullie allen graag uit op onze jaar- lijke Klimop.award en bijhorende nieuwjaarsreceptie op zondag 27 januari. Deze keer krijgen jullie er nog een toemaatje bij want dan wordt door de provincie de nieuwe vogelkijkhut in De Gavers officieel openge- steld. Wees welkom!

KRISTINA NAEYAERT
VOORZITTER
NATUUR.KOEPEL VZW

ZONDAG 27 JANUARI

**OPENING VOGELKIJKHUT
DE GAVERS**

**NIEUWJAARSRECEPTIE
NATUUR.KOEPEL**

**UITREIKING
KLIMOP.AWARD**

*Iedereen
welkom!*

JOUW
Advertentie
HIER?

Contacteer
info@natuurkoepel.be

We helpen bedrijven die in orde willen zijn met de milieuwetgeving. De passie voor natuur vertaalt zich in diverse opdrachten uit de natuursector

- natuurinrichtingsplannen
- natuurvisienota's voor landschapsinrichting
- passende beoordelingen voor werken met natuurimpact
- ontwerp streekeigen groenschermen, natuureducatieve borden en teksten
- MER-deskundige fauna & flora

Milieucounselant Jan Feryn bvba
Desselgemstraat 75 | 8540 Deerlijk
056/72.46.79 | info@ferynjan.be
WWW.FERYNJAN.BE

Masschelein
golf / park / tuinmachines

Keiberg 121/A - 8551 Zwevegem
www.masscheleinvbba.be
info@masscheleinvbba.be

STIHL

VIKING

OPSTAPJES

MARIJKE DECOSTER uit Kortrijk is Nieuwsgierig naar hoe alles in de natuur met elkaar te maken heeft. Maar doordat ze graag leert via boeken en de excellente knowhow van vele vogelaars, blijft haar fascinatie voor de schoonheid en de levenswijze van vogels alsmaar groeien.

HOPEND OP EEN MERELRIJK 2019

2018! Een merkwaardige zomer die velen zich zullen blijven herinneren door het weer: met aanhoudende droogte en temperaturen die bleven schommelen rond de 30°C... Poelen, beken en vijvers droogden uit. In de tuin zetten we schalen met vers water zodat vogels de kans kregen te drinken en zich te wassen.

Jaarlijks hebben wij een koppel broedende merels in onze kleine stadstuin. Vanaf februari horen we nog vóór het licht wordt de mannetjes uit de buurt zingen om hun territorium af te bakenen en een vrouwtje te lokken. In dit lied klinkt voor ons de komst van het voorjaar door. Het belooft dat er nesten zullen gebouwd worden om jongen groot te brengen.

Door de welluidende zang met warme klankkleur en veel afwisseling in melodie is het merellied één van mijn favorieten waar ik aan verknocht ben geraakt. Vanop de dakgoot of nabijgelegen boomtak kunnen we meestal tot in augustus genieten van zijn veelzijdig muzikaal lied.

Maar dit jaar waren er in juli geen merels te zien of te horen. Wat heb ik hun uitbundig gezang gemist. Het usutu-virus waar vooral merels gevoelig voor zijn heeft dit jaar ook bij ons toegeslagen en massale sterfte gegeven en een stille zomer.

In oktober zag ik tot mijn groot plezier weer merels; trekkers die vanuit het noorden komen en hier blijven overwinteren.

Maar... zingen is er in de herfst niet bij. Met spanning hopen we volgend voorjaar terug hun lied te kunnen horen. 2018: een merkwaardig stille en droge zomer.

LEVEN

Leven. Samen met onze omgeving in harmonie zijn met planten en dieren. Het is winter, de natuur neemt een adempauze, trekt zich even terug. Loslaten van datgene wat niet meer nodig is of van wat tegenhoudt. Vertering als basis voor groei van het nieuwe.

Maar laten we nu eens rondkijken naar onszelf, wat is er gaande? Winterslaap noch winterrust, smachtend naar bezit en beleving, maar onze essentiële bronnen gaan verloren. We zijn zo ondergeschikt dat we er alles aan doen om te vergeten hoe ons eigen overleven verbonden is met onze omgeving. Zwakte ontkennen we, overheersing streven we na. De mens is machtig, tot daar, maar laat ons koesteren wat al was en wat ons mogelijk maakt een mooie wereld te blijven beleven!

Jaja, winter..., tijd om even stil te staan. Stiekem verlangend naar het sneeuwkllokje, met het hangende kopje, de eerste die ontwaakt. Wat volgt is fantastisch! Leven, genieten en beschermen.

LIV HUYSENTRUYT

uit Heule houdt van buiten en binnen. Ze is vrijwilliger bij Natuurpunt Kortrijk en volgt de cursus Natuurgids om haar hart voor de natuur over te brengen.

TOM BEIRLAEN

uit Avelgem, Ardennenliefhebber en hobbyfotograaf, heeft samen met zijn vrouw Lien de fotopagina en blog 'Tom en Lien natuurfotografie'. Tom is vrijwilliger bij Natuurpunt Avelgem.

SLAPEN MET DE BOSUIL

Het geluid van de roep van een bosuil in het midden van de nacht. Het maakt me blij, brengt rust. Ik hoor het jaarlijks opnieuw vlakbij ons tentje op een camping in Falaën. Het maakt me blij, brengt rust, ik val in slaap. Plots word ik wakker, in ons huisje bij de Avelgemse Scheldemeersen. Het klinkt vanuit de grote rode beuk in onze straat, voor de eerste maal sinds we er kwamen wonen. Het maakt me blij, brengt rust. Ik val opnieuw in slaap.

KANAAL BOSSUIT-KORTRIJK: EEN DWALING?

De Vlaamse regering wil het kanaal laten verdiepen en met een nieuwe sluis toegankelijk maken voor veel grotere schepen. Politiek wordt het kanaalproject voorgesteld als een essentiële schakel in het Seine-Scheldeproject: de verbinding tussen het Seine-bekken en het Scheldebekken via de verdieping van de Leie. Er zit alvast een eerste angel in het verhaal: het kanaal is in het oorspronkelijk concept nooit een deel geweest van Seine-Schelde maar is er pas veel later bijgehaald door lobbywerk van de industrie uit het Kortrijkse. Dit wordt in ieder geval een zeer groot project dat vele honderden miljoenen euro's zal kosten en veel bijkomende problematieken zal meebrengen. De vraag is of het sop de kool waard is of is dit eerder een dwaling van de overheid?

met een bypass traject waarvan één dwars door het groengebied van de Venning en de andere langs het R8 tracé. In beide bypass tracés gaat het natuurgebied van de Oude Leiearm in Kuurne zeker voor de bijl.

EEN OVERSLAGCENTRUM OM HET PROJECT RENDABEL TE MAKEN

Een dergelijk megaproject is zeer duur en de eventuele rendabiliteit hangt af van voldoende trafiek. Omdat het vervoer op het kanaal nu veel te laag is, voorziet men ook een regionaal overslagcentrum voor allerlei goederen (ROC) dat extra transporten moet aantrekken. De aanpassing van het kanaal gebeurt dus niet omwille van capaciteitstekort. Men wil met dit overslagcentrum kunstmatig het transport aantrekken en zo de noodzaak van de verdieping creëren. De omgekeerde wereld dus.

TECHNISCHE UITWERKING

Zoals het project nu wordt voorgesteld, wordt het toekomstig kanaal in twee gedeelte: een deel vanaf de Schelde tot Zwevegem met een toegelaten diepgang van 3,1 m (de diepgang van de Schelde zelf is maar 2,6 m), en een deel met diepgang van 3,5 m, analoog aan de nieuwe Leiediepgang. Tusschenin voorziet men een grote nieuwe sluis in Kortrijk die de 3 oude geklasseerde sluizen moet vervangen. De bestaande bruggen over het kanaal blijven behouden.

De grootste schepen met 3 containerlagen (klasse Vb) waar het allemaal rond draait voor de Leie, zullen dus niet door het kanaal kunnen want een deel is niet diep genoeg en de bestaande bruggen op het kanaal zijn maar hoog genoeg voor 2 lagen containers. Toch wil men het voorstellen alsof het nieuwe kanaal een vloeiende overgang van Leie naar Schelde en omgekeerd zal toelaten. Dit is dus een misleidende voorstelling.

DE MOEILIJKE AANSLUITING OP DE LEIE: 3 MOGELIJKHEDEN

Om het diepere kanaal op de Leie aan te sluiten en grotere schepen toe te laten van de Leie, ziet men 3 mogelijke tracés die nu onderzocht worden in de “alternatievennota”.

Eén tracé op de huidige loop maar breder en dieper, dit is het zgn. rechtdoor tracé, de twee andere mogelijkheden zijn

Legende

A rechtdoortracé	① historische, beschermde sluizen
B bypasstracé	② stedelijk zwembad
C ringtracé	③ wijk De Venning
	④ groengebied De Venning
	⑤ natuurgebied Oude Leiearm

➤ Orchideeën aan de Vaarttaluds
© Herman Nachtergaele

↘ De mogelijke tracés

BEMERKINGEN UIT DE NATUUR- EN MILIEUSECTOR: DE NATUUR VERLIEST!

De plannen voor de verschillende bypassstracés zullen een ingrijpend effect hebben op de natuurwaarden van de Vaarttaluds, De Venning en het reservaat aan de Oude Leie.

In de natuurarme streek van Kortrijk is elke achteruitgang van de biodiversiteit significant, ook als het gaat om soorten die op een ruimer niveau niet kritisch bedreigd zijn. De Vaarttaluds zijn erkend als reservaat omwille van de unieke flora en hebben een Europese bescherming.

In het gebied van de Oude Leie arm broeden soorten als sperwer en boomvalk. Zeldzame dagvlinders als hooibeestje en sleedoornpage planten er zich voort. Rode lijstsoort eikelmuis en steenmarter komen er voor.

Gebieden als de Venning en het "Oude Leiereservaat" zijn bovendien langs de Leie stapstenen voor de natuur die nu al sterk gefragmenteerd is. Zo'n gebieden verliezen, geeft dus meer dan alleen lokale effecten. Indien onvermijdelijk door de tracékeuze willen wij natuurcompensatie **in de onmiddellijke buurt** om deze stapsteenfunctie voor soorten te behouden.

WATERGEBREK IN DE TOEKOMST?

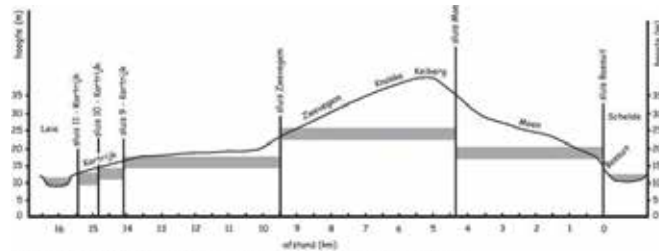
Het opgewaardeerde kanaal zal een belangrijk effect hebben op het oppervlaktewater en het grondwater langsheen het traject en mogelijks ook verderaf, zowel tijdens de aanleg als tijdens de exploitatiefase.

De bypass tracés moeten op een of andere manier met water worden gevuld dat onttrokken zal worden aan lokaal grond- of oppervlaktewater, wat kan leiden tot schade aan landbouw, natuur en gebouwen.

In periodes van aanhoudende droogte zal bovendien meer water verdampen, wat moet aangevuld worden.

Het risico bestaat dat er competitie voor water zal ontstaan met andere economische sectoren zoals drinkwater, water voor industriële processen en landbouw. Met de klimaatopwarming zullen deze effecten steeds belangrijker worden.

Het tracé van het opgewaardeerde kanaal ligt in grote mate boven het niveau van de Schelde, en van de Leie. Op dit moment wordt het water voor het kanaal uit de Schelde opgepompt. Het opgewaardeerde kanaal zal een groter volume hebben, en bij het versluizen van de grotere Va (130 meter) schepen zal een groter volume water verloren gaan. Dat betekent dat er meer water uit de Schelde zal moeten gepompt worden en dat er minder water beschikbaar zal zijn om stroomafwaarts de Schelde te gebruiken om de verzilting van het kanaal Gent-Terneuzen tegen te gaan. Ook dit probleem zal erger worden door de klimaatverandering. Er zal dus meer water uit het hinterland nodig zijn om de verzilting tegen te gaan. **Zal er dus sowieso nog voldoende water beschikbaar zijn en tegen welke kost?**

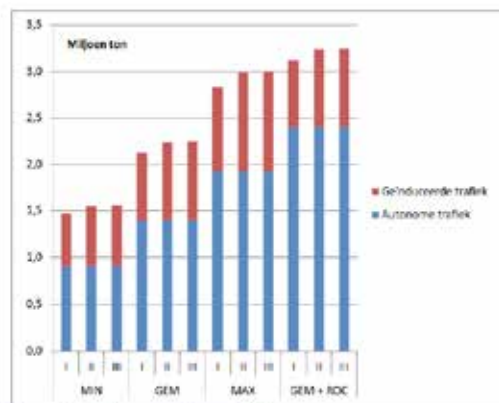

Figuur 1. Hoofdfiguur van de omgeving en van de waterpeilen van het kanaal Bisselt Kortrijk.

Het kanaal heeft tot nu toe de beste waterkwaliteit van het ganse Leiebekken. Volgens de studie zal er ook water uit de Leie worden opgepompt naar het opgewaardeerde kanaal. We vragen om te onderzoeken in welke mate de extra inlaat van Leie en Scheldewater deze waterkwaliteit zal beïnvloeden en of het zelfzuiverend vermogen in het gedrang zal gebracht worden?

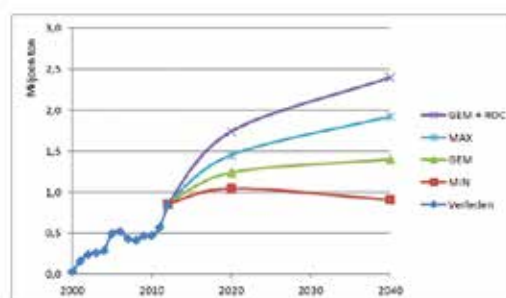
WIE ZAL WAT TRANSPORTEREN?

We vragen een **transparante herberekening van de transportprognoses**. Onderstaande figuur geeft de prognose weer volgens De Vlaamse Waterweg NV (vroegere W&Z) en wordt ook als verantwoording gebruikt voor de capaciteitsuitbreiding van het kanaal.

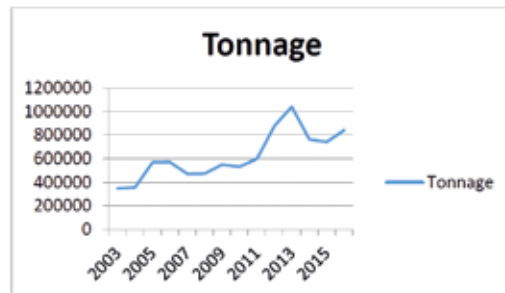

Figuur 7. Trafiekprognose tegen 2040.

De trafiekvoorspelling werd gedaan door extrapolatie van het vervoer van de voorbije jaren en interviews met belanghebbenden. Maar de goederentrafiekpiek van 2010 die werd doorgetrokken was een éénmalig gegeven door werken aan de kade van Moen.

De volgende grafiek toont de echte trafiek van de volgende jaren aan, op het normale niveau na de piek van 2010.

Figuur 6. Historische gegevens transportvolumes op het KBK.

Men blijft echter de eerste groeicurves hanteren om de trafiekvoorspelling te doen (waarbij het overslagcentrum (ROC) dus voor een bijkomende "boost" zou zorgen: deze werkwijze geeft waarschijnlijk een flinke overschatting.

Wij stellen ons bovendien de vraag of de voorziene dimensies voor het opgewaardeerde kanaal wel sporen met de verwachte ontwikkelingen in de scheepvaart? Er is een tendens tot het inzetten van kleinere, flexibele schepen, die het mogelijk maken om snel en efficiënt in te spelen op de echte transportnoden van onze bedrijven met pistes voor meer palletvervoer en onbemand varen. We vragen dan ook om te onderzoeken in hoeverre deze nieuwe trends de prognoses beïnvloeden van de klasse schepen die over het kanaal zullen varen.

Tenslotte vragen we ook een grondige analyse van de goederen die in de toekomst over het kanaal zullen worden vervoerd. Op dit moment worden voornamelijk ruwe mineralen en bouwstoffen (o.m. zand) over het kanaal vervoerd. De gangbare prognoses voor dit type materiaal zijn echter negatief, er wordt dus minder transport van dit type goederen verwacht.

OP NAAR EEN NIEUW VERKEERS-INFARCT?

De projectstudie zoekt een locatie voor een bijkomend Regionaal Overslag Centrum (ROC). Dit is een cruciaal element in de ganse kosten-batenanalyse van het opwaarderingsproject. Dit overslagcentrum moet voor een belangrijke **bijkomende trafiek** zorgen: men gaat uit van een cijfer van 1 miljoen ton overslag per jaar.

Ook deze schatting lijkt natte vinger werk: zowel de River Terminal in Wielsbeke als de kade van Alpro in Wevelgem zijn sterk onderbenut, ondanks een goede ontsluiting voor vrachtverkeer en halen deze cijfers helemaal niet ;

En wat met de **ontsluiting**? Alle goederen die op zo'n verzamelpunt aankomen moeten er weer weg. Een geladen vrachtwagen mag in België maximaal 44 ton wegen. Eén miljoen ton overslag zou dus 22.000 vrachtwagens vragen, wat gelijk staat met 44.000 vrachtwagenbewegingen. De negatieve invloed op luchtkwaliteit en fileleed zijn duidelijk.

EN WAT MET HET KLIMAAT?

Eind november heeft de Europese Commissie zijn voornemen bekendgemaakt om Europa tegen 2050 CO2 neutraal te hebben dwz. te gaan voor een CO2 uitstoot reductie van bijna 100%. Alle wetenschap bewijst dat we nu de klimaatopwarming achterna lopen en veel meer moeten doen. Dit wordt een enorme opdracht.

Voor ons moeten alle nieuwe grote projecten zoals dit kanaalproject zich dan ook conformeren aan deze doelstelling, zeker als ze deels met Europese subsidies gebouwd worden.

Wij vragen daarom **een grondig onderzoek te doen** in welke mate dit ganse project zal beantwoorden aan deze doelstellingen. Met andere woorden vragen we een berekening van **de totale CO2 emissie** door de bouw van het project en door de gebruiksfase, rekening houdende met het geïnduceerd vrachtwagentransport vanuit het nieuwe overslagcentrum en de besparing aan emissies door het te verwachten waterwegtransport.

EN WAT MOET DAT ALLEMAAL KOSTEN?

In de huidige stand van het rapport zijn er geen cijfers beschikbaar die ook maar bij benadering een weergave zijn van de totale kostprijs van het project en van de kosten-baten balans. Er wordt dus maar gestudeerd en gepland zonder dat iemand durft of kan berekenen wat dit allemaal gaat kosten. Het wordt dringend tijd dat er cijfers op tafel komen. We maken alleen maar de vergelijking met het Leieproject dat nu al 3x meer zal kosten dan de oorspronkelijke ramingen. Als deze projecten zoveel geld kosten en zo'n grote impact hebben op de toekomstige leefbaarheid van Zuid-West-Vlaanderen dan moeten de economische en milieubaten duidelijker en transparanter berekend worden zodat ze kunnen afgewogen worden aan de grote financiële, milieu- en natuurkosten.

NATUUR.KOEPEL VZW

(met dank aan de Natuurpunt De Vlasbek vzw voor het voorbereidend studiewerk)

Bron figuren: Alternatievenonderzoeksnote (te vinden op: www.kanaalbossuikortrijk.be/publicaties)

Bron schematische kaart: www.kanaalbossuikortrijk.be

EEN PARADIJS VOOR DE POLDERPATRIJS?

Bijna twee jaar geleden werd in de omgeving van Ramskapelle, een deelgemeente van Nieuwpoort, 500 hectare demonstratiegebied afgebakend om akkervogels en in het bijzonder de patrijs meer kansen te bieden. Dit project is een onderdeel van het Europese Interreg-project PARTRIDGE, waaraan vijf Europese regio's deelnemen. Willem Van Colen van INAGRO, het voormalige landbouwonderzoekcentrum van de provincie West-Vlaanderen, coördineert het project in Ramskapelle. Willem is bioloog met een specialisatie in akkervogels en agroforestry. Afgelopen zomer trokken we met hem de polder in en botsten al meteen op een 'klucht' patrijzen. Al is dit wel een ernstig verhaal over de dringende nood aan meer akkerbiodiversiteit... Willem vertelt.

"Anderhalf jaar geleden ben ik bij Inagro aan de slag gegaan. De wereld van de landbouw was toen nieuw voor mij, maar ik vond dat als we de biodiversiteit echt meer kansen wilden geven, we niet alleen aan afbakening van natuurgebieden moesten denken. In deze kuststreek zorgt de landbouw voor veel open ruimte die ook kansen voor de natuur biedt. De grote achteruitgang van akkervogels is een teken aan de wand dat her en der een bloemenakkerrand of houtwal aanleggen onvoldoende is om het tij te keren. Dit vier jaar durende project is vorig jaar begonnen en loopt nog tot 2020. Naast Vlaanderen, nemen ook Nederland, Duitsland, Schotland en Engeland deel, samen elf partners. Het project wordt vanuit Engeland gecoördineerd door de Game and Wildlife Conservation Trust, een onderzoeksinstituut met de jacht als voornaamste invalshoek en met veel verworven kennis over de grey partridge. Hier in Vlaanderen zijn Inagro, Agrobeheercentrum ECO2, INBO, VLM en HWV betrokken partijen. INBO doet de monitoring van patrijzen, hazen en andere akkervogels in de Vlaamse demogebieden en coördineert de tellingen voor alle tien de demonstratiegebieden. Het demogebied in Ramskapelle ligt op de linkeroever van de IJzer die hier al dicht bij zijn monding is. Patrijzen worden in het voorjaar en najaar geteld door het INBO en vrijwilligers, vooral jagers. Bij die telling gebruikt men de

opgenomen roep van een mannetjespatrijs en wordt elke reactie opgetekend. Elke deelnemende regio telt twee demogebieden. In Vlaanderen liggen die in Ramskapelle bij Nieuwpoort en Assenede, in Oost-Vlaanderen. Beide gebieden zijn 500 hectare groot, waardoor het bijzonder interessant is om op die grote schaal te kunnen werken. De hoofdopzet is om in elk gebied minstens zeven procent te reserveren voor hoogkwalitatieve habitat voor patrijzen, waarmee een toename van dertig procent algemene akkerbiodiversiteit gerealiseerd moet worden. Die zeven procent is geen lukraak getal, maar is bepaald door jarenlang ecologisch onderzoek. In elk demogebied is dat percentage al ruimschoots gerealiseerd, op zich een mooi resultaat na amper twee jaar."

PARAPLUSOORT

"We hebben voor de patrijs gekozen omdat het een paraplu-soort is. Het is een kieskeurige vogel en als die het goed doet dan zal de rest – veldleeuwerik, grauwe gors, geelgors en Kievit – het ook beter hebben. Als een patrijs veilig kan broeden, dan schept dat ook kansen voor andere bodembroeders. De patrijs is bovendien een standvogel en dus een goede indicator voor de toestand van zijn biotoop. Ze brengen ook geen schade toe aan de gewassen, de jagers zien ze graag in hun jachtgebied en het is ook gewoon een charmante vogel, tenminste als je de kans krijgt hem van dichtbij te observeren. De verontrustende achteruitgang

van het patrijzenbestand met 90 procent, betekent dat er pas gejaagd mag worden als er drie jaar na elkaar per honderd hectare telkens drie broedende koppels zijn. Hun legsel varieert van tien tot twintig eieren. In dit gebied en elders kan er legaal op patrijs gejaagd worden, maar de jagers verkiezen in veel gevallen om dat niet te doen of in heel beperkte mate.

Tijdens de broedperiode is het vrouwtje erg kwetsbaar voor roofdieren. Als patrijzen in brede, dichtbegroeide stroken kunnen broeden, zal de predatie door vos en roofvogels, waaronder ook kauwen en kraaien, veel minder zijn. En ja, een groep patrijzen die uit zowel jonge als oudere vogels bestaat, heet wel degelijk een 'klucht'..."

BLOEMENBLOKKEN EN KEVERBANKEN

"Bloemenmengsels voor akkervogels bestaan al geruime tijd, maar deze meerderjarige bloemenblokken zijn een nieuw concept omdat het beheer ervan anders is. Zo'n bloemenblok is minimaal een halve hectare groot en twaalf meter breed. Dat is een pak groter dan de meeste akkerranden. Ze worden ook jarenlang behouden. Het tweede jaar na de inzaai ervan wordt de helft gemaaid en heringezaaid. Dat heringezaaide stuk zal in het tweede jaar vooral bestaan uit bloeiende éénjarige kruiden. Op de andere helft wordt niet ingegrepen,

Willem Van Colen van INAGRO
© Chris Dutry

CHRIS DUTRY

↑ Patrijzenkuikens in het veld
© Jannie Timmer

↓ Koppel patrijzen
© Vilda - Rollin Verlinde

waardoor daar de tweejarige soorten tot volle ontwikkeling kunnen komen. Tijdens het derde jaar wordt de helft die onaangeroerd bleef, gemaaid en heringezaaid. Dat patroon wordt elk jaar herhaald. De zaaidichtheid bedraagt bewust slechts zeven kilogram per hectare. Net die combinatie van één- en meerjarige kruiden op hetzelfde perceel, maakt het tot een voor de patrijs interessante habitat. Ze maken hun nesten tussen de meerjarige planten die een dichtere begroeiing vormen. De uitgekomen kuikens foerageren het liefst in de strook met ijlere eenjarige grassen en bloemen. Verdroogde en omgevallen zonnebloemen geven meer structuur aan het biotoop en scheppen veel kansen voor de vogels om eronder te schuilen. In een vlak landschap als de polders is dat niet onbelangrijk. Bij de

keuze van de planten kijkt men goed naar de structuur ervan. Er wordt gekozen voor planten die veel biomassa produceren, maar ter hoogte van de bodem niet al te veel 'dichtgroeien'. Vandaar dat er ook kool, luzerne en honingklaver in het zaadmengsel steekt.

De zaden van granen en kruiden vormen een wintervoorraad voor akkervogels. Op de kale winterelden vinden die immers nog nauwelijks voedsel. De inrichting van de bloemenblokken is bovendien voordelig voor hazen, die ook de akkerbiodiversiteit verrijken.

Nieuw bij ons zijn de keverbanken. In Engeland experimenteert men daar al sinds de jaren '80 mee. Erg indrukwekkend is zo'n keverbank niet: een berm die zowat een halve meter hoger ligt dan de omringende akker en zo'n drie meter breed is. Hij wordt ingezaaid met grassen die pollen vormen, een ideale overwinteringshabitat voor loopkevers. Door de hogere ligging blijft die grond droog en warmt hij aan de zuidkant sneller op, wat 's zomers nog meer insecten aantrekt. Tegelijk nestelen patrijzen graag tussen die pollen. Ze zitten er goed beschut en verborgen voor roofdieren, van vos tot kiekendief. Wanneer de kuikentjes uitkomen beschikken ze meteen over genoeg insecten om de eerste zes cruciale weken door te komen.

BRUINE KIEKENDIEF

"Toen ik bij Inagro aan de slag ging was mijn grootste zorg: zullen de landbouwers meegaan in ons verhaal? Al gauw mocht ik ontdekken dat dit wel kon, op voorwaarde dat ze goed geïnformeerd werden. Sommigen hebben zelfs een zekere nostalgie naar vroeger, toen er veel meer akkervogels waren. De druk vanuit de voedingsindustrie om zoveel mogelijk en zo efficiënt mogelijk voedsel te produceren, laat hen echter niet toe om daar meteen iets aan te doen. Onze ondersteuning hielp hen echter over de streep: bijna iedereen die naar de infovergaderingen kwam, is mee in het project gestapt. Landbouwers zijn vaak ook degenen die het eerst opmerken dat de biodiversiteit achteruit gaat. In tegenstelling tot onderzoekers komen ze dagelijks op het veld. Ik was aangenaam verrast over hun houding en merk dat ze ook fier zijn dat ze iets daadwerkelijk kunnen doen voor de natuur. Wij richten ons vooral op akkerbouwers, want wie alleen grasland heeft kan beter weidevogelmaatregelen toepassen. Zoals voor Kieviten die het momenteel ook moeilijk hebben door een gebrek aan veilige nestplaatsen en door onvoldoende insecten als voedsel.

We maken hen ook duidelijk dat de insecten die we willen aantrek-

ken, geen schade aanrichten aan hun gewassen. Die loopkevers bestrijden veeleer bladluizen en andere ongewenste beestjes. Wij moeten er wel op letten dat we geen waardplanten inzaaien waar insecten op af komen die bijvoorbeeld een bepaald gewas schade zullen toebrengen. Ook op dat vlak wordt er nauw overlegd met de landbouwer. Zo'n akkerrand trekt bijvoorbeeld ook muizen aan, maar die vormt dan weer een voedselbron voor de bruine kiekendief die hier nog voorkomt.

Er zijn 28 landbouwers actief in de 500 hectare 'patrijsgebied' en acht ervan zijn direct betrokken in dit patrijzenproject. Een van de landbouwers legde als eerste een keverbank aan, nadat hij had deelgenomen aan een driedaags bezoek in Engeland waar ze een langere traditie kennen van maatregelen voor natuurbehoud. Blijkbaar is het: eerst zien, dan nadoen... Er is inderdaad ook een vergoeding aan hun medewerking gekoppeld, maar ik vind dat meer dan billijk: de landbouwer laat immers een deel van zijn grond ongebruikt. En we mogen ook niet vergeten dat de aanleg van een bloemenrand of keverbank extra werk betekent. Het zijn overigens bedragen die courant toegekend worden in het kader van de Europese en Vlaamse beheersovereenkomsten.

PARTICIPATIEF PROJECT

Persoonlijk vind ik het erg belangrijk dat je met verschillende stakeholders samen aan tafel zit. Het is een beetje *étonnée de se retrouver ensemble* als je jagers, landbouwers en natuurbeschermers daartoe kan overtuigen. Ook dat bepaalt mee het succes van dit project. Vandaar dat er veel energie naar communicatie gaat. Ondertussen hebben we gemerkt dat er rond de patrijs en zijn biotoop veel kennis bestaat, maar verspreid zit over veel landen en streken in Europa. Dit project wil ook deze knowhow verzamelen en ruim toegankelijk maken. Binnen de projectgroepen bestaat er ondertussen al een hele dynamiek van uitwisseling. Zo ontvingen we

onlangs een eerste, bemoedigende evaluatie van onze Nederlandse collega's van het Brabants Landschap.

Nederland zet sterk in op de monitoring van insectenpopulaties in dit patrijzenproject. Op twee jaar tijd konden ze al een verdubbeling vaststellen van zowel het aantal soorten als de aantallen. We mogen veronderstellen dat dit ook hier het geval zal zijn. De recente berichten uit Duitsland over een drastische terugval van de aantallen insecten hebben velen wakker geschud. Met dit grootschalig project hopen we aan te tonen dat we het tij nog kunnen keren als er maar voldoende weldoordachte maat-

regelen genomen worden. Tegelijk moeten we opletten dat we niet slechts eilandjes van biodiversiteit in stand houden.

Alvast een mooie spin off van het PARTRIDGE-project is dat er rond Roeselare vijf kleinere demoveldjes met datzelfde patrijzenmengsel werden aangelegd door de jagers en Natuurpunt. En studenten van de VABI-landbouwschool in diezelfde stad, leren nu ook zo'n veldjes aanleggen. Twintig jaar geleden was zo iets nog ondenkbaar..."

Meer op www.inagro.be/partridge
willem.vancolen@inagro.be,
 051-27 33 15

↓ Bloemenblok
 © Chris Dutry.

EEN AKKERVOGELPROJECT IN ZUID-WEST-VLAANDEREN?

We vroegen het aan Olivier Dochy, akkervogelspecialist van de provincie West-Vlaanderen. "Het is gemakkelijk om enthousiast te worden over akkervogels, maar een stuk moeilijker om ze op de lange termijn te helpen. Het is niet zo eenvoudig als een bos planten om daarna jaren niets te moeten doen. Akkervogels moeten elk jaar opnieuw beschikken over het nodige voedsel en de juiste dekking. Het zijn landbouwvogels en geen reservaatvogels, dus de landbouwsector kan naast een deel van het probleem ook -en vooral- een deel van de oplossing zijn. Beheerovereenkomsten bieden een goede mogelijkheid, maar om serieuze populaties van akkervogels (en de andere agro-biodiversiteit) te behouden is er meer nodig. Hier liggen kansen om het onder druk staande Europese landbouwbudget te heroriënteren naar de vele 'publieke diensten' (zoals opslag van koolstof, waterberging, biodiversiteit en uiteraard voedselproductie). Het landbouwbeleid ten gronde veranderen is vooral een Europese en zelfs wereldhandelsaangelegenheid en niet zo eenvoudig dus. Maar willen jullie een akkervogelproject in Zuid-West-Vlaanderen dan heb je hiervoor veel terreinvrijwilligers nodig zowel uit de natuur en de landbouwsector. Ook de jagers ontbreken best niet. Ook een trekker, samen bereik je immers meer."

Vanuit Natuur.koepel vzw hopen we dat de nieuwe gebiedsmedewerker van Stadlandschap Schelde-Leie dit misschien als een nieuw project ziet zitten?

SCARLETT VANUXEM

AAN DE VEREN KENT MEN DE VOGEL

'T IS STILLE WOA DAT NOOIS WOAIT

Een mooie uitdrukking om aan te geven dat elk koppel wel eens ruzie maakt.

Na een zwaar overladen discussie met mijn partner, som ik regelmatig de redenen op waarom ik voor hem gekozen heb. De allereerste redenen die me dan te binnen schieten, zijn uiterlijke kenmerken, om daarna over te gaan in kwaliteiten zoals intelligentie, zorgzaamheid en gedrevenheid. Maar zijn die kenmerken dan zo doorslaggevend om ons aan elkaar te binden, tot de dood ons scheidt? Hoe kiezen we eigenlijk onze partner en waarom blijven we bij elkaar?

Seksuele selectie, dat verklaart veel. Anders dan natuurlijke selectie, waarbij het gaat over de strijd om te overleven, gaat seksuele selectie over de strijd om voortplanting. Seksuele selectie komt er eigenlijk op neer dat sommige individuen een betere kans tot voortplanting hebben dan andere. De voorkeur voor specifieke secundaire geslachtskenmerken ligt hier aan de basis.

Een erg vereenvoudigde verduidelijking toegepast op mensen: primaire geslachtskenmerken zijn al bij de geboorte aanwezig, zoals de penis en de vagina. Secundaire geslachtskenmerken zijn typische kenmerken die zich ontwikkelen onder invloed van geslachtshormonen, zoals baardgroei bij mannen en borsten bij vrouwen.

➤ Arabische babbelaar
↓ Mannetjespauw

Die imposante, kleurige staart bij de pauwmannen is ontstaan door de voorkeur van de pauwvrouwen voor dergelijke staart. Terwijl een korte, lichte en minder opvallende staart echt veel handiger zou zijn. Want zo'n lange staart vraagt veel groei-energie, onderhoudstijd en maakt het veel lastiger om aan een roofdier te ontkomen. Maar dat nadeel weegt blijkbaar niet op tegen het voordeel om op die manier veel meer pauwvrouwen te overtuigen om door hem bevrucht te worden. Vrouwelijke voorkeuren hebben de evolutie van mannelijke kenmerken gestuurd en omgekeerd. In heel veel gevallen, heeft de strijd om voortplanting het gewonnen van de strijd op overleving.

Maar de voorkeur voor sexy, macho mannen, die in het oog springen omwille van hun fabuleuze secundaire kenmerken, geldt meestal alleen maar voor korte termijn relaties. Zodra de man zijn sperma heeft geleverd, is zijn rol uitgespeeld. Het mannetje is enkel nodig voor zijn goede genen en mooie uiterlijk. Soorten met zeer uitgesproken secundaire geslachtskenmerken zijn dan ook meestal polygaam, en hebben dus meerdere partners..

Bij de monogame soorten, die kiezen voor een partner op langere termijn, wordt er eerder een 'economische' keuze gemaakt. Of het mannetje geschikt is, wordt dan bepaald op basis van investeringsbereidheid, altruïsme en zorg. Mannetjes stellen overigens soms ook dergelijke eisen aan de vrouwtjes waarmee ze gaan paren, vooral als hij zelf een grote rol in de zorg voor de jongen opneemt.

Ook in het dierenrijk zie je vaak heel duidelijk het verschil tussen man en vrouw dankzij de secundaire geslachtskenmerken. Het meest gekende voorbeeld, dat ook aan de basis ligt van Darwin's theorie van seksuele selectie, is de staart van de pauw.

De Arabische babbelaar heeft zichzelf heer en meester gemaakt in het uitspelen van altruïsme om vrouwtjes te versieren. Deze kleine zangvogel leeft in een groep, waarbinnen maar één nest gebouwd wordt. Eén of meer vrouwtjes leggen hun eieren in dat nest en de hele groep werkt samen bij de zorg voor dat nest. Hiervoor is een duidelijke sociale verhouding noodzakelijk, waarbij elk lid een specifieke plaats op de ladder heeft, met volwassen mannen bovenaan. Hogergeplaatste mannen zorgen voor aflossing op uitkijkposten en delen voedsel uit aan lager geplaatste. Dat kost hen behoorlijk wat tijd en moeite, maar op die manier verwerven ze 'prestige' en dus ontzag bij de vrouwtjes. Maar dat maakt de Arabische babbelaar niet monogaam. Het wil vooral zeggen dat de dominante mannetjes alle voortplantingskansen krijgen en benutten, jaar na jaar, zolang ze hun positie in stand kunnen houden.

En andere soort die veel investeert om een vrouwtje te imponeren, is de winterkoning. In het vroege voorjaar bouwt hij verschillende nestjes, die dan door het vrouwtje tot in de puntjes geïnspecteerd worden, waarna ze eentje kiest om in te broeden. In zowat 50% van gevallen, is de investering groot genoeg om het mannetje aan het vrouwtje te binden voor één broedseizoen. De andere 50% vindt het best wel ok om daarnaast ook met andere vrouwtjes te paren. Ook buidelmeesmannetjes sparen kost noch moeite om het perfecte nest te bouwen voor hun vrouwtje. Hij bouwt het nest zelfs zo goed geïsoleerd dat het vrouwtje de zorg wel alleen aankan. En dus creëert hij meteen zijn vrijgeleide om ervan door te gaan nadat hij het vrouwtje bevrucht heeft. Mooie geste van het mannetje, maar erg romantisch is het niet. Bij vogels spreken we van monogamie wanneer er een partnerbinding is gedurende een volledig broedseizoen of gedurende meerdere opeenvolgende broedseizoenen. In beide gevallen investeert het mannetje ook in de broedzorg tot de jongen groot genoeg zijn.

Het romantische idee van een trouwe, monogame partner voor het leven vinden we slechts bij weinig diersoorten terug, maar het bestaat wel. Zwanen zijn er het meest gekende voorbeeld van. Ze vormen het klassieke beeld van toewijding en met hun gebogen nek, maken ze samen zelfs een perfect hart. De romantiek druipt ervan af. Maar eigenlijk heeft hun levenslange binding vooral te maken met efficiëntie.

Zoals bij de meeste vogels wordt de paring ingeleid door een uitgebreide balts. Partners kiezen elkaar hier op basis van hun dansmoves. Eenmaal die keuze gemaakt is, paren ze jaar na jaar met dezelfde partner. Hierdoor kunnen ze elk jaar bijleren uit hun successen en mislukkingen. Wat op termijn een groot voordeel betekent. Samen zijn ze ook sterker en worden ze minder lastig gevallen. Maar het grootste voordeel van hun levenslange verbintenis heeft te maken met hun trek. Kleine zwanen bijvoorbeeld, vliegen elk jaar een lang en zwaar traject van hun broedplaats in Rusland naar hun Europees overwinteringsgebied. Onderweg maken ze slechts korte stops om even bij te tanken en dus hebben ze weinig tijd om te flirten. Het bespaart hen dus eigenlijk heel veel tijd en energie om gewoon bij dezelfde partner te blijven.

En wat de mens betreft, gaat de uitdrukking "een vogel kent men aan zijn veren" ook op. Volgens socioloog Stephen Whitehead zijn er 27 verschillende types mannen, die netjes in vakjes gedeeld worden op basis van gedrag, karakter en uitspraken. Ik vermoed dat het gewoon kwestie is om die ene eruit te kiezen die voor jou het mooiste verenkleed heeft. Want reken maar dat hij net hetzelfde zal doen. En wil je er graag eentje voor het leven, dan is de boodschap om er veel tijd en moeite in te investeren. Liefde is nu eenmaal een werkwoord.

↓ Een koppel zwanen

MAARTEN TAVERNIER

GRENZELOZE CREATIVITEIT

Deze keer zijn we te gast bij Dries Vanwynsberghe en Maya Tinel van Apus2 in Gullegem, die net gestart zijn met de verkoop van hun Grenzeloos meubelconcept. Dat wordt op de website voorgesteld als geïnspireerd en (r)evolutionair: een meubel dat niet langer een onveranderlijk object is, maar modulair en multifunctioneel waarbij je door een andere schikking niet alleen de opstelling, maar zelfs de bestemming kan wijzigen en zo blijvend dienst bewijzen.

Als je voor de voordeur staat, dan zie je meteen dat je er een creatief gezin woont. Let even op de details op de voordeur. En de brievenbus, dat is gewoon een houten miniatuurversie van de voorgevel. Dat moet wel iemand zijn die handig is met hout.

Voor het gesprek schuiven we aan bij een grote tafel. En daar blijkt dat de mooie woorden van op de website ook in de praktijk gezet worden. 'Omdat we afgelopen weekend gasten hadden, staat de tafel op dubbele lengte, normaal is dat onze bureau', legt Maja uit.

Klimop: Waar komt het idee vandaan om met een eigen meubellijn te starten?

Dries: 'Ik werk al 20 jaar als schrijnwerker en heb het moeilijk met de vele overschotten die weggegooid worden. Vandaar dat ecologie de basis vormt van ons concept. Ik kwam door mijn ervaring in de klassieke aanpak op het idee om een multifunctioneel meubel te maken, dat eigenlijk nooit nutteloos wordt. Niet bij een verhuis, niet bij het herinrichten van je woning, niet bij een wijzigende gezinssamen-

stelling... Daarnaast wilden we de overschotten minimaliseren en we zijn er in geslaagd om dat bijna op nul te krijgen. Alle afmetingen zijn gebaseerd op de standaard handelsmaten, zodat er geen resten zijn. De stukken die ontstaan bij het maken van kleinere afmetingen gebruiken we bijvoorbeeld om de koffers voor onder de banken te maken. Dat zou je eigenlijk ook uit lichter materiaal kunnen maken, maar dan maak je geen gebruik van die kleinere stukken. En het gevolg van die keuze is dat die zeer stevig en stabiel zijn, en dus niet alleen als bergplaats, maar ook als stoeltje kunnen gebruikt worden. En het is kostenbesparend, natuurlijk. Een ander ecologisch aspect is dat wij met degelijke kwaliteit van hout werken, enkel met inlands hout, zodat ook het transport zeer beperkt is. Bovendien zijn we op zoek geweest naar een compromis tussen milieuvriendelijke en mooie afwerkingsproducten.'

Klimop: Is Dries het technische en Maja het creatieve brein achter het concept?

Maja: 'Niet helemaal. We hebben beiden hoger kunstonderwijs

gevolgd en zijn dus allebei wel artistiek aangelegd. Dries kwam op het idee en vervaardigt de meubelen, ik stuurde bij en leg me toe op de afwerking. Teamwork dus om tot een commercieel product te komen. We zijn 2 jaar bezig geweest met de ontwikkeling ervan, want het moest volledig op punt staan voordat we startten met de verkoop. De bedoeling is immers ook dat mensen die nu enkele modules kopen, en later nog willen uitbreiden, alles kunnen combineren is met elkaar, ook als er jaren tussen de twee aankopen zitten. De mogelijkheid om de aankoop te spreiden is trouwens een van de sterke kanten van het concept. In die periode hebben we beiden veel bijgeleerd: Dries moest onder andere met nieuwe programma's leren werken, ik leerde bij wat betreft de administratieve taken, sociale promotie en de website. Het traject van idee tot realisatie gaf ons beiden bijzonder veel voldoening en energie.'

Dries: 'Dat samenspel was inderdaad belangrijk. Zo zat ik op een bepaald moment vast met de koppeling tussen de horizontale delen, en de oplossing die uiteindelijk uitgewerkt is, was een idee van Maja. Je moet er soms met een andere blik naar kijken. Het is de bedoeling dat alle mogelijke opstellingen kunnen gebeuren zonder gereedschap, en met 2 personen op te zetten of af te breken zijn. Hier en daar zijn er mogelijkheden om met een bout iets aan elkaar te hechten, maar het is dus geen must. Dat vraagt wel

→ 3 verschillende opstellingen met (ongeveer) dezelfde onderdelen, het illustreert de grenze-loze mogelijkheden

dat alles goed doordacht in elkaar past, een hele uitdaging, maar we zijn trots op het resultaat!

Klimop: Dat lijkt terecht. Niet onbelangrijk: wat kost zo iets?

Dries: 'Elke module heeft zijn eigen prijs, afhankelijk van de gekozen grootte, houtsoort en afwerking. Een klant die interesse heeft, nodigen we uit voor een gesprek waarbij we bekijken wat de behoeften zijn, eventueel ter plaatse. Op basis daarvan doen we een voorstel. Alle modules zijn per stuk verkrijgbaar, dus we gaan voor een volledige oplossing naar wens. De manier van afwerken kan ook een groot verschil maken: je kan afwerken met een beits of vernis in de kleur naar wens, maar ook bekleden met linoleum. Of je kan na het nodige advies ook zelf aan de slag met borstel en vernis. Ook daar bieden we grenzeloze vrijheid. Het is een investering, net zoals je voor maatwerk zou kiezen, maar met dat verschil dat je onze meubels altijd kunt hergebruiken. Verhuis je ooit, je haalt de meubels gewoon uit elkaar en zet ze in een nieuwe woning weer op, naargelang de ruimte die je daar ter beschikking hebt. We gaan er ook van uit dat een klant in stappen aankoopt: starten met een basiselement, en daarna stelselmatig aanvullen. Maar om een idee te geven, omdat we zonder tussenpersonen werken kunnen we een bank met standaardformaat volledig vernist aanbieden vanaf € 486 incl. Btw'

Maja: 'We moeten zeker ook nog de filosofie over de namen geven, bij een tijdschrift voor natuurliefhebbers is dat zeker relevant. Ons bedrijf heet Apus2 en we noemen ons concept Grenzeloos meubel. Apus is de genusnaam van de gierzwaluw, die ook in ons logo zit. De gierzwaluw, die nooit op de grond komt, vinden wij een mooi symbool voor grenzeloosheid omdat die zich ook niet door grenzen laat beperken. Zijn silhouet is design op zich en de jongen moeten de eerste keer dat ze van het nest komen, echt wel durven springen. Net zoals wij met ons bedrijf. De 2 symboliseert het feit dat we met ons

tweeën het meubelconcept dragen. '2' staat ook voor de dubbele functie van de modules; net als het feit dat alles, ongeacht de grootte, met 2 personen op te zetten is. De verbondenheid van alle levende wezens en hun vermogen om zich aan omstandigheden aan te passen, inspireren ons voor dit meubelconcept. De meubelstukken krijgen een naam in de universele taal Esperanto, nog zo'n grenzeloos concept. En we gebruiken een genus gevolgd door een soortnaam, net zoals in de biologie. Zo zeggen wij geen bank, maar een "Benko livia" of "Benko rekta". Dat is ook om niet 1 functie van het meubelstuk te benadrukken. Want wat vandaag een bank

is, kan morgen een rekje zijn of een stuk van een kast of tussenwand. Volwassenen hebben soms een klein duwtje nodig om alle mogelijkheden te zien. Kinderen gaan daar veel spontaner en creatiever mee om, dat merken we bij onze eigen kinderen.'

Klimop: Met jullie eigen creativiteit zit het in elk geval wel goed. Succes met jullie verkoop, hopelijk kunnen we daar een steentje aan bijdragen.

Info: www.grenzeloosmeubel.be of te vinden op het Pop-up event voor startende ondernemers www.decommerce.biz op 13 en 14 april in Heule.

LUC CAPPELLE

DAG MEREL MET DE BES OP TAK MET DE DOORN, DOORN, DOORN...

© Christof Delbaere

Onze merels hebben het hard te verduren gehad de voorbije jaren. Een lelijk beestje met de exotische naam Usutu heeft ze voor de derde keer gedecimeerd in onze contreien. Hoewel van nature bosvogels bleken onze merels niet bestand tegen dit Afrikaans killer-virus en vielen ze met bakken uit de lucht om ergens stilletjes in een hoekje dood te gaan. Het regende zo hard merels dat het in bepaalde streken doodstil bleef als de merel zijn partituur in het ochtend- en avond-concert moest zingen. Maar kijk, het najaar bracht nieuw bloed uit Scandinavië bij ons en sinds kort is de merel weer overal in onze tuinen te vinden. Misschien was het wel zo'n viking zonder vrees uit het Hoge noorden die ik vorige week in de dreef naar mijn huis aantrof. Mensenschuw was hij in elk geval niet. Ik zag hem toen hij zich tegoed deed aan de rode bessen van een meidoornhaag. Gewoonlijk stuiven zijn soortgenoten luid schetterend weg als ze mijn stappen horen, alsof ik ze op mijn achtenzestigste als een hongerige sperwer achterna ga zitten. Niet dus. Deze rakker bleef dapper zitten en klom daardoor meteen een trapje hoger op de denkbeeldige intelligentieladder van mijn tuinvogels. Niet dat hij mij niet opgemerkt had: hij stopte met bessen plukken, bengelend aan een te dun twijgje en keek met met zijn schuine kopje onderzoekend en afwachtend aan: wat komt die hier doen? We waren allicht even verbaasd, de merel en ik. Ik begon spontaan "merels voor beginners" te fluiten zoals ik het een beetje geleerd had van Johnny Nuttin

zaliger op de telpost aan de Geitenberg. En blijkbaar overtuigde die bekende klanken hem van het feit dat ik geen kwade intenties had. 'Wie doet wat wij ook doen, is één van ons.' Zo denken blijkbaar niet alleen mensen, maar ook vogels. Hij liet zich wat lager aan het takje zakken en zette zijn strooptocht verder: de ene na de andere bes verdween aan een verbazend tempo in zijn keel. Die had duidelijk grote honger, wie weet hoeveel dagen hij onderweg was geweest voor hij zich uit de hemel liet vallen in mijn rijkgevolde meidoornhaag. Omdat ik het einde van zijn maaltijd niet kon afwachten en ik nieuwsgierig was naar het vervolg van het verhaal, stapte ik kalmpjes en fluitend op hem af. Zo tam was hij nu ook weer niet: hij liet zich in een boogje van de tak vallen en verdween geruisloos onder de bramen. Mijn dag was goed, want voor dit soort ontmoetingen doe ik het. De noeste tuinarbeid, de vele centjes die ik erin stopte en de bakken kritiek op mijn "vuilen hof", ze zijn het allemaal waard. Wat is er mooier voor een natuurminnaar om even het gevoel te hebben dat je één bent met de vele wonderdjes van moeder natuur? Want het is me ondertussen meer dan duidelijk dat je het niet allebei kunt hebben: "veel beuter en een vette maarte" zoals mijn grootmoeder het me vroeger inprentte. Een gestofzuigde tuin én fraaie bezoekers uit de natuur, dat gaat niet samen. Misschien iets om in het achterhoofd te houden als je straks weer te ijverig je tuin gaat opruimen.

ONZE LUCHT

Bijna dagelijks verschijnen er berichten in de media over klimaatverandering, luchtvervuiling en energie. Er is hierover pakken info te vinden met veel meningen en argumenten, pro's en contra's maar het is niet evident om met een kritische bril, maar ook los van "aannames" je te verdiepen in deze complexe problematieken.

Aan de hand van een aantal boekbesprekingen willen we met Natuur.koepel je wegwijs trachten te maken in wetenschappelijk onderbouwde literatuur. Deze editie gaat over luchtkwaliteit.

Wouter Lefebvre schreef een aangenaam en behapbaar boek over: "Onze lucht – Wat je moet weten over luchtkwaliteit" Uitgeverij Lannoo, ISBN 978 94 014 5647 0.

De auteur specialiseerde zich in luchtkwaliteit en adviseerde onder andere de "CurieuzeNeuzen"-campagne. Hij verwoordt de complexe wetenschappelijke kennis op een heldere manier. Tal van eenvoudige tekeningen en grafieken illustreren zijn verhaal. De lezer krijgt inzicht in de verschillende soorten vieze lucht en hoe de samenstelling van die lucht door de weersomstandigheden kan wijzigen. Zo leer je begrijpen dat de stadsbewoners minder last hebben van de ozon-vervuiling dan de platte-landsbewoners.

Enkele stellingen van de auteur zetten je meteen aan om het boekje verder uit te lezen:

In België vallen er namelijk veel meer doden door een slechte luchtkwaliteit dan door verkeersongevallen, er sterven jaarlijks ongeveer 8000 mensen in België hieraan als gevolg. Een moderne auto stoot slechts 15 % van zijn fijn stof uit door zijn uitlaat.

Diesels blijken alleen maar op papier schoner te zijn, het keuren van een nieuw model gebeurt nog altijd onder "onrealistische" omstandigheden. (Er wordt o.m. dure speciale smeerolie gebruikt, de alternator wordt losgekoppeld, ...).

In 1930 stierven zestig mensen in de Maas-vallei na een verschrikkelijke periode van smog.

Door het lezen van het boek raak je vertrouwd met enkele belangrijke begrippen. Het begrip "emissie", slaat op de uitstoot die aan de bron gemeten wordt. De

uitstoot zal verder in de atmosfeer verdund worden en door invloed van de zon en andere stoffen in de lucht van chemische samenstelling veranderen. De auteur weet die complexe chemische reacties op een aanschouwelijke manier over te brengen.

Ademen doen we allemaal. Onbewust doen we het zo'n 30.000 keer per dag. Eigenlijk een adembemend aantal keer. We hebben er dus alle belang bij geen vieze lucht in te ademen. De natuur op zich is eigenlijk één groot ademend organisme. Luchtkwaliteit en leefkwaliteit gaan hand in hand. Er hangt dus een luchtje aan vieze lucht of luchtvervuiling en we hebben er alle belang bij om ons goed over luchtkwaliteit te laten informeren.

De belangrijkste vervuilers met sterke invloed op de luchtkwaliteit in Vlaanderen, blijken niet alleen het

wegverkeer, industrie en landbouw te zijn, maar ook de huishoudens. De twee belangrijkste bronnen van fijn stof in Vlaanderen zijn de verbranding van hout en de uitstoot door veeteelt. Zestig procent van het fijn stof komt niet van de industrie, maar van houtkachels. Twee uur stoken blijkt naar fijn stof uitstoot even vervuilend te zijn als een autorit van 1100 kilometer (uiteraard niet voor de stikstofuitstoot). De kwalijke praktijk van het verbranden van afval door particulieren in open lucht zorgt dan ook nog eens voor bodemvervuiling. Doordenker: gezien de uitstoot van fijn stof door de veeteelt draagt het matigen van de vleesconsumptie bij tot een betere luchtkwaliteit.

Het is een misverstand dat het aanplanten van groen in bepaalde gevallen tot een betere luchtkwaliteit zal leiden. Streetcanyons zijn smalle straten met hoge gebouwen waar de vuile lucht blijft hangen, hier bomen aanplanten zou de luchtkwaliteit nog slechter maken. Wetenschappelijk onderzoek laat ook zien dat bomen zeer kleine partikels uit het fijn stof niet kunnen wegfilteren maar uiteraard wel andere voordelen hebben. Het is en blijft een ecologische stelregel om de oorzaak aan de bron aan te pakken.

De auteur vermeldt veel maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren. De luchtkwaliteit is in Vlaanderen de laatste jaren al veel verbeterd ... maar helaas nog lang niet goed genoeg en zeker niet in steden met een druk autoverkeer.

Door het lezen van het boek krijg je in elk geval meer inzicht in de complexe luchtkwaliteit-problematiek.

BERNARD DECOCK

ERIK COOMAN

DE HAZELAAR

De voorbije twee jaar gaven we in deze Klimop alle aandacht aan bomen, de hoogste en machtigste planten op onze planeet. Maar wat leeft er, vaak in volstrekte harmonie, in de onderetage?

Je raadt het, we hebben het dit jaar over struiken. En de kop van de nieuwe rubriek is een knipoog naar dat hilarische sketchje van Toon Hermans.

EVEN VOORSTELLEN

Behoort tot de berkenfamilie, samen met de haagbeuk, de els en de berk zelf. En om meteen een misverstand uit de wereld te helpen: een toverhazelaar is géén hazelaar. Dat is een Aziatische struik die net als de amberboom van de hamamelis familie is.

De hazelaar komt voor in heel Europa, tot op een hoogte van enkele honderden meter. Zijn natuurlijk areaal loopt tot Noord-Afrika en West-Azië. In onze regio is hij vrij algemeen, minder in de kuststreek en op andere zandige plaatsen zoals de Kempen.

Als struik brengt de hazelaar vaak meerdere loten voort uit een centraal wortel stel. De ouderdom van een hazelaar kan je dus niet afleiden van de stamdikte, maar van de diameter van de totale bundel stammetjes.

Mannelijke en vrouwelijke katjes staan aan dezelfde plant; dat heet dan “eenhuizig”. De mannelijke katjes verschijnen al vanaf de herfst. Ze nemen echter hun tijd; het moet vooral warmer worden. In het vroege voorjaar, en met de zachte temperaturen nu ook al in de late winter, worden ze langer en voller, en gaan ze uiteindelijk hun stuifmeel verspreiden. De vrouwelijke bloeiwijzen zijn omgeven door knopschubben; bij de bloei steken de korte karmijnrode stempels erbovenuit. Bij een zacht voorjaarsbriesje gebeurt dan de bestuiving: een krachtig wolkje stuifmeel ontsnapt als uit een wierookvaatje en gaat aan de stempels kleven. De bevruchting is dan een feit. Die windbestuiving wordt gemakkelijker gemaakt omdat onze hazelaar, net als andere naaktbloeiërs, nog geen bladeren heeft. In de late wintermaanden is dat stuifmeel trouwens ook een enorme voedselbron voor de eerste bijen en insecten.

Deze fraaie struik heeft een breed, dubbel gezaagd, hartvormig blad.

EEN BANANA SPLIT

De vrucht, de hazelnoot, is welbekend. Er zit een onregelmatig getand of ingesneden omhulsel rond. Een botanicus heeft dit omhulsel ooit vergeleken met het fameuze bananenrokje van Josephine Baker. Liederlijke fantasie? What's on a man's mind, zou Sigmund Freud gezegd hebben.

Die hazelnoot is eerst nog zacht en wittig, daarna wordt de buitenkant houtig en warm bruin. De vruchten kan je oogsten in oktober.

STANDPLAATS EN ECOLOGIE

- Deze struik gedijt in een vruchtbare en vochtige bodem. Het is een schaduwverdragende soort. Maar hij heeft wel voldoende licht nodig om tot bloei en vruchtzetting te komen. Bedraagt de kroondichting van de bomen boven hem meer dan 30%, dan lukt het niet meer.
- Zijn vermogen om de bodem te verbeteren is uitstekend dankzij het snel en goed verterende strooisel. Het is wat je noemt een verplegende soort onder de hoofd boomsoorten. Hij is een natuurlijke begeleider van de Zomereik in een gemengd loofbos, en komt vaak voor in bossen die middelhout als beheersvorm hebben, zoals het Bassegebos in Anzegem. Hij verdraagt nu eenmaal heel goed het periodieke kappen en omzetten in hakhout.
- De hazelaar produceert hazelnooten; die zijn heel voedzaam, én, dat zullen we geweten hebben: heerlijk van smaak. Wie houdt niet van chocopasta met hazelnootjes? Een van de grote exportlanden van hazelnooten is Turkije. Ook dieren vinden die noten een delicatessen. Bij het heen en weer vliegen (gaaien) of het “manipuleren” (eekhoorns) geraakt een deel van de notjes verloren in de strooisellaag van het bos. Eenzelfde verhaal bij de boomklevers en grote bonte spechten: zij klemmen hazelnooten graag vast in de diepe groeven van de schors van zomereiken. Als ze de noot proberen open te hakken, floept die er vaak weer uit, valt naar beneden en raakt zo verloren voor deze vogels. Op die plek, meestal twee jaar later, ontkiemt een nieuw hazelaartje. Zo komt het dat hazelaars vaker groeien bij zomereiken dan bij beuken, die met hun gladde schors helemaal geen houvast bieden om de hazelnooten vast te klemmen. Het hout is niet duurzaam, wel taai en buigzaam. Het produceert buigzame twijgen, en je kan er mooi vlechtwerk mee maken. Wordt ook toegepast als steunmateriaal in de moestuin (erwten, bonen).

MAGIC TOUCH

- Met de wichelroede, een gevorkte hazelaartak, kan je proberen in je tuin een waterbron te ontdekken. Sceptici doen dit af als nonsens, maar wichelroedelopers zullen je op het hart drukken dat je daarvoor over natuur verbondenheid moet beschikken. Of is het

→ Hazelaar (collage, waterverf, kleurpotlood)
© Vera Polfliet

Fingerspitzengefühl? Vroeger (toen er nog veel meer mogelijk was) kon je er ook goudaders, verborgen schatten tot zelfs voortvluchtige moordenaars mee opsporen.

- Niet verwonderlijk dan dat hazelaartakken ooit dienst deden als toverstokken.
- Ook zijn er verhalen aan verbonden als zou slapen onder een hazelaar waarzeggende dromen opleveren.
- De hazelaar is een symbool van kennis, maar evengoed van vruchtbaarheid en voortplanting. In Westfalen kregen jonge paartjes op hun huwelijksdag hazelnoten in de hand gestopt, wat zoveel was als hun een kroostrijk gezin toewensen. Als je als meisje hazelnootjes gaf aan je aanbieder, dan was dat een niet mis te verstaan gebaar.

DE HAZELAAR

Onverwacht mij tegen
in 't nog winters jaar
op de sprong der wegen
bloeit de hazelaar.

Tegen 't licht gehangen
slingertjes van goud;
aarzelend, bevangen
raak ik aan het hout.

Trillend dwaalt van boven
't fijne wolken los;
en met bloei bestoven
in het naakte bos

blijf ik in een beven
teruggehouden staan,
en ik raak nog even
't donker stamhout aan.

DE WILDE-TAALTUIN

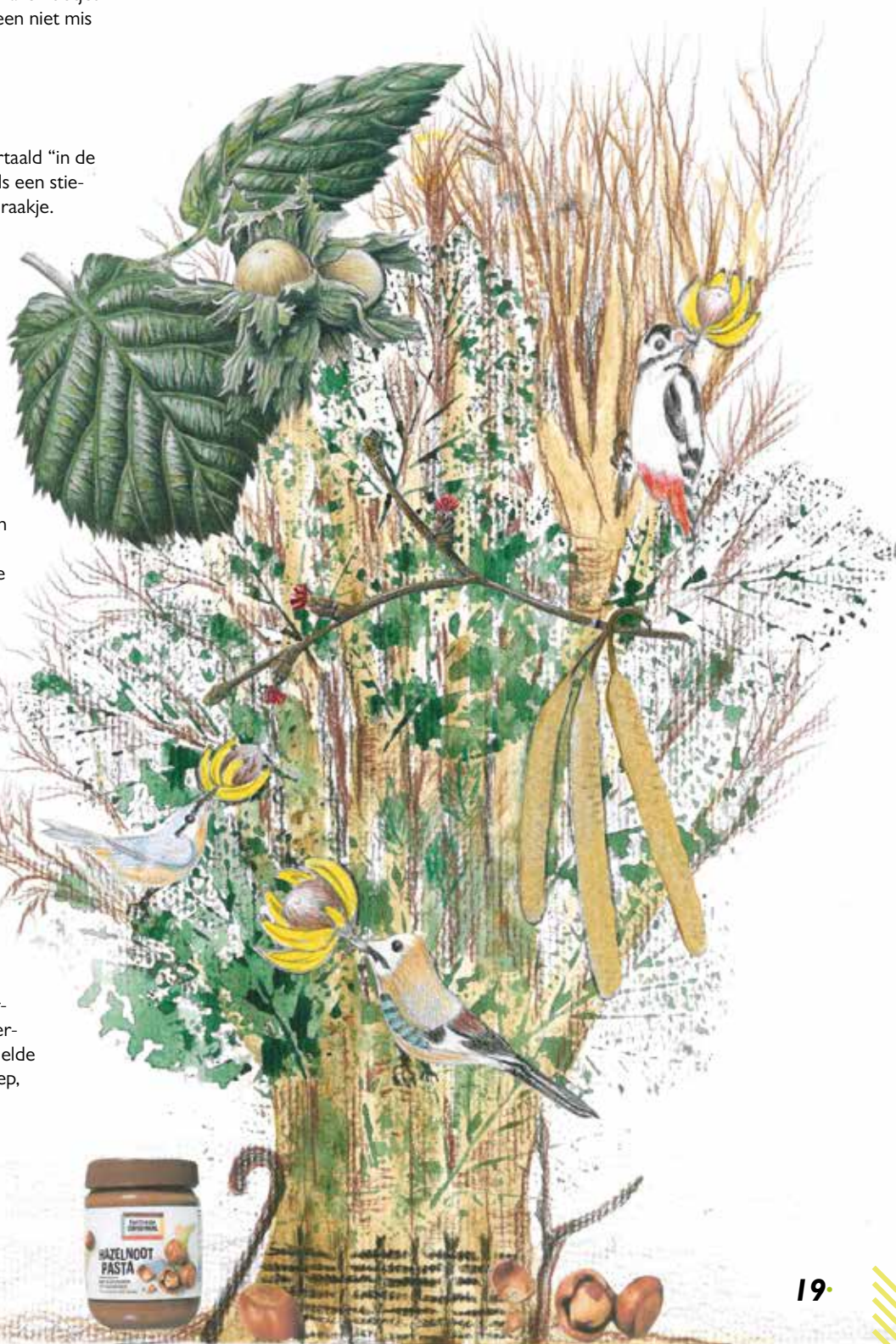
- “In die Haseln gehen”, letterlijk vertaald “in de hazelaars gaan”, betekent zoveel als een stiekem en opwindend amoureuze afspraakje.
- In de naamgeving kom je de soort tegen als familienaam in D'Haeseleer. Hazel is een vrij populaire voornaam (zeker in Amerika). Het is ook een jongensnaam, maar toch hoofdzakelijk een meisjesnaam.
- De wetenschappelijke soortnaam avellana zou verwijzen naar de Zuid-Italiaanse stad Avella, het huidige Avellino, een centrum van hazelaars teelt.
- De naam van de stad Hasselt is van Keltische oorsprong (hassal-luth) en wijst op de sacrale hazelaar. Die leeft verder in de Zwarte Madonna. De zevenjaarlijkse Virga Jessefeesten zijn een voorbeeld van voortgezette hazelaar verering.

KELTISCHE BOOMHOSCOOP

Wie geboren is in de periode 22 - 31 maart of 24 september - 3 oktober mag zich een hazelaar type noemen. Zoek maar eens op; een interessante of alvast leuke aanvulling op je gekende astrologische sterrenbeeld.

GEDICHT

Doe geen verdere moeite; de mooiste verzen ooit over de hazelaar zijn van de Nederlandse dichteres Ida Gerhardt (uit: Verzamelde gedichten, Athenaeum, Polak & Van Gennep, Amsterdam, 1980).

BEDANKT VRIJWILLIGERS

HARTVERWARMEND ENGAGEMENT VAN VELE VRIJWILLIGERS

Ook in 2019 worden in de regio heel wat vormingen, wandelingen en andere activiteiten rond natuur en milieu georganiseerd. Vele honderden vrijwilligers uit Zuid-West-Vlaanderen zorgen hiervoor en werken zo

allemaal samen aan meer en betere natuur. Vrijwilligers van de afdelingen, werkgroepen en Natuur.koepel, een hartverwarmend engagement! We blikken nog even terug op een aantal activiteiten van eind 2018.

29/11 - Matthias Bienstman komt ons uitleggen dat de evolutie naar een groenere, betere wereld veel meer dan een ideaal is; het is een noodzaak, een evidentie.
© Kristina Naeyaert

2/12 - Hoeveel volk kan genoeg zijn om te overtuigen? Maar liefst 75.000 mensen liepen mee met de Klimaatmars in Brussel. En de politiek? Die kijkt nog steeds de andere kant uit...
© Kristina Naeyaert

6/12 - Een aantal vrijwilligers hielpen mee met het uitsorteren van het vele plantgoed voor 'Maak het groener in Zuid-West-Vlaanderen', onze succesvolle verkoopactie van inheems plantgoed. 3000 maal bedankt! Dank ook aan alle verdelers!
© Kristina Naeyaert

14-12 - Twee jaar lang zochten de vrijwilligers van de natuurstudiewerkgroepen uit de regio naar elke soort die zich in en rond Bergelen ophoudt. Bergelen werd binnenstebuiten gekeerd. En het resultaat mag er zijn; maar liefst 1066 soorten werden afgelopen 2 jaren geteld.
© Hans Vermeersch

1/12 - Een kille regenachtige zaterdag kon de jeugd niet tegenhouden om opnieuw een nieuw stuk Preshoekbos te helpen aanplanten. Traag maar gestaag groeit hier de toekomst.
© Siegfried Desmet

De natuur in met kinderen

Natuur.koepel lanceert de actie 'de natuur in met kinderen'. Het doel is om kinderen warm te maken voor natuur door hen in contact te brengen met alles wat de natuur te bieden heeft. Naast de vele lokale activiteiten van afdelingen en werkgroepen, waar ook heel wat leuke activiteiten voor kinderen inzitten, (zie activiteitenkalender achteraan) zal er in 2019 elke editie één of meerdere kinderactiviteit(en) in de kijker gezet worden. Deze activiteiten zijn specifiek voor kinderen, maar ook ouders en grootouders zijn zeker welkom! Deze editie: 3 leuke kinderactiviteiten!

#FEBRUARI #APRIL

ZATERDAG 2 FEBRUARI BEHEERWERKEN IN HET KANAALBOS - HARELBEKE

Tijdens deze beheerwerken maken we het Kanaalbos klaar voor de lente. We ruimen onder meer het zwerfvuil op, plaatsen nestkastjes en maken een houtmijt met de resten van het snoeihout. Vele handen maken licht werk, dus iedereen is van harte welkom! Ook met het gezin, ga samen met je kinderen een voormiddag aan de slag buiten in de natuur! Mensen die later aankomen weten ons wel te vinden of kunnen contact opnemen met de conservator en verantwoordelijke Dirk Naert.

WANNEER Zaterdag 2 februari van 9.00 u. tot 12.00 u.

WAAR Ingang Kanaalbos, Bosdreef 46, Harelbeke

ORGANISATIE & BEGELEIDING Natuurpunt Gaverstreke
INFO Dirk Naert (0489/23 30 76 of dirknaert@pandora.be)

KOSTPRIJS EN INSCHRIJVEN Gratis deelname, inschrijven is niet nodig

ZONDAG 14 APRIL VOORJAARSWANDELING IN DE BONTE OS - DEERLIJK

Tijdens deze voorjaarswandeling doorheen onze natuurelke de Bonte Os in Deerlijk gaan we samen met de conservator (en natuurgids) op ontdekking tussen al dat fris groen. We zoeken de dotterbloem, de waterviolier, de slanke sleutelbloem en horen waarom die soorten net hier voorkomen. We luisteren naar de eerste karekieten en zwartkopjes. Deze wandeling is ook op maat van gezinnen met (kleine) kinderen (mits draagzak voor de kleinsten, niet toegankelijk met buggy's).

WANNEER Zondag 14 april van 10.00 u. tot 12.00 u.

WAAR Ingang Bonte Os, Waregemstraat 297, Deerlijk

ORGANISATIE & BEGELEIDING Natuurpunt Gaverstreke
INFO Bart Goethals (0477/26 72 23 of bart_goethals@hotmail.com)

KOSTPRIJS EN INSCHRIJVEN Gratis deelname, inschrijven is niet nodig

ZONDAG 14 APRIL EXCURSIE AMFIBIEËN - AVELGEM

Na het grote succes in 2018, organiseert Natuurpunt Avelgem ook dit jaar een excursie over amfibieën. Op zaterdag worden fuiken uitgezet in onze poelen. Deze worden op zondagvoormiddag samen met alle aanwezigen uit de poelen gehaald. Een professionele gids vertelt ons welke diertjes in de fuiken te vinden zijn, en plaatst ze terug in de poel. Deze activiteit is heel leuk en leerrijk voor kinderen! Een ideale gezinsuitstap op zondagmorgen! Aan de hand van zoekkaarten kunnen aanwezige kinderen de beestjes zelf proberen determineren. Stevig schoeisel of laarzen aanbevolen.

WANNEER Zondag 14 april van 9.30 u. tot 11.30 u.

WAAR Coupure Deweer (parkeren kan aan het bedrijf Pattyne - Deweer), Meersstraat 45, Avelgem

ORGANISATIE & BEGELEIDING Natuurpunt Avelgem en Natuurpunt Krekel-Anzegem

INFO Pol Wannyn (polwannyn@skynet.be)

KOSTPRIJS EN INSCHRIJVEN Gratis deelname, inschrijven is niet nodig

FOTOGRAAF IN BEELD

Sinds de oprichting van de natuurwerkgroep fotografie Zuid-West-Vlaanderen, heeft onze regio er een pak enthousiaste fotografen bij. In deze rubriek laten wij u genieten van hun pareltjes. We bijten de spits af met een selectie van de voorzitter himself: **DIRK VERGOTE**.

IN PYJAMA OP EEN ANEMOON

Onverwachts bezoek, want pyjamawantsen vind je meestal op schermbloemen waar ze dan in groep zonnebaden. Ze worden ook "gevangeniswantsen" genoemd. Jonge wantsjes vervellen 5 keer vooraleer ze hun fotogenieke streepjespak aantrekken.

BOOMKLEVER

Het boomklevertje is een echte acrobaat: het is de enige inheemse vogel die zowel met de kop naar boven als naar beneden kan klauteren. Zijn korte pootjes en vooral de lange nagel op de achterteen zijn hem hierbij behulpzaam. Wil je dit nerveuze bos- en parkvogeltje scherp in beeld brengen, zorg dan voor een grote sluitersnelheid.

BURLEND EDELHERT

Dit bronstig mannetje probeert zijn concurrenten te imponeren met zijn typisch geburl, een geluid tussen het gebrul van een leeuw en het geloei van een stier. Zijn imposante verschijning met kolossaal gewei en majestueuze houding dwingt respect af. Deze "koning van het park" poseerde voor mijn lens in de Hoge Veluwe.

NA DE BUI

Dit boomkikkertje kreeg ik deze zomer in De Wijers in Hasselt voor mijn lens. Deze grappige diertjes zijn heel schichtig. Het beste resultaat behaal je met veel geduld. Zoek een struikachtig gebied in de buurt van vijvertjes (bramen zijn hun favoriet!), hou je apparatuur in aanslag en wacht tot een kikkertje tevoorschijn komt. Er achteraan hollen heeft geen zin.

YVES GEVAERT

TIM DE BLANCK

➤ Europese hoornaar
© Yves Gevaert

→ Aziatische hoornaar
© Jens D'Haeseleer

↓ Blauwzwarte houtbij
© Yves Gevaert

↓↓ Stadsreus
© Yves Gevaert

DE AZIATISCHE HOORNAAR (VESPA VELUTINA)

De afgelopen maanden en weken heeft de Aziatische hoornaar regelmatig het nieuws gehaald. Naar aanleiding van verschillende waarnemingen in onze regio en het nest dat weggehaald werd op 13 oktober 2018 in Wevelgem geven we graag wat meer informatie omtrent deze soort.

De Aziatische hoornaar is een wesp die in 2004 voor het eerst werd waargenomen in Frankrijk. Daar heeft de soort zich verspreid over het gehele land. In Groot-Brittannië, Spanje, Portugal, Italië, Duitsland, Nederland en België werd ze ook reeds waargenomen. In mei 2017 kwam de eerste Vlaamse waarneming binnen. Tot nu toe werd alleen de donkere kleurvorm bij ons waargenomen, namelijk *Vespa velutina nigrithorax*. In tegenstelling tot Zuid-Oost Azië, daar komen 13 verschillende kleurvormen voor.

De Aziatische hoornaar wordt vaak verward met enkele grote inheemse soorten zoals de Europese hoornaar (*Vespa crabro*), de stadsreus (*Volucella zonaria*) of de blauwzwarte houtbij (*Xylocopa violacea*). Hieronder worden deze soorten kort besproken. In tegenstelling tot de Aziatische hoornaar is de **blauwzwarte houtbij** een bij en geen wesp. Met een lengte tot 25 millimeter is dit een vrij grote bij die iets weg heeft van een hommeltje. Het lijf is volledig zwart en de vleugels hebben een opvallende blauwe schijn.

De **stadsreus** is dan weer een vlieg die door middel van mimicry en een lengte tot 25 millimeter vaak verward wordt met een hoornaar. Bijen en wespen hebben 4 vleugels. Vliegen hebben daarentegen 2 vleugels en opvallend grote ogen.

De **Europese hoornaar** is een inheemse wesp die tot 3,5 centimeter lang kan worden. De kop, het borststuk en de poten hebben een rode tekening. De voorkant van het achterlijf is vooral zwart en de achterkant is geel.

sche hoornaar een bedreiging voor onze inheemse soorten. Hij jaagt op vliegen, wespen, sprinkhanen en vlinders. Hij is daarnaast vooral bekend door de efficiënte manier waarop hij honingbijen vangt. In een stedelijke omgeving kan tot 60% van hun prooi uit honingbijen bestaan. Deze worden door de Aziatische hoornaar opgewacht aan hun nest en bij terugkeer uit de lucht geplukt.

De **Aziatische hoornaar** is een exoot en kan tot 3 centimeter groot zijn, dus iets kleiner dan de Europese hoornaar. De kop en het borststuk zijn zwart. Het achterlijf is zwart en het vierde segment is volledig geel. De poten zijn overwegend zwart met gele uiteinden. De Aziatische hoornaar staat op de lijst van invasieve exoten. Dit betekent dat we verplicht zijn om deze soort te bestrijden. Zoals alle invasieve exoten vormt de Aziatische

De bijen worden aan de jongen gevoerd. In het najaar wordt soms in groep gejaagd. Hierdoor wordt in enkele uren tijd een enorme ravage aangericht in het nest van de honingbij. Een nest van de Aziatische hoornaar bevat soms meer dan 1.000 individuen en het kan een diameter van 80 cm hebben. Doordat deze vrij grote nesten hoog in de bomen hangen is het toch moeilijk om een nest op te sporen en te vernietigen.

WAT DOEN ALS JE EEN AZIATISCHE HOORNAAR ZIET?

Ze zien er misschien wel groot uit, maar ze zijn niet agressief. Ze kunnen echter wel steken als ze in het nauw gedreven worden. Probeer een foto van het dier te maken en post de foto met alle bijhorende informatie op <https://waarnemingen.be/>. Op deze manier kunnen we de verspreiding opvolgen en de nesten opsporen.

THIJS CALU

Betekenis afkortingen:
 ex. = exemplaar; kp = koppel; m. = mannetje;
 w. = wijfje; juv. = juveniel of jong; NO = trek naar noordoost; ZW = trek naar zuidwest; r. = richting, tp = ter plaatse. De ligging van de toponiemen kan precies nagekeken worden op www.vwgzwv.waarnemingen.be. De regio telt ook een aantal actieve trektelposten (Bavikhove, De Gavers (Harelbeke) en de Geitenberg (Kooigem)). De resultaten vind je terug op www.trektellen.nl.

waarnemers: zie www.vwgzwv.waarnemingen.be

VOGELS IN ONZE STREEK

HERFST 2017

DE HIGHLIGHTS VAN EEN SEIZOEN VOGELS KIJKEN IN ZUID-WEST-VLAANDEREN

Dit artikel is een korte samenvatting van wat tijdens een seizoen werd gezien in onze streek. Het gaat hier enkel om zeldzaamheden of uitzonderlijke aantallen. De tekst heeft niet de ambitie volledig te zijn. Wie de volledige overzichten wil zien, kan terecht op ons eigen regioscherm van waarnemingen.be: vwgzwv.waarnemingen.be. Zet gerust ook jouw waarnemingen op die website. Zowel opmerkelijke gegevens als waarnemingen van algemene soorten zijn er welkom, van aalscholver tot zwarte mees.

Op 9/12 zat een m. **witoogeed** op de Gaverplas (Harelbeke). Ook op de Kleiput in de Pontestraat (Marke) overwinterde een exemplaar. **Toppers** lieten zich op verschillende plaatsen opmerken afgelopen winter, met een max. van 6 ex. op de Gaverplas. In Marke, Avelgem, Ooigem en Beveren-Leie werd telkens een overwinterende **grote zaagbek** gezien tussen 16/12 en 19/1. Op 6/2 trok een **kleine rietgans** samen met een groep grauwe ganzen

r. NO over Ingoogem. Er werd slechts max. 1 overwinterende **roerdomp** genoteerd (De Gavers). Een **rode wouw** vloog op 17/12 over het Stadsgroen Marionetten (Kortrijk). Aan het bekken Lange Munte (Kortrijk) en in Kooigem werd een overwinterend **bokje** gezien. Er werden 3 **goudvinken** gespot (op 3/12 in Marke, op 2/1 in het Orveytbos (Moen) en op 18/2 in Sint-Denijs). Tussen 15/12 en 13/1

werden regelmatig **baardmannetjes** opgemerkt in de Gavers (max. 4 ex. op 24/12). Een **pestvogel** werd op 4 januari gezien aan de Oude Leie in Kuurne. Op 30/1 zat een zingende **Europese kanarie** langs het Guldensporenpad in Kortrijk. Diezelfde dag zaten ook kort 2 ex. tp. in Ingoogem. Op 10 februari werd een **rouwkwikstaart** opgemerkt in Avelgem. Een **middelste bonte specht** liet zich op 11/2 bekijken in Tiegem.

De winter is het ideale moment om een blauwe kiekendief te zien in onze regio. In de omgeving van de Geitenberg bevindt zich weer een slaapplek met als maxima twee mannetjes en twee exemplaren in vrouwtjeskleed. Hopelijk dikt het aantal nog aan gedurende de wintermaanden.
 Foto © Yves Decneudt

WINTERBIRDATHON - TEL JIJ MEE?

Een 'Big year'... veel vogelkijkers dromen ervan om gedurende één jaar zoveel mogelijk vogelsoorten te kunnen waarnemen. Omdat slechts weinigen onder ons daartoe de mogelijkheid hebben en omdat het ook al leuk is om gedurende één dag zoveel mogelijk vogels in onze streek te tikken, roepen we een "big day" in het leven! We vertrekken 's ochtends vroeg, rijden een hele dag verschillende Zuid-West-Vlaamse vogelplekjes af en eindigen pas 's avonds nadat we alles geteld hebben dat ons pad kruiste. Voorzien: verrekijker (eventueel telescoop), lunch en tussendoortjes, gepaste kledij voor buiten, een gezonde portie competitiviteit. Een organisatie van Vogelwerkgroep Zuid-West-Vlaanderen.

Afspraak: Zondag 24 februari om 6.30u aan de parking Syntra West, Doorniksesteenweg 220, Kortrijk

Info: Christoph Wintin (0498/74 46 60 of wintin.christoph@telenet.be)

Kies voor pellets.

Je verhoogt je comfort en draagt zorg voor het milieu.

Pellets, een belangrijk aandeel in de hernieuwbare energiemix van morgen samen met zon- en windenergie.

Altijd beschikbaar

CO² neutraal

Hernieuwbaar

Stabiele prijs en niet afhankelijk van speculaties

Lokaal geproduceerd

Comfortabel

Maak snel kennis met de brandstof van de toekomst op:

www.okofen.be

www.stroomop.be

De stilste pelletkachel

met aangename stralingswarmte

RIKA DOMO

De centrale verwarming op pellets.

OKOFEN SMART XS

ÖkoFEN

NATUURFOTOWERKGROEP STARTKLAAR VOOR TWEDE WERKJAAR

Natuur.koepel is sinds 2018 een enthousiaste werkgroep rijker. Zondag 2 december 2018 sloot de Natuurfotowerkgroep (NFW) met een heel tevreden gevoel het eerste werkjaar af met de voordracht "Natuurfotografie in Extremadura" door Siegfried Desmet. Dit jaar stonden 4 workshops, 4 fotobabbels en de diavoordracht op het programma. En het werd gemaakt. Er kwamen steeds meer natuurfotografen opdagen om mee op stap te gaan en ook het ledenbestand van Natuurpunt vaarde er wel bij.

De stuurgroep van NFW gaat niet op de lauweren rusten, wel integendeel. Het programma voor volgend jaar is zo goed als rond. Zo goed als... De eerste activiteit van 2019 wordt immers een speciale waaraan her en der nog wat moet gesleuteld worden en nog wat onderhandeling behoeft. Maar het ziet er naar uit dat ook dat in goede plooiën zal vallen.

WAT MAG JE VAN ONS VERWACHTEN IN 2019?

ZONDAG 10/02/2019

NATUURFOTOGRAFIE IN PROVINCIAAL DOMEIN DE BLANKAART IN DIKSMUIDE

Ter hoogte van de voederplaatsen worden een tiental schuiltentjes opgesteld. Terwijl een eerste groep schuiltentfotografie beproeft, maakt de tweede groep een begeleide natuurwandeling. Hierna wordt gewisseld.

DONDERDAG 07/03/2019

FOTOBABEL WAARBIJ WE DE FOTO'S VAN 10/2 BESPREKEN.

ZONDAG 26/05/2019

MACROFOTOGRAFIE IN DE GROENE LONG IN KURNE

We gaan heel vroeg van start om te profiteren van de windstillere ochtenduren, het zachte licht en de inactiviteit van de nog met dauwdruppels getooide insecten

DONDERDAG 20/06/2019

FOTOBABEL

ZONDAG 08/09/2019

FOTO-UITSTAP "NATUUR IN DE STAD"

Er is ook heel wat verborgen, maar daarom niet minder fotogenieke fauna en flora in het straatbeeld.

Tijdens een gezamenlijke stadswandeling gaan we creatief op jacht.

DONDERDAG 03/10/2019

FOTOBABEL

ZONDAG 27/10/2019

HERFSTKLEURENWANDELING MET ONTBIJ IN WESTOUTER.

Een lokale gids neemt ons mee op stap en etaleert de warme kleuren van Heuvelland. Vervolgens genieten we van een heerlijke brunch in "Déjeuner sur l'Herbe Rouge" waar we ook één van de prachtigste panorama's van de streek voorgeschoteld krijgen.

DONDERDAG 28/11/2019

FOTOBABEL

Dit zijn de voorlopige hoofdlijnen van het programma 2019. Tussendoor wordt ook deelgenomen of ondersteuning geboden aan manifestaties van Natuur.koepel (o.a. de West-Vlaamse Natuurstudiedag), lidverenigingen en externe organisaties. De beeldendatabank wordt systematisch verder aangevuld en er worden plannen gemaakt om een fototentoonstelling te organiseren.

Wie er dit jaar bij was, zal zeker ook volgend jaar niet ontbreken. Ook goesting om bij NFW aan te sluiten? Laat het ons weten via een mailtje aan werkgroepnatuurfotografie@natuurkoepel.be.

We zorgen er voor dat je onze uitnodigingen krijgt.

Wensen en suggesties zijn ook welkom. Laat maar horen!

DIRK VERGOTE

© Siegfried Desmet

drukta.

partner in print

ProPolis

Propolis + planten + essentiële oliën

**VOOR EEN WINTER
ZONDER ZORGEN**

ladrôme
LABORATOIRE

Basingrediënt Propolis extract: **100% BIO** moedertinctuur van propolis - Microbiologische zuiverheid gegarandeerd

info@mannavita.be - www.mannavita.be - www.propolis-winter.com

VERVAEKE FIBRE NV
flax for the industry since 1892

Kortrijksestraat 68

B-8520 Kuurne

Tel. 056 71 20 55

E-mail: flax@pandora.be

1892-2012

120 Years of Continuity through Quality

Doe iets
voor vogels, vlinders, bijen,
bloemen, bomen, oceanen, ...

Doe iets voor de **AARDE**
Doe iets voor **JEZELF**
En doe het vooral **SAMEN**

Klimop
altijd een goeie wegwijzer.

uit sympathie, Peter Callewaert

VERCRUYSSSE

YOUR RELIABLE WOOD CONNECTION

Houthandel, platen, fineer, isolatie

Boomzagerij

Akoestische materialen

FSC CU-COC-803341-AP

Zevenkaven 29, 8560 Gullegem

T 056 41 20 64 F 056 40 42 21

dan.vercruysse@houtvercruysse.be

www.houtvercruysse.be

 JOUW Advertentie
HIER?

Contacteer
info@natuurkoepel.be

KBC
Bank & Verzekering

we hebben het voor u

KASTER EN DE ZYPTEVALLEI (8 KM)

Verharding: afwisselend stapsteentjes, verharde & onverharde wegen

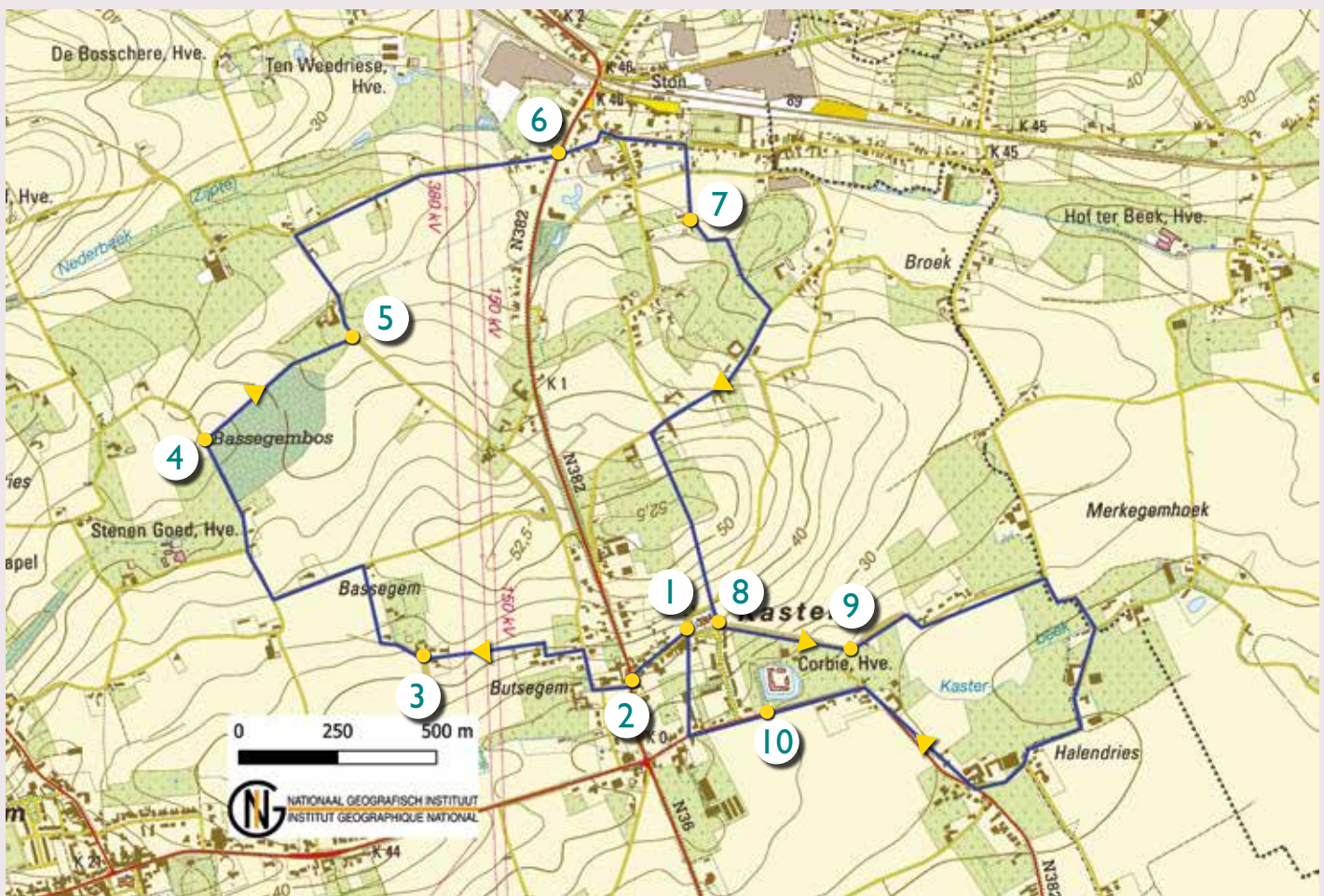
Start: Sint-Petruskerk, Juliaan Claerhoutstraat, Kaster. We maken gebruik van de knooppunten (KP in tekst) in het wandelnetwerk 'Land van Streuvels'.

Openbaar vervoer: op weekdagen, Anzegem station (aan wandelknooppunt 3)

POL OSTYN

Kaster wordt voor het eerst vermeld als Castra in 1075 en is afgeleid van het Latijnse 'castrum', wat lijkt te verwijzen naar de aanwezigheid van een Romeins legerkamp. In de grensgebieden van het Romeinse rijk refereren plaatsnamen vaak naar een verdedigingsfunctie. Al in 1641 werden Romeinse munten gevonden te Kaster, in de 20ste eeuw dakpan resten en ook duidelijke sporen van een echte nederzetting kern (1ste-3de eeuw) met Romeinse woonhuizen, zowel in Kaster als Tiegem. Tijdens de Romeinse tijd wordt de gemeente van zuid naar noord doorsneden door de heirweg Bavai - Oudenburg.

1. We starten aan de Sint-Petruskerk van Kaster (KP 19-20). Met de rug naar de kerk lopen we de gekasseide Juliaan Claerhoutstraat af tot aan de Bevrijdingslaan (N382), richting KP21. De Sint-Petruskerk wordt omgeven door linden, die helaas nogal fel ingesnoeid worden. De toren wordt bekroond door een mooie klokvormige leien torenhelm, die we tijdens de wandeling van ver zullen zien opduiken aan de horizon. Juliaan Claerhout was pastoor van Kaster van 1911 tot 1929. Hij was een heemkundige en archeoloog die in Kaster ooit een, nu verdwenen, volkskundig museum uitbouwde.

2. Let op: hier steken we de drukke N382 over langs het zebra-pad, stappen naar links voorbij de vervallen boerderij poort. Op de gevel van het woonhuis zie je de datering 1759. We slaan onmiddellijk weer rechts af, naar Butsegem. Het imposante herenhuis achter het ijzeren hek op de hoek is deel van de aloude boerderij. Aan KP 21 gaan we rechts naar KP 22 en dan linksaf naar KP 26. Het stapsteentjespad begint achter de uitnodigende zithoek met boomstammetjes. Rechts hebben we zicht op de glooiende akkers, maar ook op de vele hoogspanningsmasten. We komen uit op de Bassegembosstraat. Bassegem is de naam van een oude heerlijkheid waarvan het centrum de mooie witte hoeve verderop links was.

↘ De vallei van de Nederbeek met op de achtergrond de afgeplatte kerktoeren van Anzegem
© Bernard Decock

↓ Een leuke combinatie
© Pal Ostyn

↓↓ In het voorjaar geven de voorjaarsbloeiërs Bassegebos kleur
© Nik Dooms

3. Aan KP 26 slaan we rechtsaf naar KP 25 en daar links naar KP97. Daar nemen we richting KP 98. Enkele meter verder, aan nr. 24 zie je een mooie natuurlijke tuin. Aan de linkerkant hebben we een prachtig zicht op het Sint-Arnolduspark en Tiegemberg (79 m). Rechts komen we voorbij de (gesloten) ingang van Bassegebos. In feite is Tiegemberg een gefossiliseerde zandbank van een oude zee, ook wel 'getuigenheuvel' genoemd. De reliëfverschillen vinden hun oorsprong in de erosie van zandduinen die oorspronkelijk bedekt waren met formaties van ijzerzandsteen. Op en rond de heuvelrug ligt een bronnengebied met typische bronbiotopen die de beekvalleien voeden. De heuveltoppen in de buurt noemt men ook wel 'kleikoppen' met een natte bovenlaag die ongeschikt is voor landbouw.
4. Verderop aan KP 98 slaan we rechts af langs Bassegebos. Je kunt uitrusten aan de zitbank-ligbed combinatie. Aan het einde van het bos moeten we door 2 weidepoorten. We volgen het aardepad tot aan KP 99, bij de boerderij aan de Oudepontstraat.

Het Bassegebos is een vrij klein natuurgebied (6 ha), wat geïsoleerd gelegen tussen verschillende weilanden. Het is een erg waardevol eikenbos met veel wilde hyacint, dé blikvanger in de vroege lente. Verder vinden we eik, es, esdoorn en grauwe abeel en hakhout met tamme kastanje en es. De bosranden zijn vrij rijk ontwikkeld met iep, rode kornoelje, Spaanse aak en zoete kers. Het bos is de ideale rust- en broedplaats voor tal van roofvogels, waaronder de buizerd. Andere vogels, zoals de grote bonte specht en de groene specht, de gaai en de boomklever, doen het hier erg goed. Dit bos was lang in adellijke handen en diende vooral als jachtgebied en voor houtontginning. Zo ontsnapte het aan de landbouwontginningen in de loop der jaren. Het bos is enkel toegankelijk na aanvraag via mail aan natuurpuntanzegem@telenet.be

5. Nu stappen we linksaf naar KP1 en aan de Zyptestraat en daar slaan we rechtsaf naar KP2. Links in de verte zien we de afgeplatte kerktoeren van Anzegem, verwoest door brand op 16/10/2014. Aan de Zyptestraat krijgen we zicht op de vallei van de Nederbeek (of Zyptebeek). Die ontspringt hogerop in

de omgeving aan het Sint-Arnolduspark. Met het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan wordt deze mooie vallei beschermd als bovenlokale beekvallei. Dit belet niet dat de provincie West-Vlaanderen net na de gemeenteraadsverkiezingen van 2018 hier een tracé voor een ring rond Anzegem heeft vastgelegd... Tegen de plannen voor een ring wordt al jaren geprotesteerd door de meerderheid van de Anzegemse bevolking.

6. Let op: goed uitkijken bij het oversteken van de Bevrijdingslaan (N382). Rechts van frituur 'De fijnproever'(!) nemen we het pad dat uitkomt in de Langestraat. Daar rechtsaf tot aan KP 2 (bord staat links van het voetpad naast de rijweg). Aan KP 2 rechtsaf, stapsteentjes naar KP 11. In 1868 kwam de spoorlijn Brussel-Kortrijk tot stand met een station in Anzegem. Dit trok nieuwe bedrijven aan zoals het textielbedrijf Lepoutre, destijds de grootste werkgever van Anzegem. Nu zijn de gebouwen ingenomen door het verpakkingsbedrijf Abriso en gebeurt alle transport van en naar het bedrijf over de weg! De spoorweg speelt al lang bijna geen rol meer in het goederenvervoer en de dienstverlening voor personenvervoer is minimaal: in de stations van Vichte en Anzegem stoppen alleen nog treinen op werkdagen.
7. Volg aan KP 11 de stapsteentjes naar KP 10, tussen de paardenweiden door. Links heb je zicht op de kerk van Grijsloke (53 m hoog). Aan de Neerbeekstraat rechts naar KP 10, vlak bij een gerestaureerde hoeve. Daar rechtdoor tot KP 12 en verder tot KP 13. Daar sla je linksaf richting KP 14. Langs de Bergwegel, halfweg KP 13 en 14 sta je op het hoogste punt (52,5 m) van de wandeling en kun je genieten van een weids vergezicht. In de verte kun je de St-Walburga kerk van Oudenaarde herkennen en zie je westelijker daarvan de Kwaremont en de Kluisberg! Aan de horizon komt langzaam de spits van de Sint-Petruskerk tevoorschijn. Van hier strekken de beekvalleien zich uit richting Schelde. Het verval van de beken vanaf Tiegemberg tot de Scheldevlakte is doorgaans sneller, korter en steiler, met meer risico op erosie, meer dan aan de andere kant

naar de Leie toe. Het landschap bestaat vooral uit glooiende kouters, met landschappelijk waardevolle landbouwgronden. We noemen ze 'kouters' omdat er al sedert de vroege middeleeuwen grote akkers zijn op vruchtbare zandleemgrond, gedraineerd en gemakkelijk te bewerken en gekenmerkt door een open uitzicht, zonder begroeide perceel randen.

- 8.** Nabij de kerk van Kaster gaan we linksom, via KP 14 naar KP 15 & 16. Rechts, aan de Langedreef, tussen het groen, is de hoeve Corbie.

* Aan het witte kapelletje kun je de wandeling een kilometer inkorten door rechtsaf te slaan naar KP 17 en 19 terug te wandelen naar de startplaats (KP20).

Aan de Zelestraat zien we rechts de wijk Halendries in de natte vallei van de Kasterbeek. Je ziet minder uitgestrekte akkers dan daarnet, maar kleinere percelen met hagen en houtkanten. In deze vallei werden in Kaster twee omwalde hoeves bewaard, die het centrum vormden van een heerlijkheid, het Goed te Corbie en het Goed te Bassegem, dat we aan het begin van de wandeling zagen.

- 9.** Voor de volle 8 km wandelen we aan het witte kapelletje naar links, richting KP 7 langs de Zelestraat. Bij het volgende T-splitsing, aan het bakstenen kapelletje gaan we niet verder linksaf naar KP 7, maar slaan we rechtsaf richting Elsegem. Verderop weer rechts houden; niet meer richting Elsegem. Op de volgende splitsing weer rechts houden en aan het einde van de Broekstraat komen we op de kasseien van 'Varent', de gewestweg N 382a. We gaan rechtsaf, tussen kapel en kruis, richting KP 17. De Varentstraat is bij wielertoeristen een gekende kasseistrook die Kerkhove en Schelde, verbindt met Kaster. Pas in 1891 werd de weg verhard en later met essen omzoomd.

Wegens het Romeinse verleden van Kaster beweert men dat de steenweg op deze plek oorspronkelijk deel uitmaakte van de oude Romeinse heirweg Bavai - Oudenburg. Hij werd recent gerestaureerd om de veiligheid te verhogen en opnieuw in aanmerking te komen als passage in de Ronde van Vlaanderen.

- 10.** Aan het einde van de Varent komen we rechts voorbij de mooie omwalde hoeve Corbie en hebben we links nog altijd een mooi zicht op de Kluisberg. We slaan aan KP 17 rechtsaf tussen de huizen, ook even de trappen op, en terug naar het startpunt aan KP 19-20.

De historische boerderij 'Goed te Corbie', is genoemd naar de beroemde abdij van Corbie (15 km van Amiens) aan de Somme in Picardië. De oudste

vermeldingen gaan terug tot 1200. De hoevegebouwen zijn omringd door een brede watergracht. Het hoevecomplex is in modern beheer uitgegroeid tot een omvangrijk akkerbouwbedrijf van ongeveer 100 ha. Mooie gekasseide oprit met rijzige populieren.

↖ Zicht op de Scheldevallei, vooraan gele mosterd
© Bernard Decock

↑↑ Zicht op Goed te Corbie
© Pol Ostyn

↖ Deze merkwaardige boom kom je onderweg tegen
© Bernard Decock

↑ De oprit naar Goed te Corbie
© Bernard Decock

↓ Langs stapsteentjes richting de kerk van Kaster
© Bernard Decock

BEKIJK EN DOWNLOAD
DEZE WANDELING OP

route you
www.routeyou.com

CHRISTINE HANSSSENS

ZOEKEN NAAR PADDENSTOELEN IN HEULEPARK

Ook in minder grote domeinen zijn heel wat paddenstoelen te vinden, op voorwaarde dat de bodem niet regelmatig omgewoeld wordt. Paddenstoelen zijn namelijk vruchten van de zwamvlok. Deze fijne draderige structuren zitten in de bodem verscholen en kunnen zeer oud worden. In Heulepark vond Dries Moreels al in 1993 107 verschillende soorten zwammen. En sommige ervan zijn echt wel zeldzaam.

© Christine Hanssens

Dries ging er destijds gedurende 1 jaar regelmatig paddenstoelen zoeken (afb. 1) en vatte al zijn gegevens samen in een boek van meer dan 70 bladzijden. Hij behaalde met dit werk de Jacques Ketsprijs. Jacques Kets is de stichter van de Zoo te Antwerpen. Zelfs nu nog wordt deze prijs jaarlijks uitgereikt aan wie het beste wetenschappelijk werk opstelt over een aspect in de natuur.

We keren terug naar het park en bekijken enkele bijzonderheden over de soorten die er te vinden zijn. Hierbij denk ik aan de geschubde inktzwam (*Coprinus comatus*) (afb. 2). Deze opvallende paddenstoelen worden 10 tot 20 cm hoog. Ze bezitten een wittige, prachtig geschubde hoed en verschuifbare ring op de steel. De paddenstoelen groeien er dikwijls met 7 tot 10 bijeen. Geschubde inktzwammen zijn eetbaar zolang ze niet tot inkt vervloeien. Vanaf de hoedrand vervloeien ze immers bij rijpheid tot een zwarte inktachtige substantie, vandaar ook hun naam. Ooit werden ze in Oost-Duitsland en zelfs in Nederland gekweekt voor de consumptie maar dit was minder interessant wegens hun slechte houdbaarheid. Van deze soort maakte men in de oudheid een soort inkt om met een ganzenveer te schrijven (afb. 3). De bereiding ervan is zeer eenvoudig "kook

gewoon enige grotendeels tot inkt vergane paddenstoelen met wat kruidnageltjes, giet het vocht - de inkt - af. Deze kan goed gebruikt worden om te schrijven". Andere inktzwammen, zoals de kale inktzwam (*Coprinus atramentarius*) (afb. 4), de glimmerinkzwam (*Coprinus micaceus*) (afb. 5.), het hazenpootje (*Coprinus lagopus*) en het gewoon plooirokje (*Coprinus plicatilis*) zijn er ook te zien.

De bieftukzwam (*Fistulina hepatica*) (afb. 6), een zeer zeldzame soort werd er ooit gevonden. Zoals zijn naam laat vermoeden doet hij denken aan een stuk vlees. Zijn oppervlak is ruw, eronder zit een geleachtige laag en verder talloze fijne vleeskleurige buisjes waarin de sporen gevormd worden. Bij volwassen exemplaren is de onderzijde roodachtig en bij beschadiging verschijnen er rode druppeltjes die aan "bloed" doen denken. Ze groeien meestal op de basis van een tamelijk oude boomstam. Afbeelding 7 toont een Berk met verschillende abnormale vertakkingen, dit zijn heksenbezems (*Taphrina betulina*), een soort die in het Kortrijkse heel weinig te vinden is, we vonden er eveneens duidelijk minder dan op de afbeelding. Vroeger dacht men dat de heksen op een soort bezem door de lucht vlogen en deze, na hun nachtelijke tochten op de berken vasthechten, vandaar hun naam. Nu weet men dat deze afwijkende vertakkingen van de berk veroorzaakt worden door een speciale zwam die binnen de berkenstam leeft. Iedereen kent wel de gewone zwaavelkop (*Hypholoma fasciculare*) (afb. 8), een algemeen voorkomende soort op houtsnippers. De zwammetjes groeien ook soms in grote groepen op houtstronken. Hun hoed oppervlak is kaal terwijl op de rand regelmatig velumresten te zien zijn. Ze vormen donkerbruine sporen, waarmee de hoedjes soms

volledig bedekt zijn. Nauw verwant er mee is het gewoon fluweelpotje (*Flammulina velutipes*) (afb. 9). Deze soort is eveneens in groepen of bundels op dood loofhout te vinden. Opvallend hierbij is dat het steeloppervlak, vooral bij jonge exemplaren, zacht viltig is. Door verouderen kan hij zwart glimmend worden.

Let er ook eens op de vlier. De volwassen stammetjes zijn er, naargelang de vochtigheidsgraad, regelmatig met donkerbruine tot zwartpurperen lappen bezet. Dit komt van het echt judasoor (*Hirneola auricula-judae*) (afb. 10). Bij langdurige droogte worden ze hard terwijl ze na een regenvlaag hun soepelheid herwinnen. Russula's, de typische forse paddenstoelen met divers gekleurde hoeden, witachtige plaatjes en een stevige steel zijn er eveneens regelmatig te vinden. Bij ons komen 150 verschillende soorten Russula voor.

Een soort die we er reeds regelmatig gevonden hebben is de berijpte russula (afb. 11). Melkzwammen die er nauw verwant mee zijn, zijn meestal bruin tot wittig. In het werk van Dries komen slechts 4 soorten russula's voor en 2 soorten melkzwammen. Interessant is ook van eens te letten op de geweizwammetjes (*Xylaria hypoxylon*) (afb. 12), ze bezitten een donkergrijze tot zwarte steelbasis die bovenaan in 2 gesplitst is. Wanneer je het stukje hout waarop ze zich bevinden omkeert, doen ze denken aan een zwarte broek met witte benen. Napoleon moet dikwijls een dergelijke broek gedragen hebben, daarom spreekt men over "broek van Napoleon". Dries Moreels kon al deze soorten reeds in 1993 in het park te Heule aantreffen, en nog veel meer. Hij schreef er dan ook een bijzonder boeiend boek over.

WOENSDAG 16 JANUARI, 20 FEBRUARI, 20 MAART, 17 APRIL // MICROSCOPIE VAN PADDENSTOELEN

We werken met de microscoop en ontdekken wat niet meer zichtbaar is met het blote oog, maar wel onontbeerlijk is voor determinatie. De preparaten worden op scherm geprojecteerd, zodat iedereen alle details kan zien. Algemene leiding: Christine Hanssens.

AFSPRAAK: Om 13.30 u. in NEC De Steenoven, Schaapsdreef 29, Kortrijk

WOENSDAG 6 FEBRUARI // PADDENSTOELENTOCHT IN DE LIBELLE IN KORTRIJK

Paddenstoelentocht onder leiding van gidsen Luc Pinoy en Joseph Iserbyt.

AFSPRAAK: Om 13.30 u. in bezoekerscentrum Hof te Coucx, Cannae-rtstraat, Kortrijk

WOENSDAG 6 MAART // PADDENSTOELENRIJKDOM IN DOMEIN BERGELEN IN GULLEGEM

Paddenstoelentocht onder leiding van gidsen Luc Pinoy en Joseph Iserbyt.

AFSPRAAK: Om 13.30 u. aan het NEC, Muizelstraat, Gullegem

WOENSDAG 3 APRIL // OP ZOEK NAAR PADDENSTOELEN IN BELLEGEMBOS

We gaan met gidsen Luc Pinoy en Joseph Iserbyt op zoek naar paddenstoelen in en rond Bellegembos.

AFSPRAAK: Om 13.30 u. aan de ingang van het domein, ter hoogte van de Bosbeerstraat, Doornikserijksweg 215, Kortrijk

Info over deze activiteiten bij Christine Hanssens (056/21 23 13 of christine.hanssens@gmail.com)

EMMANUEL DESMET

HERPING BOY

Wie niet vertrouwd is met de werkgroep hyla of niet af en toe naar "Animal planet" zapt, zal de term "field herping" allicht nog nooit gehoord hebben. Het is de Engelse term voor veldonderzoek naar amfibieën en reptielen. Bij ons vrij onbekend, maar in landen met veel reptielen een populaire vorm van natuurbeleving. In Vlaanderen vooral beoefend door een groepje diehards die op regenachtige avonden boomtronken gaan omkeren en fuiken in poelen gaan uitzetten.

We maken kennis met één van de jongsten onder hen: Jenne Vanassche uit Heule, die als kind een salamander hardnekkig een hagedis noemde, maar als veertienjarige wel al een vergunning voor herpetofaunistisch onderzoek in het Vlaams Gewest op zak heeft.

Jenne met esculaapslang

↓ aspisadder - viper aspis
© Jenne Vanassche

Klimop: Vanwaar die fascinatie voor amfibieën en reptielen?

Jenne: Moeilijke vraag... maar als ik er even bij stil sta: ik ben van jongs af aan erg gefascineerd door dinosaurussen. Terwijl de andere kinderen van mijn klas

boeken van Jeronimo Stilton en strips van Jommeke meenamen uit de bib, koos ik stevast voor boeken over dino's. In bed leerde ik dan hun namen van buiten en tekende ik ze na. De dieren die het dichtst bij de dino's staan zijn reptielen. Op natuurzenders keek ik met bewondering naar fieldherpers in het buitenland die in graslanden op zoek gingen naar zeldzame slangen en moerassen indoken om er allerlei amfibieën en schildpadden te vinden. Dat wil ik ook doen, dacht ik. Maar toen ik "de natuur" introk in onze omgeving, stelde ik al gauw vast hoe weinig goeie biotopen er bij ons nog maar resten en met welke bedreigingen deze diertjes af te rekenen hebben.

Klimop: Je bedoelt dat er steeds meer biotopen verdwijnen?

Jenne: inderdaad en verbazend snel. Ik ben nog maar een jaar poelen in onze omgeving beginnen inventariseren en in dat jaar zijn er al twee verdwenen omdat er nieuwe wijken op gebouwd zijn. Gewoon weg. De weiden tussen Heule, Gullegem en Bissegem zijn aan een erg hoog tempo volledig aan verdwijnen. Dat kan niet, ik vind dat elke veedrinkpoel gered moet worden. Die eeuwenoude poelen bevatten waardevolle dieren- en plantensoorten waarvan we soms niet eens weten dat ze er zitten.

Klimop: Zoals?

Jenne: Zoals de kamsalamander bijvoorbeeld. In één van "mijn poelen" vond ik een populatie van deze soort. Toen ik die ingaf in waarnemingen.be stelde ik vast dat de locaties waar deze soort nog voorkomt in onze regio "verborgen" zijn. Ik contacteerde Mario (Desloovere nvdr) van hyla en kwam zo te weten dat die bij ons gewoon erg zeldzaam geworden zijn. Ik kan je daarom ook de locatie niet verklappen. We moeten absoluut vermijden dat deze beestjes weggevangen worden. Op die manier kwam ik dus in contact met Mario en voor ik het wist kreeg ik van hem een echte amfibieënfuik en een mooie veldgids. Via meetnetten, be help ik nu mee om de kwetsbare kamsalamanders te monitoren. Ik kan niet wachten tot ik in de lente 's avonds de fuiken kan gaan uitzetten. Nog voor en meteen na school ga ik naar de poel om die te controleren. Ik weet niet hoeveel keer ik al thuis ben gekomen met modderschoenen en tot mijn enkels in het eendenkroos. Tot grote blijdschap van mijn ouders natuurlijk.

Dominique Verbelen zorgde voor een vergunning voor herpetofaunistisch onderzoek en de nodige richtlijnen. Zo ben ik in orde met de wet en weet ik tenminste wat ik wel en niet mag doen.

Klimop: je bedoelt de dieren niet verplaatsen uit hun habitat.

Jenne: Ook. Maar vooral de veiligheidsmaatregelen tegen de verspreiding van het ranavirus en een Aziatische schimmelziekte. Het ranavirus treft een groot

aantal amfibieën, de schimmel is een echte salamanderkiller. Vooral vuursalamanders sterven massaal door deze schimmelinfectie die waarschijnlijk door invoer van Aziatische salamanders bij ons gekomen is. Fuiken, netten, schoenen,... alles moet ontsmet worden met Virkon S als ik naar een ander gebied ga en ik draag altijd nitrilhandschoenen.

Klimop: het ziet er dus echt niet goed uit voor onze amfibieën.

Jenne: Voor de meeste soorten helaas niet. Maar er zijn ook uitzonderingen. Kijk maar naar de boomkikker. Wat een ontzettend succesverhaal is me dat in Vlaanderen. Bij het begin van deze eeuw bijna uitgestorven bij ons en nu in de hele Zwinstreek over Vlaanderen en Nederland naar schatting 10 000 exemplaren! Ook in Limburg breidt deze soort sterk uit. En dat allemaal dank zij gerichte natuurinrichting voor deze soort. Het kan dus echt anders als wij daarvoor zorgen!

Klimop: Ook hier bij ons?

Jenne: Natuurlijk! Ik roep iedereen op die wat ruimte heeft in de tuin om een amfibievriendelijk vijvertje of poeltje in te richten. Groot hoeft dat niet te zijn. Het internet staat vol tips. Ik groef zelf een klein poeltje achterin de tuin en dit voorjaar vonden we er een joekel van een pad. En nog een oproep als ik mag om zoveel mogelijk waarnemingen in te geven in waarnemingen.be. Als ik zie hoeveel mensen vogels invoeren en hoeveel mensen amfibieën invoeren, dan kan dat toch heel wat beter.

Klimop: We hadden het al ruimschoots over je fascinatie voor amfibieën, maar voor reptielen moet je toch niet in Zuid-West-Vlaanderen zijn.

Jenne: Helaas niet. Alhoewel, de levendbarende hagedis langs de Oude spoorwegberg in Waregem is toch een mooie soort en ook de muurhagedis wordt steeds vaker gezien. Maar voor reptielen ga je beter naar het buitenland. Voor we op reis vertrekken, leer ik alle soorten uit mijn hoofd die er voorkomen en zodra we aankomen ga ik "aan de slag": stenen omkeren, dode boomtronken keren, golfplaten omdraaien... En niet vergeten: terugdraaien! Vooral de vakantie in de Ariège deze zomer was een topevenement voor mij. Bij een nachtelijke zoektocht naar vroedmeesterpadden, vonden we een jonge esculaapslang. Kicken! Zo'n beest wil namelijk zo rap mogelijk weg geraken terwijl jij er liefst een paar foto's van wil nemen. Het is dan een kwestie van de slang zo lang bezig te houden tot hij door heeft dat je geen bedreiging bent en hij rustig wordt. Maar je moet een flinke portie geluk hebben om een dergelijke slang te vinden of de nodige kennis van het gebied. En die vond ik toen ik in een tijdschrift van ANA (Association des Naturalistes de l'Ariège nvdr) dat op onze ecocamping lag, onder een artikel het e-mailadres van Olivier Buisson zag staan. Ik herkende die naam meteen, want ik had me al uren

vergaapt op de fantastische foto's die Olivier Buisson op instagram en flickr post van alle reptielen over de wereld. De man is gewoon een "legend"! Ik contacteerde hem meteen en tot mijn verbazing stond hij de volgende morgen al op de camping om me mee te nemen voor een dagje herpen in de streek. Nog voor de middag toonde hij me meerdere aspisadders en de mediterrane vorm van boomkikkers. De volgende dag nam hij me mee de Pyreneeën in en trokken we diep grotten in waar salamandersoorten leven waar elke herptoloog van droomt. Berechic! Ik heb ontzettend veel geleerd van deze man. Hoe je de bijzonder giftige aspisadders rustig kunt maken – zijn beet is in het ergste geval dodelijk voor de mens – en hoe je die dieren met respect behandelt. Zo laat hij slangen die een prooi hebben gegeten altijd meteen met rust om hun voedselvertering niet te verstoren.

Klimop: hoe communiceer je dan met zo'n man? Ik vermoed dat je Franse vocabulaire niet voldoende is om vlot te praten?

Jenne: in het Latijn natuurlijk. Je leert alle Latijnse namen van die soorten uit je hoofd. En voor de rest in het Engels, hé. Naar natuurreportages op tv en youtube kijken, kan ook zijn voordelen hebben.

Klimop: ben je al lid van hyla?

Jenne: neen, hyla is in onze streek niet zo actief meer. Maar ik hoop wel dat ik kan deelnemen aan hun toekomstige activiteiten. Ik hoop ook eens mee te kunnen gaan met Jeroen Speybroek, een echte expert.

Weet je, ik kijk al uit naar een volgende vakantie, het hoeft niet ver te zijn: de Viroin of Lotharingen waar je zowel adder, ringslang als gladde slang kunt vinden. Het liefst met andere mensen die door deze microbe gebeten zijn. Ook geïnteresseerd, je mag me altijd mailen op jenne.vanassche@gmail.com of me volgen op mijn youtubekanaal "the Herping Belgian"

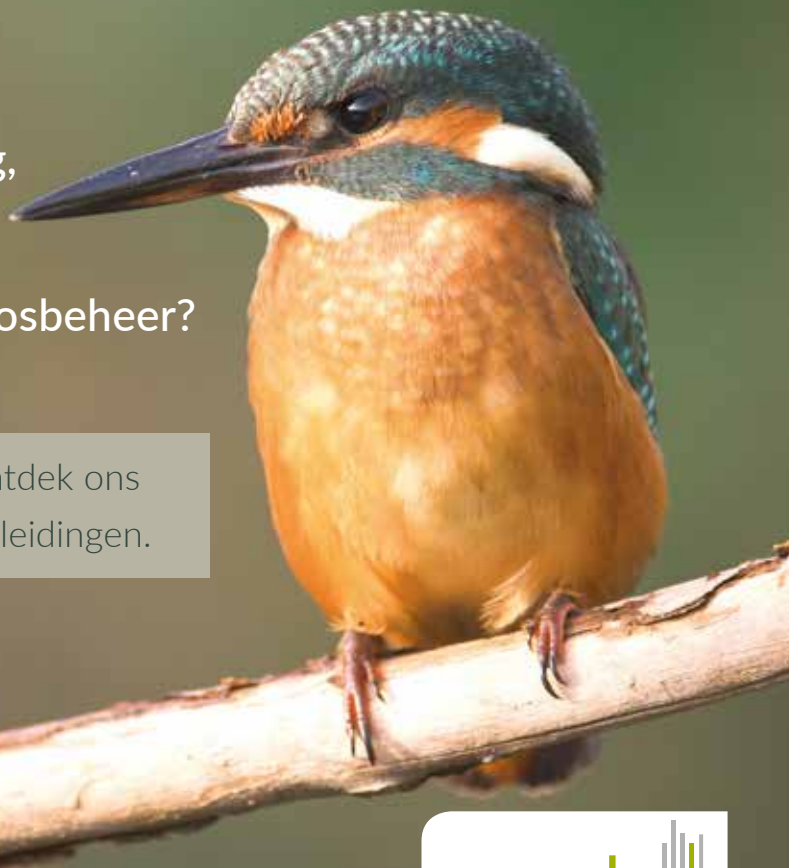
Klimop: Veel succes, "herping boy"!

✓ Jenne met aspisadder
↓ jonge vuursalamander
© Jenne Vanassche

Wil je alles weten over
ecologische landschapsinrichting,
het verzorgen van bomen of
andere vormen van natuur- en bosbeheer?

Surf dan snel naar **inverde.be** en ontdek ons
gloednieuw aanbod aan kwaliteitsopleidingen.

© Vilda

Inverde | H. Teirlinckgebouw • Havenlaan 88 bus 75 • 1000 Brussel | info@inverde.be

inverde

*Uw
oud gerief
verdient
'n nieuw
lief*

SCHENK JE KLEIN GERIEF
AAN DE KRINGLOOPWINKEL
BEDANKT!

de kringloop VZW
winkel

Tuinsappen Lombarts Calville
De geperste zaligheid

• Wij verwerken uw appels of ander fruit tot
een heerlijke vruchtsap (gepasteuriseerd)
• Verkoop van sappen op basis van appel
• Bedrijfsbezoeken

Luc Goossens, T&F 057 36 30 20
Slijpstraat 1, 8902 Voormezele (Ieper)
lombartscalville@tuinsappen.be
www.tuinsappen.be

 Belfius
Bank & Verzekeringen

CVBA Belfius Kortrijk-Menen-Ieper

Tel: 056/43 89 80 Fax: 056/43 89 99
Email: isabel.vergote@mandat.belfius.be

JOUW

Advertentie
HIER?

Contacteer
info@natuurkoopel.be

OVER ROOFVOGELS EN BABYBORRELS

Er was een tijd, niet eens zo heel lang geleden, dat het voor de meeste van onze roofvogels vijf voor twaalf was. Ik ben niet iemand die gemakkelijk een beschuldigende vinger opsteekt, maar ook voor mij is het duidelijk dat blinde vervolging en het gebruik van bepaalde chemische producten in de landbouw minstens voor een deel schuld hadden aan die hele toestand...

Meer recent, en dankzij de inspanningen van velen, kwam er een duidelijke kentering en vandaag de dag zijn zowat al onze roofvogels 'buiten schot' als ik het zo mag zeggen. Ik bedoel daarmee dat ze niet meer onmiddellijk in hun voortbestaan worden bedreigd, en dat is maar goed ook. Toch is het een feit dat we waakzaam moeten blijven en dat onze inzet 'van-niet-aflatende-aard' moet zijn. Maar dat mag ons niet beletten een feestje te bouwen als onze inspanningen met succes worden bekroond. Heel terecht worden babyborrels aangeboden bij het uitvliegen van, bijvoorbeeld, een nestje jonge slechtvalken.

Een beetje denkwerk binnen de Steenuilenwerkgroep in Zuid-West-Vlaanderen ontastte al snel in de wildste dromen. We volgen inmiddels immers al zo'n kleine 300 nestkasten op, en dat zou dan betekenen dat... Maar laten we het hoofd (en het 'Steenuilke' van brouwerij De Ryck in Herzele, gecreëerd in samenwerking met het Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen ter ondersteuning van het steenuilproject in de regio) koel houden! Allicht zijn enkele cijfers hier niet helemaal ongepast: onze regionale Steenuilenwerkgroep zag het levenslicht in december 2014, 4 jaar later volgen we met zowat 40 veldmedewerkers iets minder dan 300 nestkasten op.

Tijdens het werkjaar 2018 zagen we 83 jonge, geringde steenuiltjes het nest verlaten en daarnaast ringden we ook 2 adulte mannetjes en 11 adulte vrouwtjes. 6 vroeger reeds geringde adulte vrouwtjes werden opnieuw gecontroleerd. De 83 uitgevlogen kleintjes werden

geboren in 29 nestkasten. Dat geeft een netto-resultaat van 2,86 per nest. Er waren ook 6 nestkasten met eieren of jongen die niet uitvlogen, en als je die ook in rekening brengt krijg je 2,37 per nest.

Dat betekent dat anno 2018 niet minder dan 102 steenuiltjes door onze handen gingen en zich nu ergens in ons werkgebied bevinden, elk met een eigen identiteit (=ring)! En jullie hebben het al begrepen: we hebben er inderdaad een Steenuilke op gedronken!

Zo langs mijn neus weg wil ik hier nog wel kwijt dat brouwerij De Ryck ook nog een biertje brouwt dat ze 'Arend' noemt. Misschien brengt dat wel mensen op ideeën en maken we binnenkort de opstart van de Arendwerkgroep ZWVL mee? Via jaarlijkse inventarisaties in het voorjaar weten we dat er binnen ons werkgebied zowat 400 bezette territoria zijn, en dat betekent dat de meeste van 'onze' steenuiltjes nog steeds een natuurlijke nestholte weten te vinden om (te proberen) zich voort te planten.

Hebben onze nestkasten dan wel zin? Dat hebben ze heel zeker, en in één van de volgende bijdragen aan Klimop zal ik daar een volledig artikel aan wijden.

Toch is het ook zo dat onze werkgroep zich in de toekomst meer en meer zal gaan richten op kleinschalige projecten met gunstige gevolgen van blijvende aard. En dan denken we al snel aan knotbomen, en een gerichte samenwerking met Regionale landschappen en Stad

landschappen in West-Vlaanderen. Inventariseren bij nacht in het voorjaar zullen we ook zeker blijven doen. Uit de bekomen resultaten leren we immers onmiddellijk hoe goed (of minder goed) het onze uiltjes vergaat.

Wil je in het voorjaar van 2019 graag een nachtelijke inventarisatie meemaken met één van onze medewerkers? Dat kan! Meer info volgt al snel via Klimopflits. Of contacteer ons gewoon via steenuilenwerkgroep@natuurkoepel.be.

Doen!

PROVINCIALE OPLEIDING STEENUILINVENTARISATIE

Als vervolg op de grootschalige Vlaamse steenuilinventarisatie van 1998 tot 2000 wordt er na 20 jaar terug één georganiseerd. Om de resultaten te kunnen vergelijken wordt dezelfde methode gebruikt al voorheen. Om deze methode nog eens op te frissen of om ze te leren kennen wordt er een gezamenlijke provinciale opleiding gegeven. Er wordt eerst een stukje theorie gegeven om daarna in kleine groepjes in het veld te gaan om de methode toe te passen. Nadien worden de resultaten doorgespoeld met een steenuilbierke.

Afspraak: Vrijdag 25 januari om 20.00 u. aan het BC De Blankaart, lepersteenweg 56, Woumen fluohesje, zaklamp, warme schoenen en kledij

Meebrengen:

Info en organisatie:

Steenuilwerkgroep Natuurpunt, isabel.lemahieu@ugent.be, inschrijving verplicht! (Bij ongunstige weersomstandigheden zal het uitgesteld worden)

Lesgever:

Isabelle Binnemans, Coördinator project steenuil 2020

LUDO BRAECKMAN

Geduld wordt nagenoeg altijd beloond. Alweer een 'bezette' nestkast!

DIRK LIBBRECHT
WERKGROEP GEOLOGIE
EN LANDSCHAP

DE SCHELDEVALLEI TUSSEN HEESTERT, KRUISHOUTEM EN DE KLUISBERG

165 hoogspanningsmasten! Dit is grosso modo het aantal dat je kunt zien vanaf het punt waar de panoramafoto genomen werd. We bevinden ons op 80 m boven zeeniveau op de noordflank van de Kluisberg, aan het einde van de Kokereelstraat te Kluisbergen. De telling doe je door je kijker van west naar oost boven en onder de horizon te laten zweven. Je telt per groepjes van 2,3 of 5.. een beetje zoals je vogels telt. Het hoge aantal is te wijten aan 'wijlen' de elektriciteitscentrale van Ruien (7) die hier meer dan 50 jaar een stuk van de wereld bevoorradde met stroom en dat verdeelde via een waaier van hoogspanningslijnen. Maar er is meer te zien, vanaf ons hoge fotopunt, hieronder een greep uit het aanbod.

WAT ZIEN WE OP DE VERRE EINDER

Bij heldere lucht zie je de koeltoren van Rodenhuisen liggen, midden de Gentse Kanaalzone, op ca. 45 km in vogelvlucht. Iets dichterbij - 30 km - zie je de bekende KBC-toren langs de E40 tegen de zuidrand van Gent. Beide objecten zoek je best uiterst oostelijk op de foto nabij de punten 13 en 14.

In het westelijke stuk en boven het **Banhoutbos te Heestert** (2) zie je de windmolens nabij de firma Be-

kaert op de grens Zwevegem-Harelbeke (bijna 15 km). Maar het mooiste aan dit landschap is de zuid-west-noordoostelijk lopende horizon die zich 8 tot 12 km verder ontplooit en over nagenoeg de volledige view een ietwat gekartelde indruk geeft, dit door de bebossing. Tijd voor een volgend puntje...

WATERSCHEIDING MET BOS

De beboste horizon is de waterscheiding tussen het bekken van de Schelde en de het Leiebekken. De hoogste toppen in het landschap gaan tot maximum 80 m hoogte, in West-Vlaanderen is dit Tiegemberg. Van west naar oost – ik vermoed dat de leesrichting ons gedrag ook bepaalt bij het kijken naar een landschap – zien we achtereenvolgens, de **Keiberg** (1) en **Banhoutbos** (2), beide te Heestert, **Otegem** (4), **Hellebos** (5) in de Tiegemse Hellestraat, **Tiegemberg** (6), **Bouvelobos** (10), **Bossen van Hemsrode of de zg. 'Wortegemse bossen'** (12) en **Nokere** (13) in het verre Kruishoutem. De ondergrond op bijna al deze toppen bestaat uit een fijn zand, het zg. tertiair leperiaans zand, bedekt met een dunne zandleemlaag. Op deze lokaties dringt regenwater relatief gemakkelijk in de ondergrond en we vinden er dus ook de bronniveaus van nagenoeg alle beken in de regio. Reden waarom de bebossing zich hier concentreert is het van oudsher voorkomen van grondverschuivingen in het zand op de hellingen, maar ook de landbouwkundig relatief beperkte waarde ervan. Deze kamlijn heeft geen patent op bebossing. Elders in West-Vlaanderen zoals in de Heuvelstreek, de leperboog en het Pays des Collines in Wallonië heb je hetzelfde verschijnsel. De kamlijn van Pays des Collines is overigens goed zichtbaar vanaf de zuidzijde van de Kluisberg.

Het wordt stilaan tijd om af te dalen.

NAAR DE SCHELDEVALLEI

Vanop ons fotopunt is er niet veel verschil te zien tussen landgebruik in de vallei en op de hellingen. Open ruimte is schaars, maar dit kan een indruk zijn

die ontstaat doordat we op 80 hoogte, relatief laag in het landschap staan. De bomenrijen en bosjes, her en der, geven een gesloten indruk van het Scheldeland-schap, een soort van Noord-Frans boccagelandschap, terwijl dat in werkelijkheid niet zo is als je er doorheen fietst. Een indruk van 'coulissenlandschap' ontstaat er wel, term die men gebruikt voor halfopen landschap-pen, waarbij "door de beplanting en bebouwing het landschap het karakter van een toneel met coulissen heeft".

De huidige bedding van de Scheldestroom – hier volledig onzichtbaar, doorloopt de foto van west naar oost op een hoogte van 10 m boven zeeniveau, goed 50 m lager dan de waterscheidingslijn in de verte. De aanpalende valleigronden omvatten dorpskernen zoals **Ruien** (3) en **Waarmaarde** (8), maar ook industrie-zones, waarvan de witte torens van een tweekol graan- en meelbedrijven te **Kerkhove** (11) hier duidelijke voorbeelden van zijn. In dit oostelijke fotogedeelte zijn ook de populierenbestanden in de vallei prominent aanwezig. Deze werden aangeplant als enige mogelijke nuttig bodemgebruik op kwel- of grondwatergevoede valleigronden, die sowieso te nat zijn voor gelijk welk ander bodemgebruik, behalve grasland. Waterzie-ke gronden die in natuurmiddens gekend staan als waterrijk, met serieuze potenties voor nat, bloemen-rijk grasland. Sowieso zijn die aanplanten tijdelijke landschapkenmerken, toch minstens voor diegene die zien dat zo'n ding plots verdwenen is... of het aanvoelen al passerend, te voet of met de fiets (Allé, er stónd hier toch een populierenbos, of waren dat mijn gedachten?).

ZANDLEEM OP DE VOORGROND

Rechts op de voorgrond staat een gigantisch land-bouwcomplex 'met aanhorigheden', zoals dat in no-tariële aankondigingen staat. De belendende percelen zijn gigantische akkerpercelen, zonder veel – correctie – zonder enige tussenbegroeiing. Ze overlappen deels de buitenste gedeelten van de vallei, deels de eerste hellinggronden van de Kluisberg en bestaan voornamelijk uit zandleem. Het gebouwencomplex ligt rond 30

m boven zeeniveau. Dit is de buitenste grens van wat we de grote ijstijdvallei van de Schelde noemen. Deze vallei omvatte een verwilderde rivier en strekte zich uit van de voet van het Hellebos (5) tot het 30 m-punt een paar 100 m vóór onze voeten, een slordige 5 km zeg maar. Toen, jawel, toen.. was het landschap zo goed als naakt en bedekt met wat schaarse toendra-vegetatie. Pas na de laatste ijstijd (10.000 jaar geleden) vormde zich de huidige vallei tot wat we nu zien. Tot 5000 jaar geleden zouden we nu vooral uitkijken op een bos met een dichtgegroeide vallei. De zandleem-gronden zijn hier het voorgeborchte op de échte lan-bouwrijkdom die ten zuiden van de Kluisberg begint, nl. de leemstreek.

We kunnen ons terecht de vraag stellen wat we hier zullen waarnemen binnen 100 jaar of zo.

In tussentijd: klim eens tot het fotopunt en hou een quizje met je wandelpartner over wat je zoal ziet.

Neem een verrekijker mee. Je zult zien, een uur is zó voorbij. Het Kluisbos achter je houdt eeuwig de wacht en klopt met zijn 145 m hoogte alles en iedereen in de omgeving.

Een meer nauwkeurige telling van het aantal hoogspan-ningsmasten zou ook niet misstaan. Of nee, hou het maar bij je landschapsquiz.

Benaming punten op panoramafoto

1. Keiberg (Heestert)
2. Banhoutbos (Heestert)
3. Kerk Ruien op voorgrond
4. Kerk Otegem op achtergrond
5. Hellebos (Tiegem)
6. Tiegemberg
7. Oude site elektriciteitscentrale (Ruien)
8. Kerk Waarmaarde
9. Kerk Tiegem
10. Bouvelobos (Anzegem-Wortegem-Petegem)
11. Kerkhove
12. Hemsrode (Wortegem-Petegem)
13. Nokere
14. Berchem en Sofinal schoorsteen (Kluisbergen)

PIET MISSIAEN

TWEE BOEIENDE WINTERAVONDEN OVER PLANTEN

VRUCHTEN EN ZADEN

Vruchten van moerasspirea - © Bioweb

Wist je dat een okkernoot geen noot is, maar wel een steenvrucht? Wist je dat een komkommer een bes is? Wist je dat ook een druif en een tomaat bessen zijn? Wist je dat de witte paardenkastanje doosvruchten vormt, terwijl de tamme kastanje nootjes omwikkelt die vervat zitten in een napje? Nochtans lijken de vruchten van beide bomen sprekend op elkaar. Over het hoe en waarom van bovenstaande vragen en nog veel meer kun je alles te weten komen dankzij de cursus 'Vruchten en Zaden'. Lesgever is Hans Vermeulen van Natuurpunt CVN. Digitale begeleidende syllabus is te verkrijgen na afloop van de cursus.

Datum: Zaterdag 19 januari om 19.30 uur in bezoekerscentrum Hof te Coucx, Kortrijk (inrit via Cannaertstraat tegenover huisnr. 33).

Kostprijs: 7 euro (voor leden Natuurpunt - neem lidkaart mee) of 9 euro (niet-leden).

Info en inschrijven: Carine Dendauw (carine.dendauw@hotmail.com)

PLANTEN VAN KUST EN DUINEN

Blauwe zeedistel - © Dirk Dubois

Zee, strand en duinen:

een nooit eindigend verhaal en altijd een blij weerzien. Vanaf de zeereep, over blonde duinen en mosduinen, verkennen we duinpannen, duinstruweel en graslanden. Het wordt een presentatie over de rijkdom en schoonheid van unieke gebieden, doorheen de seizoenen. Planten en plantenassociaties staan centraal, maar ook relaties met insecten, paddenstoelen en vogels komen aan bod. Op slik

en schor maken we kennis met de zoutminnende flora. Mens en natuurbeheer spelen een belangrijke rol in het duingebieden en waddengebied. We genieten in deze powerpoint van beeldmateriaal uit Noord-Franse, Vlaamse en Nederlandse duingebieden. Een winteravond om samen te beleven met enthousiast spreker Dirk Dubois. Bij de aanvang wordt een kleine syllabus gegeven aan iedere deelnemer.

Datum: Vrijdag 15 februari 2019 om 19.30 uur in bezoekerscentrum Hof te Coucx, Kortrijk (inrit via Cannaertstraat tegenover huisnr. 33).

Kostprijs: 5 euro (incl. drankje)

Info en inschrijven: Dirk Dubois (dirkjph.dubois@gmail.com - 056/35 57 75 - 0476/89 77 73)

'T VERDRIET INGEHULDIGD

Zondag 21 oktober was het eindelijk zover. Dé officiële inhuldiging van ons eerste natuurreservaatje op grondgebied Waregem. We verzamelden met een 30-tal natuurliefhebbers aan het oud station van Sint-Eloois-Vijve voor een korte wandeling door het gebied "Gaverbeekse meersen en oude spoorwegberm". Eindigen deden we langs de N43 ter hoogte van de Gaverbeek in ons nieuw aangekocht gebiedje 't Verdriet van 1,34 hectare groot. De naam leent het

gebied aan de naam die we terugvonden op oude stafkaarten uit de periode 1846-1854.

Na de inhuldigingsspeech werd het glas geheven en klonken we op de meerwaarde van het gebied op grondgebied Waregem! Onze droom is om er binnenkort terug te kunnen genieten van een weiland met pinksterbloemen en oranjetipjes, echte koekoeksbloemen en een rustplaats te creëren voor tal van watervogels en amfibieën.

← Inhuldiging 't Verdriet
© Henk Avet

✓ Hard labour tijdens de Dag
van de Natuur
© Peter Depodt

DAG VAN DE NATUUR

Zowel op zaterdag als op zondag kwamen enkele vrijwilligers afgezakt naar het gemeentelijk natuurreservaat De Zavelput te Beveren-Leie om de handen uit de mouwen te steken. Een groot gedeelte van de schuine talud, gelijklopend met de Leie, werd 'kort' gezet zodat vogels, die de Leie volgen, terug zien dat daar een rustplaats is. Met het snoeiafval werd er een grote hoop gecreëerd die op zijn beurt plaats geeft aan nestgelegenheid voor vogels en schuilplaatsen voor zoogdieren. Bedankt voor jullie inzet!

West-Vlaamse natuurstudiedag

zaterdag 2 maart 2019

Aanvang: 9.00 u - Einde: 16.45 uur (met receptie)

@ KU Leuven KULAK
Etienne Sabbelaan 53
8500 Kortrijk

De bossen van West-Vlaanderen

Bosvlinders nemen toe • Nieuw bos 'maken' • Oerbos Wijnendale •
Klimaatverandering • Hoe gezond zijn onze bossen • Vinpootsalamander •
Korstmossen • Vleermuizen • Ecopedia • Groenhovebos • ...

www.westvlaamsemilieufederatie.be/natuurstudiedag

DE EERSTE KEER AVELGEM

HOE IK KENNIS MAAKTE MET DE AVELGEMSE SCHELDEMEERSEN

TOM BEIRLAEN

← Koe en blauwe reiger
↓ In de verte de Spikkerelle
©Tom Beirlaen.jpg

September 1997, een fluitsignaal klinkt. Als 13-jarige Ingoogemnaar sta ik op een voor mij volkomen onbekende plek in Avelgem. In de Scheldelaan, ter hoogte van het zwembad maak ik me klaar om in mijn eerste les LO in het Sint-Jan Berchmanscollege, een kleine 2 kilometer te lopen door een voor mij volledig nieuw gebied.

Tussen weides met tientallen koeien en onder een vogelrijke hemel volg ik mijn medeleerlingen die veelal uit Avelgem komen en deze straatjes als hun broekzak kennen.

We passeren een partij water, wat industrie en nemen een kleine binnenweg om toch maar zo'n 10 meter minder van het traject te moeten afleggen. Wanneer ik terug aan het zwembad aankom ben ik ietwat uitgeteld, maar me vooral niet bewust dat de omgeving waarin ik me zonet te pletter liep, 21 jaar later zo'n belangrijk deel van mijn leven zou uitmaken.

We zijn nu eind 2018, en ik woon nu zo'n elf jaar in Avelgem.

Ondertussen heeft het zwembad aan de rand van de meersen plaatsgemaakt voor O.C. De Spikkerelle en zijn de koeien in aantal verminderd. Heel wat van de natte graslanden waar we toen langsliepen, zijn ondertussen aangekocht en in zorgvuldig beheer van Natuurpunt. De vogels leerde ik ondertussen een naam geven, de kans is groot dat het toen turkse tortels, reigers of aalscholvers waren.

De partij water iets verderop maakt deel uit van een oude Scheldearm, hier vind je vandaag de visclub van Chalet 't Zakske. De industrie in de verte waren de gebouwen van Balta en weverij Pattyne-Deweere. Net achter deze voormalige weverij in de Meersstraat bevindt zich het domein van Coupure Deweere, "episch centrum" van Natuurpunt afdeling Avelgem. Het kleine binnenweggetje van toen, voetweg 47, was en is nog steeds één van de vele trage wegen van Avelgem. Toen ik in 2007 in Avelgem kwam wonen, viel er één of ander infoblad in de bus, waarin een wande-

ling werd aangekondigd om vogels te herkennen in de Scheldemeersen. Ik was wel benieuwd om wat meer te weten te komen over de fauna en flora. Dirk Libbrecht gidste deskundig deze natuurwandeling. Die zondag heb ik mijn liefde voor de natuur en de Scheldemeersen ontdekt! Twee maanden later, op een feest in de boomgaard bij Coupure Deweere werd ik lid van Natuurpunt.

Nu, na elf jaar lidmaatschap ben ik twee jaar actief bestuurslid bij Natuurpunt Avelgem en denk ik graag nog eens terug aan die dag in september 1997. Het toen uitgestippelde loopparcours doe ik wekelijks opnieuw, al wandelend met mijn hond en in tegengestelde richting; via het fabriekje, de waterpartij, onder de vogels door, tussen de weides en langs het verdwenen zwembad...

Kan het ook inspiratie geven bij jullie?

VERPAKKINGSVRIJ WINKELEN IN KORTRIJK

ZONDER MEER

BIO ECO FAIR SHOP

Rijselestraat 51

8500 Kortrijk

www.zonder-meer.be

Open van dinsdag tot en met zaterdag van 9.30 tot 18.

Thuislevering

mogelijk

JOUW
Advertentie
HIER?

Contacteer
info@natuurkoepel.be

Sights Of Nature
Natuurpunt Optiekshop
Vlamingveld 89
8490 Jabbeke
050 31 50 01
www.deputter.be

OFFICIEEL PARTNER

KITE OPTICS

SWAROVSKI
OPTIK

Bynnex

KSP 80 HD

DE TOP IN ZIJN KLASSE

Koop uw instrument met ledenkorting bij Sights Of Nature, officieel partner en steun zo Natuurpunt

VERREKIJKERS | TELESCOPEN | MICROSCOPEN | ACCESSOIRES

KITE OPTICS
www.kite-optics.be

DE WEEK VAN HET BOS IN BASSEGEMBOS

In de week van het bos in oktober jl. waren alle kinderen van Anzegem welkom in Bassegembos. Enkele klassen gingen op ons aanbod in. Een wandeling met uitleg, kastanjes, eikels en beukenootjes zoeken, nestkastjes reinigen, luisteren naar de sapstroom in de grote beuk,... allemaal boeiende ervaringen voor kinderen!

Het leverde volgende
uitspraken van de kinderen op:

René:

"HET WAS EEN UNIEK KANS OM EENS IN
HET PRIVÉBOS TE WANDELEN."

Marie:

"LEUK EN HEEL INTERESSANTE WEETJES:
HAKHOUTSTOOFJE WAARVAN HET HOUT
GEBRUIKT WORDT OM PALEN TE MAKEN
VOOR DE OMHEINING VAN EEN WEIDE. EN
OOK DAT ER IN DE EERSTE WERELDOORLOG
HOUT UIT DIT BOS GEBRUIKT WERD OM
LOOPGRAVEN MEE TE MAKEN."

Luna B.:

"HEEL LEUK"

Leen:

"LEERZAAM"

Abraham:

"DANK JE WEL"

Emmy:

"HET VERHAAL VAN DE
OORLOG WAS BOEIEND"

Leonie:

"HET IS EEN HEEL TOF BOS OM IN TE
WANDELEN. HET IS NIET ALTIJD OPEN."

Amber:

"LEUK DAT WE ENKELE OUDE
VOGELNESTJES MEEKREGEN."

Tiebe:

"IK VOND DE LADDER DRAGEN LEUK."

Marie-Lou:

"IK VOND DE MINUUT STILTE LEUK WAAR WE LUISTERDEN
NAAR HET GEZANG VAN DE VOGELS. IK HEB HEEL VEEL
BEWONDERING VOOR JULLIE KENNIS OVER DE VOGELS."

Cailey:

"IK ONTHOU DAT IK HEEL VEEL
TAMME KASTANJES GERAAPT
HEB."

Foto's: © Leefschool Groene Poortje

Bassegembos is een mooie, waardevolle, oude bossite. In de eerste plaats een toevluchtsoord voor vogels, insecten en kleine zoogdieren. Verenigingen en groepen zijn altijd welkom om het bos te bezoeken of er doorheen te wandelen. Dit kan via aanvraag op volgend e-mailadres: info@natuurpuntanzegem.be én mits het respectvol omgaan met de aanwezige fauna en flora. In het bos kan je genieten van de rust en stilte die er heerst. Er is dus geen plaats voor (gemotoriseerde) lawaaihinder, kampvuren of feestjes.

Natuurpunt
Gaverstreke

YANN FERYN

SAMENWERKEN LOONT

20 JAAR SAMENWERKING TUSSEN DE GEMEENTE DEERLIJK EN NATUURPUNT GAVERSTREKE

Afgelopen zomer vierden Natuurpunt Gaverstreke en de gemeente Deerlijk het ontstaan van het gemeentelijke natuurreservaat Wijmelbroek in het centrum van Deerlijk (4 hectare pure natuur op 200 meter van de kerk). Het huwelijk tussen Natuurpunt en de gemeente werd 20 jaar geleden verzegeld in een overeenkomst. De gemeente betaalt voor het reguliere natuurbeheer door een sociale werkplaats. Natuurpunt ontvangt een subsidie en biedt de knowhow qua natuurbeheer, de natuureducatieve teksten voor borden, folders en publicaties, organiseert geleide natuurwandelingen, speciale beheerwerken en de communicatie naar de bevolking. Twee maal per jaar komen beide partijen samen om het beheer te bespreken.

De samenwerking tussen de gemeente en de Natuurpuntafdeling is een concept dat werkt. De tandem biedt fantastische mogelijkheden voor beiden. En de

natuur wordt er veel beter van. Jammer dat niet meer gemeenten voluit inzetten op een samenwerking met onze Natuurpunt afdelingen. Meerwaarde gegarandeerd!. Het Wijmelbroekproject in Deerlijk wordt ondertussen algemeen erkend als een voorbeeld in zijn genre.

Het feest tijdens het weekend van 14 en 15 juli 2018 had tot doel het draagvlak voor het gebied en voor natuur midden de gemeente in het algemeen, te verbreden. En of het een succes werd. Een 1000-tal mensen bezochten het gebied. De zomerse zaterdagavond was goed voor 450 mensen bij kaarslicht. Ongeëvenaarde sfeer op een unieke stille plaats. Het leek wel de setting voor een film in een Oost-Europees natuurpark. Het Wijmelbroek is bereikbaar via de Pontstraat en de Pieter Jan Renierstraat in Deerlijk.

Enkele sfeerbeeldjes van het zomerse feest.

Tientallen kunstenaars maakten schilderijen, beelden, constructies of een gedicht. Kunst helpt het draagvlak voor natuur verbreden. Natuurpunt deed het eerder bijvoorbeeld in Bassegebos in Anzegem.

Een natuurwandeling voor volwassenen en eentje voor de kinderen lokten samen meer dan 120 mensen. De mottenbak verraste velen. We willen aan mensen tonen hoe mooi en divers onze natuur nog kan zijn.

De plaatselijke muziekgroep Zinger (Nou, plaatselijk? Zinger won De Nieuwe Lichting 2015 van Studio Brussel, de Gentse pop- en rockrally en organiseert jaarlijks Reveil op Vlaamse kerkhoven). Zinger dus, fleurde de avond op met sfeervolle nummers. Bandleader Pieter Deknudt was danig onder de indruk en stortte zijn vergoeding integraal op het reservatenfonds van Natuurpunt.

Een massa volk 's avonds. Gezelligheid troef. Deze mensen blijven hun leven lang supporteren voor dit gebied.

Op het officieel moment bevestigen burgemeester Claude Croes en de afdelingsvoorzitter Yann Feryn dat de samenwerking goed was en dat er op hetzelfde pad verder gegaan wordt. Een fijn en humoristisch moment dat de natuur in het Wijmelbroek een zeker bestaan biedt.

VERVOLGMODULES CURSUS NATUURBEHEER

Na de succesvolle cursus natuurbeheer gaan we graag dieper in op een aantal specifieke thema's. Op basis van de input van cursisten en vrijwilligers selecteerden we 3 thema's voor het voorjaar van 2019. Je kunt inschrijven voor één of meerdere modules. Je kunt ook inschrijven als je de cursus natuurbeheer niet gevolgd hebt maar wel geïnteresseerd bent in het thema.

MODULE 1: WETGEVING, GEBRUIKSOVEREENKOMSTEN EN NATUURBEHEERPLAN

Wat staat in het nieuwe natuurdecreet? Op welke subsidies kan je beroep doen bij aankopen en beheren van natuurgebied? Wat is een gebruiksovereenkomst en hoe maak je die op? Hoe maak je een goed natuurbeheerplan op?

De meer theoretische kant achter het natuurbeheer is niet altijd de meest toegankelijke, maar is wel zeer belangrijk voor de uitbouw van een natuurgebied. Een spreker van Natuurpunt-CVN brengt ons op een avond de basisprincipes bij.

Afspraak: dinsdag 26 februari van 19.30 u. tot 22 u. in het secretariaat van Natuur.koepel, Warande 9, Kortrijk.

MODULE 2: BEHEERMATERIAAL: GEBRUIK, ONDERHOUD EN VEILIGHEID

Vele vrijwilligers van Natuurpunt zijn bijna dagelijks met het beheer van de natuurgebieden. Maar welk beheermateriaal is er voorhanden en hoe dien je dit te gebruiken? Wat met ergonomie en onderhoud? Tijdens deze voormiddag gaan we met verschillende machines aan de slag in Bergelen.

Afspraak: zaterdag 16 maart van 9.30 u. tot 12.30 u. in het NEC De Rand, Muizelstraat, Gullegem.

MODULE 3: GEFASEERD MAAIBEHEER EN SI-NUSBEHEER

Met een juist maaibeheer kun je enorm veel variatie op een klein stukje creëren. Zo maak je een graslandje waar op elk moment van het jaar voor elk wat wils is en dat geeft extra kansen aan vlinders, bijen, vogels zoogdieren en amfibieën. Maar hoe pak je dit graslandbeheer nu precies aan en wat zijn de mogelijkheden?

Afspraak: zaterdag 27 april van 9.30 u. tot 12.30 u. in het Schuttershuisje, Waterstraat 6, Ingelmunster.

Alle info en inschrijven: www.natuurkoepel.be/vervolgmodules

Meer informatie: Hans Vermeersch (0487/64 45 85 of hans@natuurkoepel.be)

Natuurpunt
De Buizerd

TIMMEREN VOOR MEER NATUUR

HENDRIK DEBEUF

Jaren geleden tijdens een geleide natuurwandeling maakten we kennis met Raf. Na de wandeling werd nog wat nagepraat over de nestkastjes die we in elkaar timmerden voor de "vogeltjes". Je weet wel, in elkaar gebokst met goedkope 5 mm triplex, de ene nagel al meer op de juiste plaats dan de andere en een laagse vernis, om ze duurzamer te maken. Helaas sloeg bij vele van de kastjes het rottingsproces al na 2 jaar toe, om uiteindelijk kennis te maken met de grond. Een wandeling later vroeg Raf of hij er enkele mocht maken, en volmondig zeiden we natuurlijk "veneigns"! Hij had overschotten van 18 mm duurzame betonplex op de kop kunnen tikken, gratis asfalt. Enkel de vizen

➤ Timmeren aan nestkastjes met op de achtergrond Raf

✓ Het NEC in opbouw

en de haakjes waren de kost. Dat waren nog eens nestkasten! Raf zijn woorden waren toen "ik doet dit in de eerste plaats voor de natuur en jullie mogen ze verkopen, 't geld is voor kas". En van het één kwam het ander. Eerst mezenkasten, later torenvalk, steenuilbakken, voedertafels in alle modellen, egel- en kleine roofdierenkasten en sinds enkele jaren kwamen ook "kastjes" voor solitaire bijen bij het assortiment. Bij Raf zit creativiteit zeker in zijn genen en later begon Raf ook grotere solitaire bijenappartementen te bouwen volgens het modulair systeem, waarvan hij er reeds toch al een 8 – tal in elkaar heeft getimmerd die opgesteld staan in Izegem, Aquafin Ingelmunster, bij particulieren, ... Momenteel staan er terug 2 klaar die nog een bestemming moeten krijgen. Na zoveel jaren timmerde Raf reeds zo'n 1300 diverse soorten nestkasten, ze werden zelfs geleverd tot in Nederland en Duitsland. Ieder jaar gaan we een paar keer gaan helpen bij Raf in

zijn serre te Rumbeke. Alvast bedankt Raf en nog veel jaren "timmergenot" met de slogan in gedachte "'t is voor de natuur"! Alle modellen en prijzen zijn te zien op www.debuizerd.be

WILGEN KNOTTEN OM AAN TE PLANTEN

Sinds enkele jaren neemt Natuurpunt – De Buizerd deel aan "Bewilg het landschap" een organisatie van "Stadlandschap 't West- Vlaamse hart". Begin 2019 zullen

er spullen beschikbaar zijn bij NP – DB. Info via www.westvlaamsehart.be

NATUUR EDUCATIE CENTRUM

De werken gaan goed vooruit. Het NEC zal vermoedelijk klaar zijn in april 2019. Vanaf eind april zal daar de cursus "Natuurverkenner Groene Long Ingelmunster-Izegem" doorgaan.

Surf naar www.debuizerd.be als je onze digitale nieuwsbrief wil ontvangen.

RESERVATENFONDS

Om het reservatenfonds te sponsoren in 2019 houden we al voor de 34 ste keer "de gezelligste rommelmarkt" in onze contreien en dit samen met zo'n 40 medewerkers. Afspraak op **zaterdag 9 maart en zondag 10 maart** in de cultuurfabriek in Ingelmunster. Alle info op www.debuizerd.be Ook de kruidenverkoop van eind april gaat opnieuw door.

NATUURPUNT DE BUIZERD WORDT 40 JAAR!

Natuurpunt - De Buizerd zal 40 worden. Zowel leden als sympathisanten zijn welkom om dit samen met ons te vieren op onze algemene vergadering. Na een korte powerpoint voorstelling voorbij de werkjaar en een lezing of film sluiten we af met een receptie.

Afspraak: Vrijdag 15 februari om 19.30 u. in het vergaderzaaltje van de Bib Ingelmunster, Schoolstraat 35, Ingelmunster
Info: Hendrik Debeuf (0475/36 59 55 of hendrik.debeuf@debuizerd.be)

Cursus Natuurverkenner in Ingelmunster

Vier theorielessen • Zes excursies

Met de cursus natuurverkenner maak je kennis met de rijke natuur in De Groene Long Ingelmunster – Izegem. Tijdens 4 sessies en 6 excursies ontdek je diverse biotopen van fauna en flora en leer je meer over natuurbeheer en de lokale afdeling Natuurpunt De Buizerd vzw. Lesgevers en gidsen dompelen je onder in de wonderlijke wereld van De Natuur. Er is **geen enkele voorkennis** vereist, enkel het enthousiasme telt.

CURSUSKALENDER Iedere activiteit duurt telkens drie uur.

Vrijdag 26/04	19u	THEORIE & EXCURSIE	Kennismaking + avondwandeling vleermuizen
Zaterdag 4/05	9u	THEORIE	Les landschapslezen
Dinsdag 07/05	19u	THEORIE	Les biotoop: poelen en sloten
Zaterdag 11/05	14u	EXCURSIE	Waterscheppen en fuiken
Dinsdag 14/05	19u	THEORIE	Biotoop: natuur in de groene long
Zaterdag 18/05	14u	EXCURSIE	De Groene Long met focus op bomen
Dinsdag 21/05	19u	THEORIE	Natuurbeheer
Zaterdag 25/05	14u	EXCURSIE	Plantenwandeling
Zaterdag 8/06	5u	EXCURSIE	Vroegmorgenwandeling vogelzang met ontbijt
Zaterdag 15/06	14u	EXCURSIE	Bushcraft

AFSPRAAKPLAATS

't Schuttershuisje, Waterstraat 6, 8770 Ingelmunster

HOE INSCHRIJVEN? Ga naar

www.natuurpunt.be/natuurverkenner_ingelmunster.

Deelnamegeld: 60 euro voor niet-Natuurpunt-leden, 54 euro voor Natuurpunt-leden

Info/vragen? Stuur een mail naar info@debuizerd.be of bel naar 0475-36 59 55

MAAK DE VENNING KRAAKNET!

Kortrijk Kraaknet ontstond in juli 2018 vanuit een burgerinitiatief. Het concept is eenvoudig: iedere 3de zondag van de maand nemen vrijwilligers een deel van het centrum of deelgemeente van Kortrijk onder handen en ruimen al het zwerfvuil op. Op zondag 17 maart pakken we het zwerfvuil in het Stadsgroen De Venning aan. Help met ons mee dit gebied opnieuw kraaknet te maken. Daarna wordt je een drankje aangeboden door Stad Kortrijk.

Afspraak: Zondag 17 maart van 10.00 u. tot 11.30 u. in Stadsgroen De Venning, Vennestraat, Kortrijk
Info: natuurpuntkortrijk@telenet.be

Natuurpunt
Zwevegum

JONG GEWELD

VEEL GEZINNEN MET KINDEREN OVER DE VLOER!

Recent hadden wij met Natuurpunt Zwevegum 3 activiteiten die ook gezinnen met kinderen aanspreken. En of er jong geweld op af kwam! Op 25 augustus organiseerden wij, in samenwerking met de Zoogdierenwerkgroep Zuid-West-Vlaanderen, de **Nacht van de Vleermuis**. Een 70-tal deelnemers, waaronder veel gezinnen met kinderen, waren nieuwsgierig naar deze (minder bekende) dieren. De deskundige uitleg door Eric Naeyaert werd af en toe onderbroken door een verhelderend filmpje, wat de aanwezige kinderen wel konden smaken. Daarna werd er in 2 groepen op zoek gegaan naar vleermuizen in de omgeving van het Kanaal. Met batdetectoren werden de geluiden opgevangen en van commentaar voorzien.

Op 21 oktober genoten we bij een stralend weer met 190 deelnemers van de **Dag van de Trage Weg**. Na een inleidend woordje door onze verantwoordelijke voor de Trage Wegen, Luc De Cuyper, en een wederwoord door burgemeester Doutreluingne, konden we ons uitleven op het mooie parcours dat Luc voor ons bedacht had. Vele onbekende stapsteentjes en kleine wegeltjes leidden ons terug naar de

gastvrije hoeve van Luc en Kristien Verrue. Deze activiteit wordt jaarlijks met veel succes georganiseerd door Natuurpunt Zwevegum in samenwerking van de Minaraad van Zwevegum. De Minaraad zorgde voor een drankje achteraf en onze talrijke vrijwilligers hadden gezorgd voor lekkere zelf gebakken cake.

De weersvoorzichten waren op zaterdag 27 oktober niet zo gunstig, maar naarmate het avond werd klaarde de hemel uit. Zo mochten we toch een goeie 200 deelnemers verwelkomen op onze **Nacht van de Duisternis**. Er kon gekozen worden tussen een langere wandeling van een 7 tal km of een kindvriendelijke wandeling

van 3 km. Alle groepen kwamen langs verschillende standen: de Astronomische Vriendenkring Vichte met imposante sterrenkijkers - zelfs de ringen van Saturnus waren te zien -, deskundige uitleg van Martin over steenuilen en dicht bij het kanaal gaf Yves meer uitleg over de vleermuizen. Voor de kinderen was er onder de zwarte brug ook een verteller die het jonge publiek danig kon boeien. Ook nu weer konden we rekenen op de logistieke steun van de provincie en van de gemeente Zwevegum. Een borreltje of een fruitsapje en een lekkere pannenkoek: na een deugddoende nachtwandeling werd dit zeker gesmaakt, met dank aan de Zwevegumse Minaraad.

➤ De verteller onder de zwarte brug kon heel wat kinderen boeien
© Gunther Van Schelvergem

↓ Veel volk langs onze trage wegen
© Gunther Van Schelvergem

KEN JIJ JNM AL?

JE BEESTIGSTE JEUGDBEWEGING

Hé jij, ja jij daar, die aan het lezen bent, heb je ooit al eens gehoord van JNM?

JNM? Ja, JNM! Dit staat voor Jeugdbond (of jeugdbeweging) voor Natuur en Milieu! Da's een jeugdbeweging zoals de Chiro, Scouts, KLJ... maar ook een beetje anders en een beetje leuker (vind ik...)

JNM, VOOR WIE IS DAT ALLEMAAL?

Wel, ben je tussen 7 en 26 jaar? Speel je graag buiten met anderen die zich soms zorgen maken om het milieu? Laat je graag eens je spierballen rollen om zo het milieu en de natuur te helpen, door in de natuur aan het werk te gaan? Wil je meer leren over bijvoorbeeld bomen of de steenuil? Één adres: JNM afdeling Kortrijk!

Bij JNM Kortrijk kan iedereen terecht die van Zwevegem, Moen, Menen, Wevelgem, Aalbeke, Bissegem, Gullegem, Lendeled, Kortrijk, Sint-Denijs, Marke... is. Wat we het liefst van al doen is samen op pad gaan, dit op zondag of zaterdag. En tijdens de vakantie gaan we op weekend of kamp! Als we op pad zijn, kijken we graag om ons heen. We bestuderen en determineren de dieren, de zwammen en de planten. Sommige JNM'ers weten er heel veel over en kunnen jou zeker iets bijleren!

Voel je het al kriebelen, maar ben je toch nog niet helemaal overtuigd? Bekijk dan de foto's in dit artikel eens en laat je verleiden!

INTERESSE?

Ben je geïnteresseerd? Bekijk zeker eens onze website: www.jnm.be/afdeling/kortrijk Daar vind je ook al onze activiteiten. Wil je graag nog meer informatie? Stuur al je onopgeloste vragen naar JNMKortrijk@gmail.com! Ben je nog niet zeker of JNM echt wel iets voor jou is? Kom dan gerust naar een activiteit en schrijf je erna definitief in!

Misschien tot binnenkort!
(En neem zeker je vriendjes mee!)

Foto's: © Bavo Josephy, Ewout De Vos en Seppe De Ceuster

De Zonnegloed Sanctuary

VZW

Wild animal rescue & education

Een nieuwe veilige thuis voor dieren uit gruwelijke gevangensituaties

Blijvende opvang voor dieren die niet terug naar de natuur kunnen.

Zoals altijd is de voorbije periode van het jaar in onze **sanctuary** (blijvende opvang) erg druk geweest. De nieuwe opgevangen dieren overspoelen onze medewerkers. Beren, stinkdieren, roofvogels, rolstaartberen, berberapen ... En ook de dagelijkse verzorging van om en rond de 400 dieren.

Deze drukte kunnen we enkel aan dankzij de **super gemotiveerde medewerkers** van ons team en de vele extra helpende handen: de vele stagiairs uit verschillende scholen richting dierenzorg en dierenartsassistenten, maar ook de vaste vrijwilligers. Die hebben we erg hard nodig. Werkdag of feestdag, zondagavond of maandagmorgen... het voederen en verzorgen van dieren gaat altijd maar door.

Zoveel hulp en zoveel steun ontvangen is hartverwarmend.

Dat merken we iedere keer weer. Een oproep naar noten en een teveel aan fruit of groenten uit de tuin resulteerde in een ware toeloop. Na één facebookbericht en een interview op Radio 2 zat onze voorraad noten weer voor een tijdje vol.

Ook krijgen we spontaan donaties zoals 9 palletten houtkrullen, een pallet vol met gemengd vogelzaad. Deze extra steun helpt ons om de wilde dieren te verzorgen. Koken kost geld, zeker als je voor honderden wilde dieren de lekkerste en gezondste recepten moet koken.

Wens ook jij ons te steunen?

Breng een bezoekje en leer onze werking kennen.

Inheemse dieren opgevangen en weer vrijgelaten!

Een tijdje geleden werden we opgebeld door een bewoner in Vleteren, die meldde dat er een uil in zijn huis zat. De man was bezig met zijn woning te verbouwen en hoorde een vogel boven in een van de kamers. Tot zijn grote verbazing zag hij een uil. Op een bepaald moment zat de uil op de grond en kon de man een jas over de uil gooien en belde **De Zonnegloed**. Ons team kon heel snel ter plaatse zijn en we namen voor de zekerheid diverse materialen mee zoals vangnet, gewapende handschoenen en een transportbox. We wisten immers nog niet over welk soort uil het ging (een ransuil, oehoe?...).

Bij aankomst vonden we een klein, prachtig steenuiltje. Het was wat suf, waarschijnlijk door tegen het raam te vliegen en vertoonde wat uitdroging. Voor de zekerheid brachten we het uiltje naar het VOC in Oostende waar ze het dier met zeer veel aandacht in ontvangst namen. Enkele dagen later konden we het uiltje na een goede verzorging van het VOC terug gaan ophalen. Bij schemeravond konden we het terug vrijlaten in de natuur van Vleteren, dicht bij de plaats waar we het diertje opgehaald hadden. Daar was een smalle landweg volledig begroeid met hoog gras en struiken. Een ideale rustige en stille plek voor de vrijlating. Het deurtje van de transportkoffer ging open en.... hop, daar vloog de kleine steenuil de nacht in. "Een machtig gevoel" zei Karel van De Zonnegloed.

"Dit is een activiteit die we als Sanctuary misschien in de toekomst meer willen doen. We hebben altijd al een boontje gehad voor onze eigen natuur en werken daarom ook samen met **NatuurPunt** en het **VOC Oostende** (en ook andere VOC's). Als we eigen wilde dieren uit de omgeving kunnen redden, tijdelijk opvangen en na een tijdje weer vrijlaten, zeker zijnde dat ze zullen overleven als we ze weer vrijlaten, dan gaan we dit zeker doen als dit in onze mogelijkheden ligt! Ondertussen vingen we ook al egels op en een buizerd."

Je bent van harte welkom!

Karel Ackaert

Oprichter-verantwoordelijke
vzw De Zonnegloed sanctuary

www.dezonnegloed.be

WOK VAN PASTINAAK EN WITLOF

VELT-RECEPT MET SEIZOENSGROENTEN

Velt gaat niet alleen over ecologisch leven in de tuin, maar ook over ecologisch leven in de keuken. Welke gerechtjes doen je leven op het ritme van de seizoenen? Wat met producten van bij ons? En hoe maak je een lekkere vegetarische maaltijd klaar? In de komende edities van Klimop geeft Velt ons aan de hand van lekkere recepten een hoop keukeninspiratie. Dit recept komt uit het boek 'Kook het seizoen' van Leentje Speybroeck. Het boek te koop is via de lokale Velt-afdelingen of via www.velt.nu/winkel.

WOK VAN PASTINAAK EN WITLOF

Deze bijzonder lekkere wok combineert twee van mijn favoriete wintergroenten: pastinaak en witlof. Smaakmakers als gember, rode peper en koriander fleuren deze stoere jongens helemaal op. Het recept is van de hand van mijn liefste vriendin en culinaire tovenares Griet Van Herck. Zij serveert het gerecht het liefst met romige kokosrijst, zoetzure rodebieten hummus en chips van spruitjes.

Voor 4 personen:

- 2 teentjes knoflook
- een duim groot stuk gember
- 1 rood pepertje
- 2 grote pastinaken
- 4 stronkjes witlof
- 4 wortels
- 1 el kokosolie
- 1 el sojasaus
- een klein bosje koriander
- 2 el geroosterde pindanoten
- peper en zout

← Pastinaakwok
© Wout Hendrickx

Hak de knoflook, de gember en de helft van het pepertje fijn. Snijd de andere helft in reepjes en bewaar ze voor de garnering.

Snijd de pastinaak, het witlof en de wortels in julienne reepjes. Voor de pastinaak en de wortels gebruik je het best een mandoline of een juliennesnijder.

Verhit een eetlepel kokosolie in een wokpan. Stoof de knoflook, peper en gember en voeg de pastinaak toe. Voeg na 3 minuten de wortels toe en blus het geheel met sojasaus.

Voeg het witlof toe en bak dat kort mee. Breng op smaak met peper en zout. Garneer met gehakte koriander, geroosterde pindanoten en een paar reepjes rode peper.

- NK** Natuurkoepel vzw
- NPA** Natuurpunt Avelgem
- NPDB** Natuurpunt De Buizerd vzw
- NPDV** Natuurpunt De Vlasbek vzw
- NPDL** Natuurpunt De Leiemeersen
- NPGS** Natuurpunt Gaverstreke
- NPK** Natuurpunt Kortrijk
- NPKA** Natuurpunt Krekel Anzegem
- NPW** Natuurpunt Waregem
- NPWE** Natuurpunt Wevelgem
- NPZ** Natuurpunt Zwevegem

- VELTH VELT** Harelbeke-Kuurne-Waregem
- VELTK VELT** Team Eetbaar Kortrijk
- VELTW VELT** Wevelgem-Menen
- VELTZ VELT** Zwevegem-Kortrijk

- HYLA** Amfibieën- en reptielenwerkgroep
- IWG** Insectenwerkgroep
- GEO** Werkgroep Geologie en Landschap
- MYC** Werkgroep Mycologia
- SWG** Steenuilenwerkgroep
- PWG** Plantenwerkgroep
- VWG** Vogelwerkgroep
- ZWG** Zoogdierenwerkgroep
- WGTW** Werkgroep Trage Wegen
- BWG** Bijenwerkgroep
- SOL** Sol Suffit
- WNF** Werkgroep Natuurfotografie

MAANDAG 7 JANUARI

BEHEERWERKEN - NPA

- WAAR:** Natuurpunt Avelgem, Meersstraat 45, Avelgem
- WANNEER:** 14.00 u. - 17.00 u.
- WAT:** Kom de natuur in Avelgem een handje helpen op onze maandelijkse beheerwerken. Afsluiten doen we met een streekbiertje.
- INFO:** Frans Deleersnijder (fb381832@skynet.be)

ZATERDAG 12 JANUARI

BEHEERWERKEN - NPA

- WAAR:** Natuurpunt Avelgem, Meersstraat 45, Avelgem
- WANNEER:** 8.30 u. - 11.30 u.
- WAT:** Kom de natuur in Avelgem een handje helpen op onze maandelijkse beheerwerken. Afsluiten doen we met een streekbiertje.
- INFO:** Frans Deleersnijder (fb381832@skynet.be)

ZATERDAG 12 JANUARI

KNOTTEN WILGEN IN HET KADER "BEWILG HET LANDSCHAP" - NPDB

- WAAR:** Particulier, Dossestraat 15, Ingelmunster
- WANNEER:** 13.30 u. - 16.30 u.
- WAT:** 15 grote knotwilgen zullen er geknot worden. Spillen zullen gebruikt worden in het kader van "Bewilg het Landschap".
- INFO:** Hendrik Debeuf (0475/36 59 55 of hendrik.debeuf@debuizerd.be)

ZONDAG 13 JANUARI

NIEUWJAARSWANDELING + ALGEMENE LEDENVERGADERING - NPA

- WAAR:** Natuurpunt Avelgem, Coupure Deweer (parkeren kan aan het bedrijf Pattyne - Deweer), Meersstraat 45, Avelgem
- WANNEER:** 9.30 u. - 11.30 u.

WAT: Op 13 januari is het weer zover! Dan organiseert Natuurpunt Avelgem zijn jaarlijkse nieuwjaarswandeling. Wij verwelkomen alle leden, niet-leden en sympathisanten voor onze jaarlijkse nieuwjaarswandeling (+/- 7 km). We trekken naar Escanaffles, meer bepaald naar "Le Vivier". Dit waardevol stukje natuur werd eerder dit jaar aangekocht en is rijk aan diverse fauna en flora. Na de wandeling willen we uitnodigen in onze gezellige chalet op het domein van Coupure Deweer voor een hapje aan een drankje.

INFO: Pol Wannyn (polwannyn@skynet.be)

WOENSDAG 16 JANUARI

MICROSCOPIE VAN PADDENSTOELEN - MYC

INFO: Zie blz. 33

VRIJDAG 18 JANUARI

NIEUWJAARSRECEPTIE - VWG

- WAAR:** NEC De Steenoven, Schaapsdreef 29, Kortrijk
- WANNEER:** 20.00 u. - 23.00 u.
- WAT:** Tijdens onze nieuwjaarsreceptie nodigen we alle vogelkijkers van de streek (en daarbuiten) uit, om gezellig een glaasje tikken, om te keuvelen over de status van onze broedvogels, maar ook om het bestuur en de activiteiten van Vogelwerkgroep Zuid-West-Vlaanderen anno 2019 voor te stellen.
- INFO:** Christoph Wintein (0498/74 46 60 of wintein.christoph@telenet.be)

ZATERDAG 19 JANUARI

VRUCHTEN EN ZADEN I.S.M. NATUURPUNT CVN - PWG

INFO: Zie blz. 40

KNOTTEN WILGEN IN HET KADER "BEWILG HET LANDSCHAP" - NPDB

- WAAR:** Particulier, Dossestraat 15, Ingelmunster
- WANNEER:** 13.30 u. - 16.30 u.
- WAT:** Verder knotwilgen knotten. Spillen zullen gebruikt worden in het kader van "Bewilg het Landschap".
- INFO:** Hendrik Debeuf (0475/36 59 55 of hendrik.debeuf@debuizerd.be)

BEHEERWERKEN NATUURPUNT ZWEVEGEM - NPZ

- WAAR:** Loods Natuurpunt Zwevegem (Sint-Pietersbrugske), Kraaibosstraat, Zwevegem
- WANNEER:** 8.00 u. - 12.00 u.
- WAT:** Helkijnbosje - Daalbeekbosje (maaïen en snoeien randen - knotten wilgen)
- INFO:** Danny Deceukelier (056/75 61 39 of danny.deceukelier@telenet.be)

ZONDAG 20 JANUARI

WINTERWANDELING - NPVD

- WAAR:** Het Slot in Groene Long, Oudstrijderslaan 23, Kuurne
- WANNEER:** 14.00 u. - 16.00 u.
- WAT:** Wandelen langs groene plekjes in Kuurne. Kuurne is de tweede meest verstedelijkte gemeente van West-Vlaanderen. In deze vroegere vlaggemeente verkennen we de "Natuur van biele oes". We starten en eindigen deze winterwandeling aan de Groene Long. Aansluitend gaat de algemene vergadering van Natuurpunt De Vlasbek door in het Slot.
- INFO:** Dirk Verhaeghe (0476/86 59 09 of di.verhaeghe@telenet.be)

ALGEMENE LEDENVERGADERING VZW DE VLASBEK - NPVD

- WAAR:** Het Slot in Groene Long, Oudstrijderslaan 23, Kuurne
- WANNEER:** 16.30 u. - 17.45 u.
- WAT:** Aansluitend op de winterwandeling gaat de Algemene ledenvergadering van vzw Natuurpunt De Vlasbek door in het Slot van de Groene Long in Kuurne. Daarbij bekijken we een fotoreportage over het voorbije werkingsjaar en overlopen de activiteitenkalender van 2019.
- INFO:** Dirk Verhaeghe (0476/86 59 09 of di.verhaeghe@telenet.be)

NIEUWJAARSWANDELING: BEIAARDWANDELING KLUISBERGEN - NPW

- WAAR:** Hotondmolen, naast het café 'molen ten Hotond', Zandstraat 4, Kluisbergen (N424)
- WANNEER:** 14.00 u. - 16.30 u.
- WAT:** De wandeling leidt ons door het heuvelrijke landschap van de Vlaamse Ardennen. Deze wandeling loopt grotendeels langs trage wegen. Ook genieten we nog van een drankje om het nieuwe jaar goed te starten:-)
- INFO:** Peter Depodt (0472/33 31 24) of Frederic Piesschaert (0472/52 59 74)

ROOFVOGELWANDELING - NPZ

- WAAR:** Mortagnebos, Marberstraat, Sint-Denijs
- WANNEER:** 14.00 u. - 17.00 u.
- WAT:** We verzamelen om 14u aan het Mortagnebos in Sint-Denijs.
- INFO:** Yves De Bosscher (0478 231 233 of yves.debosscher@gmail.com)

GEELGORSTELLING - VWG

- WAAR:** Carpool vanaf parking Syntra West, Doorniksesteenweg 220, Kortrijk
- WANNEER:** 8.00 u. - 17.00 u.
- WAT:** In het kader van het provinciale soortactieplan voor de Geelgors gaan we onze burens bijstaan bij het tellen van overwinterende Geelgorzen in Heuveland. De bedoeling is om in kleine groepjes tijdens de voormiddag enkele van de ruim 110 (!) veldjes met wintervoedsel (graan of Japanse haver) te bezoeken en alle aanwezige vogels te noteren. Uiteraard zullen er naast tientallen Geelgorzen ook andere vogels zijn. Er is altijd kans op bijzondereheden in de buurt als Appelvink, Goudvink, Blauwe kiekendief, Houtsnip, enz. In de namiddag doen we een akker- en bosvogelwandeling op en rond de 'bergen' in Heuveland, o.l.v. Olivier Dochy.
- INFO:** Geef een seintje voor 14 januari aan Olivier Dochy (olivier.dochy@west-vlaanderen.be)

ZATERDAG 26 JANUARI

BEHEERACTIVITEIT: WILGEN KNOTTEN IN DE WEYMEERSCH - NPW

- WAAR:** Weymeersch, ter hoogte van de Meersstraat 3, Zulte
- WANNEER:** 9.00 u. - 12.30 u.
- WAT:** Tijdens de eerste beheeractiviteit van het nieuwe jaar gaan we wilgen knotten op de Weymeersch langs de Meersstraat. Drank en versnaperingen worden voorzien. Zorg voor aangepaste kledij en stevig schoeisel.
- INFO:** Peter Depodt (0472/33 31 24) of Frederic Piesschaert (0472/52 59 74)

ZATERDAG 26 JANUARI

NESTKAST TIMMERNAMIDDAG - NPDB

- WAAR:** Particulier, Bruggestraat 195, Ingel-

munster (van daaruit rijden we zelf naar de timmerplaats)

WANNEER: 13.30 u. - 16.30 u.

WAT: Allerhande soorten nestkasten zullen er die namiddag gemaakt worden. Wie wil mee timmeren, zelf graag meebrengen: hamer, accuboormachine.

INFO: Hendrik Debeuf (0475/36 59 55 of hendrik.debeuf@debuizerd.be)

ZONDAG 27 JANUARI

NIEUWJAARSRECEPTIE & UITREIKING KLIMOP-AWARD

INFO: Zie blz. achterflap

VOGELTELWEEKEND KLEIPUTTEN - NPK

WAAR: NEC De Steenoven, Schaapsdreef 29, Kortrijk

WANNEER: 8.00 u. - 11.30 u.

WAT: Terwijl we warm binnen zitten, genietend van koffie en chocolademelk, kijken we met verrekijkers en telescopen naar de vogels die onze voederplaats bezoeken. Hoeveel soorten tellen we?

INFO: natuurpuntkortrijk@telenet.be

ZATERDAG 2 FEBRUARI

BEHEERWERKEN IN BERGELN - NPWE

WAAR: NEC de Rand, Muizelstraat, Gullegem

WANNEER: 9.00 u. - 12.00 u.

WAT: Beheerwerken in Bergelen. Neem handschoenen mee!

INFO: Patrick Gheysens (056/41 77 22 of gheysens.foulon@skynet.be)

BEHEERWERKEN IN HET KANAALBOS - NPGS

INFO: Zie blz. 21

ZONDAG 3 FEBRUARI

MINICURSUS UILEN + BRAAKBAL PLUIZEN - NPWE

WAAR: NEC de Rand, Muizelstraat, Gullegem

WANNEER: 15.00-17.00 u.

WAT: In deze minicursus uilen overlopen we de uilen uit onze regio en bekijken we op basis van braakballen hun prooiën. Onder leiding van Yves Gevaert, Guido Desmaretts en Herman Nachtergaele.

INFO: Kristina Naeyaert (0479/51 43 17 of kristina@natuurkoopel.be)

WERKVOORMIDDAG MANDELHOEK - NPDB

WAAR: Natuurreservaat Mandelhoek, Waterstraat 6, Ingelmunster

WANNEER: 9.00 u. - 12.00 u.

WAT: Vooral maaien, hakhoutbeheer en allerhande kleine werken staan op het programma. Zelf zorgen voor aangepaste kledij, stevige schoenen en werkhandschoenen. Voor soep, een drankje en pistoletje zorgen wij zelf wel.

INFO: Hendrik Debeuf (0475/36 59 55 of hendrik.debeuf@debuizerd.be)

NIEUWJAARKE ZOETE - NPKA

WAAR: Mensindezaal, Westdorp 3, Tiegem

WANNEER: Om 14.30 u.

WAT: Na een gezinsvriendelijke wandeling van ongeveer 4 à 5 km schuiven we aan tafel voor een verse pannenkoek met chocolademelk.

INFO: Griet Couvreur (0484/02 93 70 of info@natuurpuntanzegem.be)

VIS IN DE LEIE?

UITNODIGING VOOR EEN GEZELLIGE WINTERAVOND BIJ NATUURPUNT WEVELGEM - 16 FEBRUARI

Op het programma:

16 u. Korte kennismaking en winterwandeling in de natuur-educatieve schooltuin van De Startbaan.

17 u. Vis in de Leie? De geheimen van het onderwaterleven in de Leie door visserijbioloog Pieterjan Verhelst

18 u. Kort verslag van de werking van Natuurpunt in Wevelgem in het voorbije jaar. Samen plannen we 2019!

Aanvullend receptie met tapas

Afspraak: Zaterdag 16 februari in school "De Startbaan", Veldstraat 17, Wevelgem (ingang: Reutelstraat)

Inschrijven: Anne Braet (anne.braet@gmail.com)

DINSdag 5 FEBRUARI

UITERSTE BESTELDATUM KWEEKPAKKET OESTERZWAMMEN & WITLOOFWORTELS - VELTH

WAAR: Herman De Smet, Leenakkerstraat 19, Beveren-Leie

WAT: Bestel tot vandaag je kweekpakket oesterzwammen & witloofwortels. Afhalen kan op zaterdag 15 februari tussen 10 en 12 uur bij Herman De Smet, Leenakkerstraat 19, Beveren-Leie.

INFO: veltharelbeke@gmail.com

WOENSDAG 6 FEBRUARI

PADDESTOELENTOCHT IN DE LIBELLE TE KORTRIJK - MYC

INFO: Zie blz. 33

ZATERDAG 9 FEBRUARI

EXCURSIE CURSUS UILEN - NPGS

WAAR: Parking Zuid van de Gavers, Eikenstraat 131, Harelbeke

WANNEER: 17.45 u. - 21.00 u.

WAT: In navolging van onze cursus uilen (13 en 20 december 2018) gaan we de theorie in de praktijk proberen toe te passen en trekken we het veld in. Onder begeleiding van Christoph Wintein, expert, bezoeken we in de schemer één van onze gebieden binnen ons werkingsgebied. De exacte locatie zal later nog meegedeeld worden. Deze activiteit is in eerste instantie voorbehouden voor de cursisten. Wil je toch mee op stap? Neem dan contact op via natuurpuntgaverstrek@gmail.com

INFO: Patrick De Clercq (0475 86 56 66 of info@fotografiepatrick.be)

ZATERDAG 9 FEBRUARI

BEHEERWERKEN - NPA

WAAR: Natuurpunt Avelgem, Meersstraat 45, Avelgem

WANNEER: 8.30 u. - 11.30 u.

WAT: Kom de natuur in Avelgem een handje helpen op onze maandelijkse beheer-

werken. Afsluiten doen we met een streekbiertje.

INFO: Frans Deleersnijder (fb381832@skynet.be)

ZONDAG 10 FEBRUARI

VOGELKIJDKAG ZEELAND - NPDV

WAAR: Parking Vlaskouter, Vlaskouter, Kuurne

WANNEER: 6.30 u. - 19.00 u.

WAT: Vandaag gaan we opnieuw vogels observeren in Zeeland. Onze gids neemt ons mee naar vogelgebieden in Schouwen-Goeree. Gelieve te voorzien in eigen lunchpakket voor 's middags.

INFO: Dirk Verhaeghe (0476/86 59 09 of di.verhaeghe@telenet.be)

NATUURFOTOGRAFIE IN DE BLANKAART - WNF

INFO: Zie blz. 27

MAANDAG 11 FEBRUARI

BEHEERWERKEN - NPA

WAAR: Natuurpunt Avelgem, Meersstraat 45, Avelgem

WANNEER: 14.00 u. - 17.00 u.

WAT: Kom de natuur in Avelgem een handje helpen op onze maandelijkse beheerwerken. Afsluiten doen we met een streekbiertje.

INFO: Frans Deleersnijder (fb381832@skynet.be)

VRIJDAG 15 FEBRUARI

PLANTEN VAN KUST EN DUINEN - PWG

INFO: Zie blz. 40

ALGEMENE LEDEN EN SYMPHATISANTEN VERGADERING 40STE WERKJAAR 2019 - NPDB

INFO: Zie blz. 48

ZATERDAG 16 FEBRUARI

BEHEERWERKEN NATUURPUNT ZWEVEGEM - NPZ

WAAR: Loods Natuurpunt Zwevegem (Sint- Pie-

tersbrugske), Kraaibosstraat, Zwevegem
WANNEER: 8.00 u. - 12.00 u.
WAT: Beheerwerken: spoorweg Moen -
 Biebstosje (hakhoutbeheer & vrijstellen
 plantgoed)
INFO: Danny Deceukelier (056/75 61 39 of
 danny.deceukelier@telenet.be)

ALGEMENE VERGADERING NATUURPUNT WEVELGEM - NPWE

INFO: Zie blz. 55

ZONDAG 17 FEBRUARI

TRAGE WEGENWANDELING OUTRIJVE - NPA

WAAR: Parking Sint-Pieterskerk Outrijve,
 Sint-Pietersstraat, Outrijve
WANNEER: 14.00 u. - 17.00 u.
WAT: Voor deze trage wegenwandeling trekken
 we richting deelgemeente Outrijve. Op
 deze 7 à 8 km lange wandeling genieten
 we van het landschap langsheen de vele
 bekende en vergeten trage wegen die
 Outrijve rijk is.
INFO: Pol Wannyn (polwannyn@skynet.be)

BEHEERWERKEN MANDELHOEK - NPDB

WAAR: Natuurreservaat Mandelhoek, Water-
 straat 6, Ingelmunster
WANNEER: 9.00 u. - 12.00 u.
WAT: Vooral knotten van wilgen en allerhande
 kleinere onderhoudswerken staan op het
 programma.
 Zorg voor stevig schoeisel, aangepaste
 kledij en werkhandschoenen.
INFO: Hendrik Debeuf (0475/36 59 55 of
 hendrik.debeuf@debuizerd.be)

ALGEMENE LEDENVERGADERING NATUUR- PUNT KORTRIJK - NPK

WAAR: OC De Vonke, Lagaaplein 24, Heule
WANNEER: 14.30 u. - 19.00 u.
WAT: We gaan wandelen en ontdekken mooie
 plekjes in Heule. Om 17.00 u. start de
 lokale algemene ledenvergadering van
 Natuurpunt Kortrijk met een hapje en
 een drankje.
INFO: natuurpuntkortrijk@telenet.be

WOENSDAG 20 FEBRUARI

MICROSCOPIE VAN PADDENSTOELEN - MYC

INFO: Zie blz. 33

ZATERDAG 23 FEBRUARI

BEHEERACTIVITEIT: WILGEN KNOTTEN IN DE WEYMEERSCH - NPW

WAAR: Weymeersch, ter hoogte van de Meers-
 straat 3, Zulte
WANNEER: 9.00 u. - 12.30 u.
WAT: We gaan verder met het wilgen knotten
 op de Weymeers langs de Meersstraat.
 Drank en versnaperingen worden
 voorzien. Zorg voor aangepaste kledij en
 stevig schoeisel.
INFO: Peter Depodt (0472/33 31 24) of Frede-
 ric Piesschaert (0472/52 59 74)

BEHEERWERKEN NATUURPUNT ZWEVEGEM - NPZ

WAAR: Loods Natuurpunt Zwevegem (Sint-
 Pietersbrugske), Kraaibosstraat, Zwevegem
WANNEER: 8.00 u. - 12.00 u.
WAT: Snoeien Vaarttalluds West
INFO: Danny Deceukelier (056/75 61 39 of
 danny.deceukelier@telenet.be)

ZONDAG 24 FEBRUARI

WINTER SNOEI BIJ GROOTFRUIT - VELTZ

WAAR: Luc Sabbe, Kanaalstraat 94 te Zwevegem
WANNEER: 9.00 u. - 16.00 u.
WAT: Snoeien van fruitbomen met accent op
 hoogstammen, door veltlesgever Wouter
 Demey. Beperkt aantal deelnemers in
 twee sessies (vm en nm), uitsluitend na
 inschrijving.
INFO: Martin Raepsaet (056/757756) of martin.
 raepsaet@gmail.com

DAG VAN DE VRIJWILLIGER - NPK

WAAR: NEC De Steenoven, Schaapsdreef 29,
 Kortrijk
WANNEER: 10.00 u. - 12.00 u.
WAT: We bedanken al onze vrijwilligers en
 trakteren met koffiekoeken. Tegelijk
 nodigen we kandidaat-vrijwilligers uit
 om met ons en mogelijke taken binnen
 Natuurpunt Kortrijk kennis te maken.
INFO: natuurpuntkortrijk@telenet.be

WINTERBIRDATHON - VWG

INFO: Zie blz. 25

DINSDAG 26 FEBRUARI

START VERVOLGMODULES CURSUS NATUUR- BEHEER - NK

INFO: Zie blz. 47

ZATERDAG 2 MAART

WEST-VLAAMSE NATUURSTUDIEDAG - NK

INFO: Zie blz. 42

BEHEERWERKEN IN DE VILLAPLASJES (GA- VERS) - NPGS

WAAR: Parking Oost van de Gavers, Meersstraat
 25, Harelbeke
WANNEER: 9.00 u. - 12.00 u.
WAT: Samen met een enthousiaste groep pro-
 bieren we maandelijks de Villaplasjes te
 onderhouden, de nodige beheerwerken
 uit te voeren, enz... Soms wordt daar wel
 eens wat meer uitleg bij gegeven, of gaan
 we even op stap door het prachtige ge-
 bied aan de rand van de Gavers. Iedereen
 is altijd welkom!
 Wie iets later komt, mag steeds recht-
 streeks naar het gebied komen. Mocht
 je de weg naar ons mooi natuurgebied
 nog niet kennen, kan je steeds contact
 opnemen met de conservator.
INFO: Bart Lemey (0474/51 67 55 of bart.
 lemey@gmail.com)

ZONDAG 3 MAART

UITNAAR DE UITKERKSE POLDERS - NPZ

WAAR: Uitkerkse Polders, Kuiperscheeweg 20,
 Blankenberge
WANNEER: 9.00 u. - 17.00 u.
WAT: We verzamelen om 9u aan de kerk van
 Zwevegem. Dan carpoolen we vandaar
 richting Uitkerkse Polders. Ter plaatse
 verzamelen we aan het bezoekerscen-
 trum waar we ook 's middags onze
 picknick zullen nuttigen.
 Het centrum bevindt zich in het oostelijk
 deel van het weidevogelgebied en is
 gemakkelijk te bereiken door de beweg-
 wijzering te volgen vanaf de kerk van
 Uitkerke (1 km). Meebrengen: picknick,

natuurkijkers.be
 oog in oog
 met de natuur

 SWAROVSKI
 OPTIK

Een verrekijker,
 uw ideale reisgezel!

VERREKIJKERS • STERRENKIJKERS
 MICROSCOPEN • TELESCHOPEN
 NACHTKIJKERS
 ...

Natuurkijkers.be
 Nederstraat 25 • 9700 Oudenaarde
 +32 (0)55 61 33 13 • info@natuurkijkers.be • www.natuurkijkers.be

goed schoeisel.

INFO: nieuwsbriefnpz@natuurkoepel.be

GEOLOGISCHE WANDELING MET ERWIN DECOENE - NPWE

WAAR: NEC de Rand, Muizelstraat, Gullegem
WANNEER: 15.00 u. - 17.00 u.

WAT: We ontdekken de geologie in en rond Bergelen met specialist Erwin Decoene.

INFO: Erwin Decoene (erwin.decoene@telenet.be)

MAANDAG 4 MAART

ALGEMENE VERGADERING - NK

WAAR: Secretariaat Natuurkoepel, Warande 9, Heule

WANNEER: Om 19.30 u.

WAT: Algemene vergadering van Natuurkoepel

INFO: Hans Vermeersch (info@natuurkoepel.be of 056/36 28 04)

WOENSDAG 6 MAART

PADDENSTOELENRIJKDOM IN DOMEIN BERGELLEN TE GULLEGEM - MYC

INFO: Zie blz. 33

DONDERDAG 7 MAART

NATUURFOTOBABEL - WNF

INFO: Zie blz. 27

ZATERDAG 9 MAART

MOOIMAKERS: ZWERFVUILACTIE: KLEINE DAAD MET GROOT RESULTAAT - NPZ

WAAR: Loods Natuurpunt Zwevegem (Sint-Pietersbrugske), Kraibosstraat, Zwevegem

WANNEER: 9.00 u. - 12.00 u.

WAT: Zet mee je schouders onder onze zwerfvuilactie. Want vele handen maken licht werk. En samen actie voeren is véél gezelliger.

INFO: Ignace Tanghe (0487 484026 of ignace-tanghe@yahoo.com)

34STE ROMMELMARKT NATUURPUNT - DE BUIZERD - NPDB

INFO: Zie blz. 48

BEHEERWERKEN - NPA

WAAR: Natuurpunt Avelgem, Meersstraat 45, Avelgem

WANNEER: 8.30 u. - 11.30 u.

WAT: Kom de natuur in Avelgem een handje helpen op onze maandelijkse beheerwerken. Afsluiten doen we met een streekbiertje.

INFO: Frans Deleersnijder (fb381832@skynet.be)

ZONDAG 10 MAART

LANDSCHAPSWANDELING - NPDP

WAAR: Parking Vlaskouter, Vlaskouter, Kuurne
WANNEER: 14.00 u. - 17.30 u.

WAT: Wandeling tussen Orveit en Mortagne bos in Moen. We wandelen in beide bossen en in de mooie groene agrarische omgeving. Dit op verharde wegen, stapstenen en onverharde trage wegen. Genieten van wat de natuur ons te bieden heeft. Laarzen en/of goede wandelschoenen zijn aangewezen.

INFO: Dirk Verhaeghe (0476/86 59 09 of di.verhaeghe@telenet.be)

MOSSENWANDELING - NPK

WAAR: Bellegembos, infobord Argendaalwandel-ling, Doornikserijksweg, Bellegem

WANNEER: 9.30 u. - 12.00 u.

WAT: Groene sponsen in het bos. Van op een

afstand lijken ze allemaal eender, maar dat zijn ze helemaal niet. Ontdek de rijke verzameling aan deze kleine, onmisbare juweeltjes.

INFO: natuurpuntkortrijk@telenet.be

MAANDAG 11 MAART

BEHEERWERKEN - NPA

WAAR: Natuurpunt Avelgem, Meersstraat 45, Avelgem

WANNEER: 14.00 u. - 17.00 u.

WAT: Kom de natuur in Avelgem een handje helpen op onze maandelijkse beheerwerken. Afsluiten doen we met een streekbiertje.

INFO: Frans Deleersnijder (fb381832@skynet.be)

VRIJDAG 15 MAART

AVOND NATUURFOTOGRAFIE - NPDPV

WAAR: Zaal Sint Pieter, Brugsesteenweg 309, Kuurne

WANNEER: 19.30 u. - 22.00 u.

WAT: Jaarlijkse avond Natuurfotografie in samenwerking met fotoclub Retina Kuurne. Inkom: 5 euro.

INFO: Dirk Verhaeghe (0476/86 59 09 of di.verhaeghe@telenet.be)

MINDER STOF DOOR BETERE HOUTVERBRANDING - VELTH

WAAR: Bezoekerscentrum De Gavers, Eikenstraat 131, Harelbeke

WANNEER: Om 19.30 u.

WAT: Met de workshop "Verwarmen op hout: kan het gezonder en goedkoper", willen aangeven wat efficiënte houtverbranding is, maar ook hoe je zelf het rendement van je houtverbranding zo hoog mogelijk kan krijgen, welke gezondheidsrisico's je kan vermijden en hoe. Tijdens deze workshop bekijken we ook wat we weten over 'de Vlaamse houtverbrander': wie zijn ze? Hoe doen ze het?

INFO: veltharelbeke@gmail.com

ZATERDAG 16 MAART

BEHEERWERKEN NATUURPUNT ZWEVEGEM - NPZ

WAAR: Loods Natuurpunt Zwevegem (Sint-Pietersbrugske), Kraibosstraat, Zwevegem

WANNEER: 8.00 u. - 12.00 u.

WAT: Beheerwerken: Snoeien Vaarttallud West
INFO: Danny Deceukelier (056/75 61 39 of danny.deceukelier@telenet.be)

BEHEERWERKEN MANDELHOEK - NPDB

WAAR: Natuurreservaat Mandelhoek, Waterstraat 6, Ingelmunster

WANNEER: 13.30 u. - 16.30 u.

WAT: Vooral knotten wilgen en allerhande kleinere onderhoudswerken staan op het programma.

Zorg zelf voor stevig schoeisel, aangepaste kledij en werkhandschoenen.
INFO: Hendrik Debeuf (0475/36 59 55 of hendrik.debeuf@debuizerd.be)

BEHEERACTIVITEIT: WILGEN KNOTTEN IN DE WEYMEERSCH - NPW

WAAR: Weymeersch, ter hoogte van de Meersstraat 3, Zulte

WANNEER: 9.00 u. - 12.30 u.

WAT: We gaan verder met het wilgen knotten op de Weymeersch langs de Meersstraat. Drank en versnaperingen worden voorzien. Zorg voor aangepaste kledij en stevig schoeisel.

INFO: Peter Depodt (0472/33 31 24) of Frederic Piesschaert (0472/52 59 74)

ZONDAG 17 MAART

ZWERFVUILACTIE STADSGROEN VENNING - NPK

INFO: Zie blz. 49

LANDSCHAPSWANDELING IN GOTTEM - NPV

WAAR: Sint-Martinus en Eutropiuskerk, Ardense Jagersstraat, Gottem

WANNEER: 14.00 u. - 17.00 u.

WAT: Gottem is een rustig dorpje gelegen op een boogsecht van de Leie. Het floreerde vroeger met het zaaien, oogsten en roten van vlas. We wandelen langsheen de oevers van een oude Leie-arm en langsheen landelijke wegen. Misschien sluiten we af in de Sint Canarusbrouwerij met een lekker Sint Canarusbiertje.

INFO: Peter Depodt (0472/33 31 24 of depodt@scarlet.be)

WOENSDAG 20 MAART

MICROSCOPIE VAN PADDENSTOELEN - MYC

INFO: Zie blz. 33

ZATERDAG 23 MAART

BEHEERWERKEN MANDELHOEK - NPDB

WAAR: Natuurreservaat Mandelhoek, Waterstraat 6, Ingelmunster

WANNEER: 9.00 u. - 12.00 u.

WAT: Vooral knotten wilgen en allerhande kleinere onderhoudswerken staan op het programma. Zorg zelf voor stevig schoeisel, aangepaste kledij en werkhandschoenen.

INFO: Hendrik Debeuf (0475/36 59 55 of hendrik.debeuf@debuizerd.be)

VRIJDAG 29 MAART

STEENUILEN INVENTARISATIEWANDELING - NPDPV

WAAR: kerk van Sente, Sente plaats, Kuurne

WANNEER: 19.00 u. - 21u30

WAT: In heel Vlaanderen gaat er een steenuileninventarisatie door, teneinde het bestand en evolutie van de steenuilen in onze regio op te volgen. Ook Natuurpunt De Vlasbek werkt hieraan mee. We willen gebruik maken van de Nacht van de Steenuil om iedereen de kans te geven actief deel te nemen aan dergelijke inventarisatie. We doen een wandeling van een 5 tal km en hopen op enkele waarnemingen. Tijdens de wandeling geven we uitleg over onze kleinste uitje en de gestandaardiseerde methode voor inventarisatie.

Activiteit kan enkel doorgaan bij droog weer! Wij vertrekken om 19 u aan de kerk van Sente.

INFO: Dirk Verhaeghe (0476/86 59 09 of di.verhaeghe@telenet.be)

FESTIVAL VAN HET LANDSCHAP - NPKA

WAAR: Aan de cafetaria in het St. Arnoldsapark, Tiegem

WANNEER: Om 10.00 u.

WAT: We vierten het landschap met een wandeling in het land van Streuvels en bekijken onze omgeving eens met andere ogen. Dit is een activiteit i.k.v. het Festival van het Landschap, een initiatief van Leiedal. Van maandag 25 maart tot en met zondag 31 maart zijn er tal van activiteiten gepland om het land van Streuvels te vierten.

INFO: Griet Couvreur (0484/02 93 70 of info@natuurpuntanzegem.be)

WOENSDAG 3 APRIL

OP ZOEK NAAR PADDENSTOELEN IN BELLE-GEMBOS - MYC

INFO: Zie blz. 33

VRIJDAG 5 APRIL

PESTICIDENVRIJ TUINIEREN - VELTH

WAAR: Bezoekerscentrum De Gavers, Eikenstraat 131, Harelbeke

WANNEER: Om 19.30 u.

WAT: Tegen 2020 wil de Vereniging voor Ecologisch Leven en Tuinieren (Velt) alle pesticiden uit de winkelrekken. Maar hoe pak je je tuinpesticidevrij aan? Hoe zit het met biologische bestrijdingsmiddelen? Wat kan je preventief doen? En wat als er toch onkruid of plagen optreden? 2020 Pesticidevrij! Want zonder is gezonder! Voordracht door Johan Deblaere.

INFO: veltharelbeke@gmail.com

ZATERDAG 6 APRIL

BEHEERWERKEN BONTE OS - NPGS

WAAR: Ingang Bonte Os, Waregemstraat 297, Deerlijk

WANNEER: 9.00 u. - 12.00 u.

WAT: Wilgen knotten, paden maaien en houtmijten aanleggen, een echte lenteschoonmaak! Samen met de Deerlijkse vormelingen steken we de handen uit de mouwen in onze natuurparel de Bonte Os. Terwijl we tijdens de pauze onze batterijen opladen met een natje en een droogje, bekijken we samen met de conservator welk waterleven in onze poelen ontwaakt uit de winterslaap.

INFO: Bart Goethals (0477/26 72 23 of bart_goethals@hotmail.com)

BEHEERWERKEN IN EEN VAN ONZE NATUUR-GEBIEDEN - NPWE

WAAR: Wordt nog bepaald

WANNEER: Wordt nog bepaald

WAT: Wordt nog bepaald

INFO: Patrick Gheysens (056/41 77 22 of gheysens.foulon@skynet.be)

DAGSTAPPER IN DE OMGEVING VAN DOOMKERKE-RUISELEDE - NPW

WAAR: Dafé De Radio, Doomkerke

WANNEER: 9.45 u. - 16.00 u.

WAT: Gids Patrick Vandenbussche, geboren in deze bosrijke regio, neemt ons mee op een verkennende wandeltocht van om en bij de 20 kilometer door deze landschappelijk waardevolle streek. We stappen dwars door de Gulke Putten en gaan via het Wingense Vagevuur naar het Aanwies in Beernem waar we even pauzeren voor een hapje en een drankje. Nadien keren we via heel wat onverharde wegen terug richting onze startplaats. Er is kostendelend vervoer om 9.00 u aan de joggingpiste in Waregem.

INFO EN INSCHRIJVEN: Patrick Vandenbussche (056/60.92.28 of Patrick.Vandenbussche2@pandora.be)

ZONDAG 7 APRIL

STAPSTEENTJESWANDELING IN HET LAND VAN MORTAGNE IN KADER VAN FESTIVAL VAN HET LANDSCHAP - NPZ

WAAR: Mortagnebos, Marberstraat, Zwevegem

WANNEER: 14.00 u. - 17.00 u.

WAT: Stapsteentjeswandeling in het Land van Mortagne in kader van Festival van het Landschap

INFO: Bavo De Clercq (056 75 40 79)

DOE ACTIVITEIT GEZINNEN - WATERDIERTJES ZOEKEN - NPWE

WAAR: NEC de Rand, Muizelstraat, Gullegem

WANNEER: Om 15.00 u.

WAT: We zoeken waterdierpjes en kijken met de binoculaire welk onderwaterleven in Bergelen voorkomt.

INFO: Kristina Naeyaert (0479/51 43 17 of kristina@natuurkoepel.be)

MAANDAG 8 APRIL

BEHEERWERKEN - NPA

WAAR: Natuurpunt Avelgem, Meersstraat 45, Avelgem

WANNEER: 14.00 u. - 17.00 u.

WAT: Kom de natuur in Avelgem een handje helpen op onze maandelijkse beheerwerken. Afsluiten doen we met een streekbiertje.

INFO: Frans Deleersnijder (fb381832@skynet.be)

VRIJDAG 12 APRIL

LEDENBIJENKOMST VOORJAAR - VWG

WAAR: NEC De Steenoven, Schaapsdreef 29, Kortrijk

WANNEER: 20.00 u. - 23.00 u.

WAT: We organiseren twee ledenbijeenkomsten: eentje in het voorjaar en eentje in het najaar. Tijdens zo'n gezellige avond nodigen we experts uit om over een specifiek onderwerp te praten of we wagen ons aan vogeldeterminatie op foto's. Afsluiten doen we steeds met een mysteriequiz waarbij zelfs de beste vogelkenner wel eens in zijn haren krabt.

INFO: Christoph Wintein (0498/74 46 60 of wintein.christoph@telenet.be)

ZATERDAG 13 APRIL

BEHEERWERKEN - NPA

WAAR: Natuurpunt Avelgem, Meersstraat 45, Avelgem

WANNEER: 8.30 u. - 11.30 u.

WAT: Kom de natuur in Avelgem een handje helpen op onze maandelijkse beheerwerken. Afsluiten doen we met een streekbiertje.

INFO: Frans Deleersnijder (fb381832@skynet.be)

ZONDAG 14 APRIL

VOORJAARSWANDELING IN DE BONTE OS - NPGS

INFO: Zie blz. 21

EXCURSIE AMFIBIEËN - NPA & NPKA

INFO: Zie blz. 21

WOENSDAG 17 APRIL

MICROSCOPIE VAN PADDENSTOELEN - MYC

INFO: Zie blz. 33

eurabo®
natuurlijk!

Bezoek onze webshop op **eurabo.be**

Bio-ecologische materialen voor energiezuinige houtbouw en renovatie

Steico flex FSC®
Houtwolisolatie

Isokurk
Vloer- en muurisolatie

pro clima
Luchtdichting

- **gratis advies** aan zelfbouwers!
- **isolatie opleidingen:** eurabo.be/opleidingen

10%
ISOLATIEKORTING

10% korting voor leden van natuurpunt

Wij kiezen voor verantwoord bosbeheer. U ook?

ROK 52 - Pont West 112
B-9600 Ronse
+32(0)55 23 51 40

Wiedauwkaai 87
B-9000 Gent
+32(0)9 216 46 40

info@eurabo.be
www.eurabo.be

Natuurkoepel vzw is de overkoepelende organisatie van natuur- en milieuverenigingen in Zuid-West-Vlaanderen. Natuurkoepel overkoepelt 16 vrijwilligersorganisaties in Zuid-West-Vlaanderen. Vrijwilligers uit deze aangesloten lidverenigingen vormen daarnaast 11 thematische regiowerkgroepen. Natuurkoepel vzw wil van Zuid-West-Vlaanderen een groene en duurzame leefomgeving maken.

LIDVERENIGINGEN

NATUURPUNT AVELGEM

Pol Wannyn, Nieuwstraat 10/D,
Avelgem 0497/45 52 99 polwannyn@skynet.be

NATUURPUNT DE BUIZERT

Hendrik Debeuf, Bruggestraat 195, Ingelmunster
0474/55 76 70 - hendrik.debeuf@telenet.be

NATUURPUNT DE LEIMEERSEN

Jozef Bousse, Moeskroenstraat 368, Menen
0476/47 78 31 - voorzitter@natuurpuntdeleimeersen.be

NATUURPUNT DE VLASBEK VZW

Jan Vanaverbeke, Kouterstraat 38, Kuurne
0494/35 90 94 - jvanaverbeke@naturalsciences.be

NATUURPUNT GAVERSTREKE

Yann Feryn, Desselgemstraat 75, Deerlijk
0495/21 57 72 - yann@ferynjan.be

NATUURPUNT KORTRIJK

Trees De Prest, Moandegveld 5, Kortrijk
0485/95 87 60 - cats@telenet.be

NATUURPUNT KREKEL ANZEGEM

Griet Couvreur, Blaarloekstraat 29, Anzegem
0484/02 93 70 - griet.couvreur@scarlet.be

NATUURPUNT WAREGEM

Peter Depodt, Aststraat 35, Waregem
0472/33 31 24 - depodt@scarlet.be

NATUURPUNT WEVELGEM

Patrick Gheysens, Tombroekstraat 40, Gullegem
056/41 77 22 - gheysens.fulon@skynet.be

NATUURPUNT ZWEVEGEM

Bavo De Clercq, Kortrijkstraat 56, 8550 Zwevegem
0476 664 678, bavo.de.clercq@telenet.be

VELT HARELBEKE-KURNE-WAREGEM

Robert Schouttens, Wijdhagestraat 128,
Harelbeke
056/71 86 12 - robert.schouttens@telenet.be

VELT KORTRIJK-ZWEVEGEM

Martin Raepsaet, Oude Bellegemstraat 89,
Zwevegem
0477/40 91 17 - martin.raepsaet@gmail.com

VELT WEVELGEM-MENEN

Wilfried Samaey, Neuvillestraat 34, Rekkem
056/41 23 55 - wsamaey@edpnet.be

JNM KORTRIJK

Julie Detavernier, Hoogstraat 26, Sint-Denijs
0499/43 36 15 - julke268554@hotmail.com

JNM LEIEVALLEI

Klara Bolckmans, Torenpark 3, Petegem-aan-de-Leie
0479/02 74 40 - klara.bolckmans@gmail.com

JNM ROESELARE

Robbe Cool, Pieter Pruimstraat 27, Izegem
0470/48 14 33 - robbecool10@hotmail.com

CONTACTEER ONS

SECRETARIAAT

Warande 9, 8501 Heule
contact Hans Vermeersch, coördinator

e-mail hans@natuurkoepel.be

tel 056/36 28 04

gsm 0487/64 45 85

open Van maandag t.e.m. donderdag van 9u-12u en van 13u-16u.
Vrijdag bereikbaar via gsm.

web www.natuurkoepel.be

klimpof.flits Voor up-to-date informatie uit de regio: abonneer je op de digitale nieuwsbrief Klimop.flits. Stuur een mail naar flits@natuurkoepel.be.

facebook www.facebook.com/natuurkoepel

twitter www.twitter.com/natuurkoepel

issuu www.issuu.com/natuurkoepel

rekeningnr. BE45 7755 7540 1189

MAATSCHAPPELIJKE ZETEL

Normandiëstraat 178, 8560 Wevelgem

contact Kristina Naeyaert, voorzitter

e-mail kristina@natuurkoepel.be

tel 056/40 19 79

gsm 0479/51 43 17

THEMATISCHE REGIOWERKGROEPEN

AMFIBIEËNWERKGROEP 'HYLA'

Mario Desloovere
Torrestraat 137, Wevelgem
0477/75 58 52 - hyla@natuurkoepel.be

BIJENWERKGROEP

Secretariaat Natuurkoepel vzw
Warande 9, 8501 Heule
056/36 28 04
bijenwerkgroep@natuurkoepel.be

INSECTENWERKGROEP

Roeland Libeer
Kleine Bissegemstraat 6, Wevelgem
0476/69 59 99
roelandlibeer@telenet.be

WERKGROEP NATUURFOTOGRAFIE

Secretariaat Natuurkoepel vzw, Warande 9,
8501 Heule, 056/36 28 04, werkgroepna-
tuurfotografie@natuurkoepel.be

PAADENSTOELENWERKGROEP

'MYCOLOGIA'
Christine Hanssens
Jan Breydellaan 94, Kortrijk
0477/50 82 02
christine.hanssens@gmail.com

PLANTENWERKGROEP

Piet Missiaen
Wielewaallaan 23, Kortrijk
056/20 51 77 - piet.missiaen@pandora.be

SOLSUFFIT VZW

Kristina Naeyaert
Normandiëstraat 178, Wevelgem
0479/51 43 17 - info@solsuffit.be

STEENUILENWERKGROEP

Ludo Braeckman
Stedemansakker 1, Roeselare
0475/38 78 04
steenuilenwerkgroep@natuurkoepel.be

VOGELWERKGROEP

Wouter Verwee,
Hinnestraat 22 B, 8550 Zwevegem
0474/04 07 86 - vwg@natuurkoepel.be

WERKGROEP GEOLOGIE EN LANDSCHAP

Erwin Decoeene
G. Gezellestraat 15, Wevelgem
0495/24 88 79 - erwin.d@telenet.be

WERKGROEP TRAGE WEGEN

Secretariaat Natuurkoepel vzw
Warande 9, 8501 Heule
056/36 28 04
tragewegen@natuurkoepel.be

ZOOGDIERENWERKGROEP

Secretariaat Natuurkoepel vzw,
Warande 9, 8501 Heule,
056/36 28 04
info@natuurkoepel.be

COLOFON KLIMOP

KLIMOP

Kwartaal tijdschrift van Natuurkoepel vzw
29ste jaargang nr. 1, januari - maart 2019

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Emmanuel Desmet, Warande 9, 8501 Heule,
0499/19 89 49 - emmanuel@natuurkoepel.be

REDACTIE

klimpof@natuurkoepel.be
Claudine Decock, Virginie De Coene, Thijs Calu,
Els Deprez, Emmanuel Desmet, Mira Feryn, Yann
Feryn, Dirk Libbrecht, Kristina Naeyaert, Griet
Santy, Maarten Tavernier, Hans Vermeersch

ARTIKELN

De auteurs dragen de volle verantwoordelijkheid
voor de inhoud van hun teksten. De redactie heeft
het recht de artikelen in te korten. Overname van
teksten en illustraties mag mits toelating van de
redactie en bronvermelding 'Klimop - Natuur.
koepel vzw'.

DEADLINE

Artikelen voor de volgende klimop moeten uiterlijk op
de redactie zijn op 1 maart 2019. Het volgende
nummer verschijnt begin april 2019.

PUBLICITEITSVERANTWOORDELIJKE

Hans Vermeersch - hans@natuurkoepel.be

OPLAGE

6150 exemplaren

EINDREDACTIE EN VORMGEVING:

Emmanuel Desmet - emmanuel@natuurkoepel.be
Mira Feryn - mferyn@gmail.com

DRUK

Drukta NV, Walle 109, 8500 Kortrijk
056/23 45 67 - info@drukta.be

DRUKPROCES

Het drukken van Klimop verloopt 100% isopropylalcoholvrij, met biologische inkt en chemievrije
drukvoormervervaring op 100% gerecycleerd
papier.

Klimop enkele digitaal ontvangen? Stuur een mail
naar hans@natuurkoepel.be

LID WORDEN/STEUNEN

NATUUR.KOEPEL VZW

Wie lid is van Natuurpunt is automatisch
lid van Natuurkoepel en ontvangt Klimop.
Andere lidverenigingen voorzien een
combiformule.

NATUURPUNT

Natuurpunt is de vereniging voor natuur
en landschap in Vlaanderen.

LID WORDEN VAN NATUURPUNT

Stort 27 euro op BE17 2300 0442 3321
met vermelding 'nieuw lid'.

Info op www.natuurpunt.be/lidworden

LID WORDEN VAN VELT

Info op www.velt.nu

LID WORDEN VAN JNM

Info op www.jnm.be

VERHUIDS?

Neem contact op met de ledenadmin-
istratie.

Freddy Deckers, Jan Breydellaan 94,
Kortrijk, 0477/50 82 02
leden@natuurkoepel.be

STEUNEN

Steun aankopen in de regio met een gift
aan het Natuurfonds 'Natuur van bie-
oes' op rekening BE56 2930 2120 7588
van Natuurpunt vzw met vermelding:
Fonds Zuid-West-Vlaanderen - F-04015.
Vanaf 40 euro krijg je een fiscaal attest
toegestuurd.

GROND VERKOPEN?

Heb je een stukje grond liggen dat je
graag zou verkopen aan Natuurpunt?
Neem contact op met Eddy Loosveldt
(0477 95 50 21 of [eddyloosveldt@
gmail.com](mailto:eddyloosveldt@gmail.com)).

MET DE STEUN VAN

Vlaanderen
verbeelding werkt

BOSS
paints
Verbonden door vakmanschap.

ZONDAG 27 JANUARI

OPENING VOGELKIJKHUT DE GAVERS NIEUWJAARSRECEPTIE NATUUR.KOEPSEL UITREIKING KLIMOP.AWARD

Alle leden van Natuurpunt, Velt en JNM zijn uitgenodigd op de jaarlijkse Nieuwjaarsreceptie – netwerkmoment - van Natuur.koepel en de uitreiking van de prestigieuze 'Klimop.award'. We openen samen met het provinciebestuur de nieuwe vogelkijkhut aan de Gavers. Allen welkom!

Praktisch

Afspraak in het Provinciehuis van De Gavers - parking zuid - Koutermolen - Eikenstraat 131, Harelbeke.

9u30 - Onthaal met koffie aan de vogelkijkhut

10u00 - Een woordje uitleg van de nieuwe gedeputeerde Vanlerberghe en de vrijwilligers van Natuurpunt met opening van de nieuwe kijkhut

11u00 - Start nieuwjaarsreceptie Natuur.koepel
We kijken vooruit naar onze werking in 2019 en klinken erop!

11u30 - Uitreiking Klimop.award

Jaarlijkse uitreiking van de Klimop.award aan een bedrijf of organisatie die natuur en milieu hoog in het vaandel draagt. Wie wordt het deze keer?

Na de uitreiking van de Klimop.award genieten we van een drankje en een gratis portie frietjes.

*Iedereen
welkom!*

